



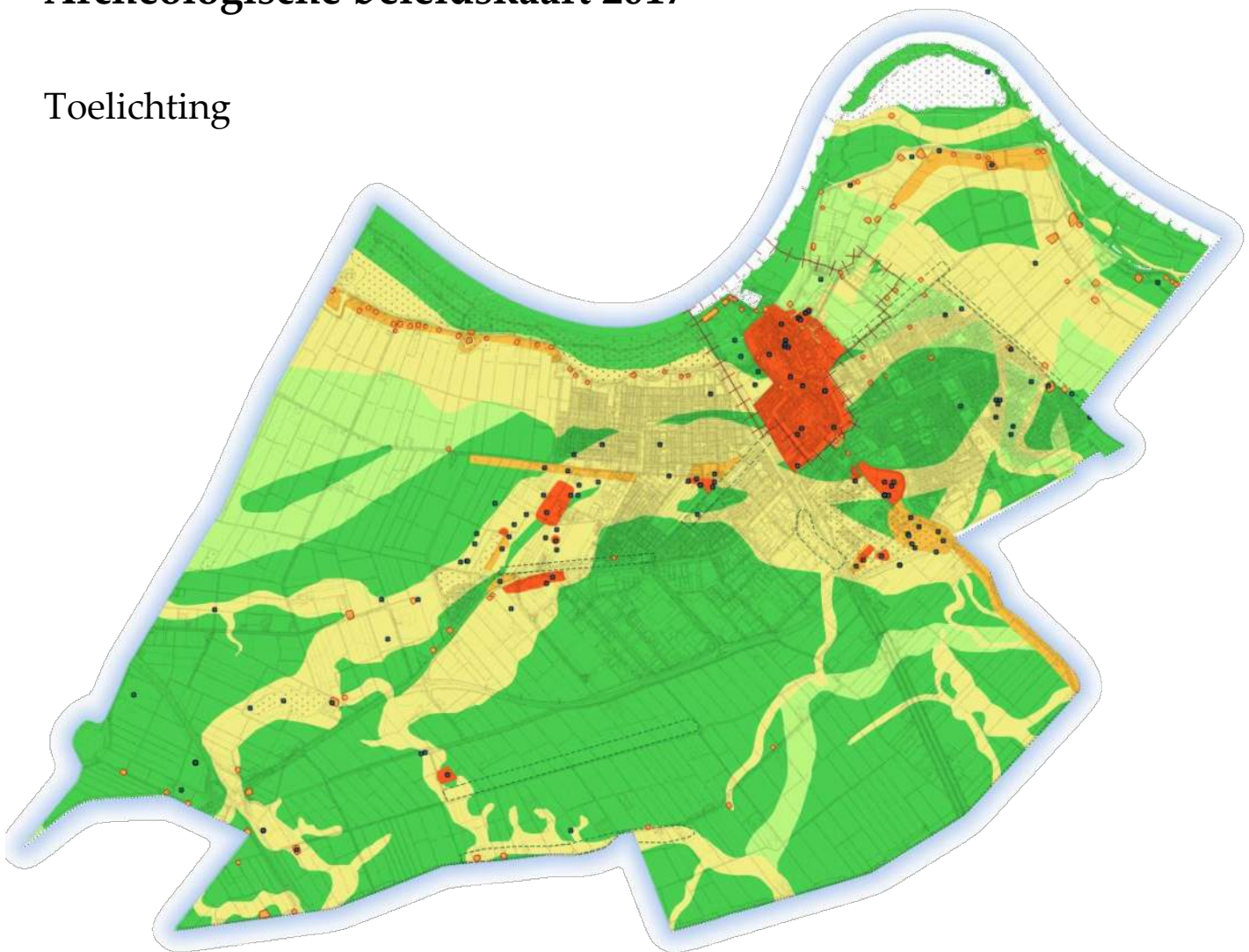
Omgevingsdienst
Rivierenland



Gemeente Culemborg **Actualisatie archeologie**

Archeologische Waarden- en Verwachtingenkaart 2017
Archeologische beleidskaart 2017

Toelichting



Colofon

Opdrachtgever: gemeente Culemborg

Uitvoering: Omgevingsdienst Rivierenland

Auteurs: drs. H.J. van Oort, drs. D.R. Stiller (ODR)

Redactie: drs. H.J. van Oort, drs. J.A.M. Smits (gemeente Culemborg), M. Bonouvrie (gemeente Culemborg)

Versie 6

Status: eindversie

28 februari 2018

Inhoud

Samenvatting	5
Hoofdstuk 1 Inleiding.....	7
1.1 Opdracht.....	7
1.2 Leeswijzer	8
1.3 Dankwoord.....	10
Hoofdstuk 2 Terugblik archeologiebeleid 2006-2014	11
Hoofdstuk 3 Archeologische Waarden- en Verwachtingenkaart Culemborg.....	15
3.1 Bronnen en methode	15
3.2 Paleolandschap	17
3.3 Archeologie	25
3.4 Historisch kaartmateriaal	28
3.5 Informanten.....	29
3.6 Verstoringen.....	36
3.6 Verwachtingsmodel	36
Hoofdstuk 4 Archeologische Beleidskaart.....	41
4.1 Beleidskader archeologie.....	41
4.2 Actuele wet- en regelgeving	41
4.3 Beleidskaart	45
Literatuur.....	49
Geraadpleegde websites.....	51
Afbeeldingen.....	51
Tabellen.....	52
Afkorting	52
Bijlagen.....	55

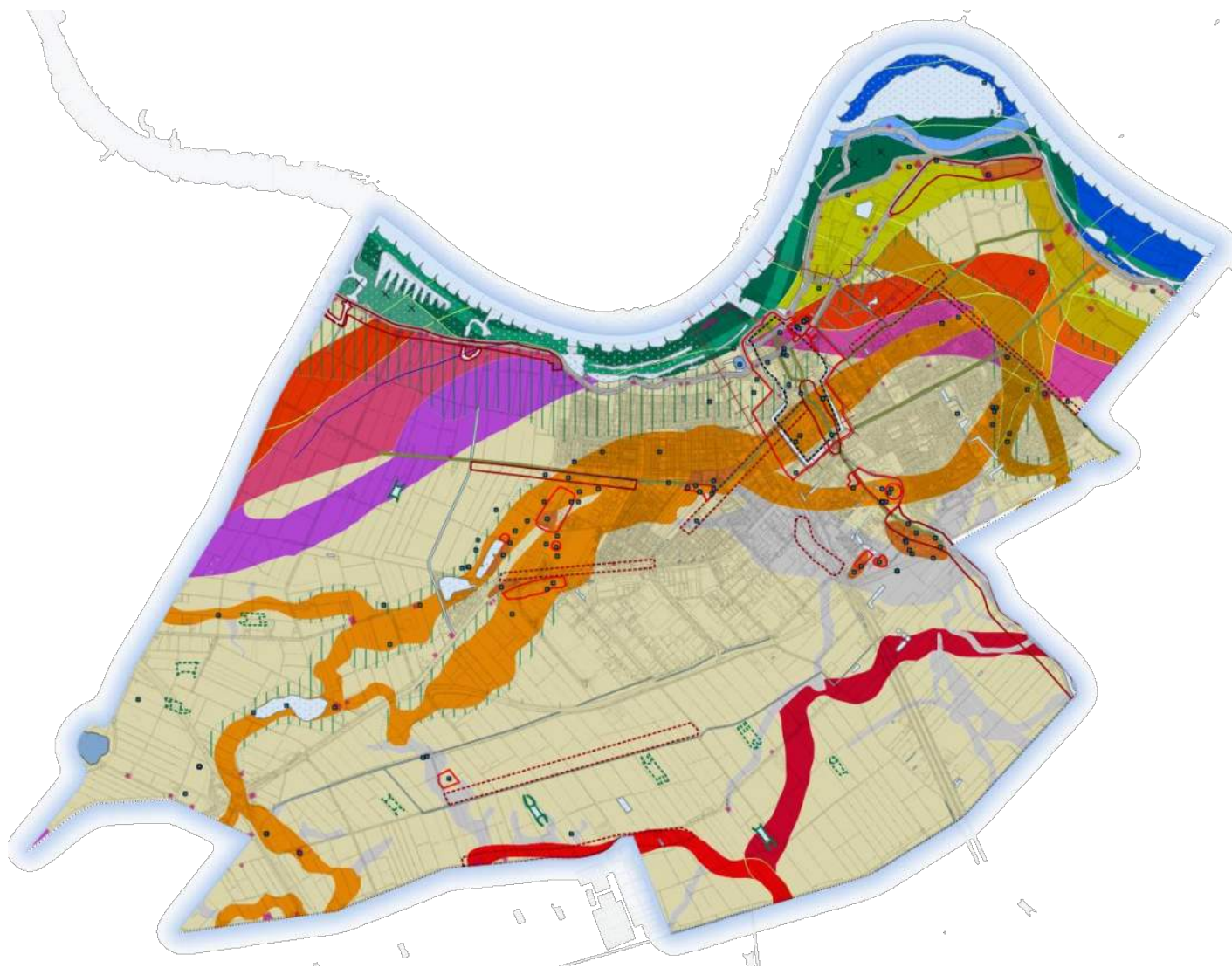
Bijlage 1 Vindplaatsencatalogus

Bijlage 2 Overzicht waarden en verwachtingen per type

Bijlage 3 Overzicht kwantitatieve normen bij bodemingrepen

Bijlage 4 Detailkaarten periodisering waarnemingen/vondsten (vindplaatsen)

Bijlage 5 Onderzoeksrapporten 1997-2017



Samenvatting

Gemeentelijke archeologische monumentenzorg heeft de afgelopen jaren een enorme vlucht genomen. Na de inwerkingtreding van de Wet op de Archeologische Monumentenzorg (Wamz) eind 2007 beschikt een groot deel van de Nederlandse gemeenten over een eigen archeologisch afwegingskader. In bijna alle gevallen is het gemeentelijke afwegingskader tweeledig; het bestaat enerzijds uit een basiskaart met landschappelijke en archeologische kenmerken waaraan een waarde is toegekend of waarover een verwachting is uitgesproken. Anderzijds is op basis van alle kenmerken, waarden en verwachtingen een archeologische beleidskaart opgesteld die aangeeft wat er binnen een bepaald gebied op archeologisch gebied noodzakelijk is.

In de jaren na de invoering van de Wamz zijn talloze onderzoeken uitgevoerd, bijna allemaal in het kader van ruimtelijke planvorming. Alle onderzoeken bij elkaar geven een beter maar vooral gedetailleerder beeld van de lokale bewoningsgeschiedenis. Deze informatie komt niet tot uitdrukking in de eerste generatie archeologische kaarten. Dat geldt ook voor Culemborg. De archeologische verwachtingskaart van de gemeente is gebaseerd op informatie die dateert van eind 2006/begin 2007. De beleidskaart is samen met het beleidsplan begin 2008 opgesteld. Bij de vaststelling is bepaald dat het archeologisch instrumentarium geëvalueerd zou worden. Op basis van een interne evaluatie is eind 2012 besloten de archeologische kaarten te actualiseren. Deze opdracht is in eerste aanzet tussen 2013 en begin 2015 uitgevoerd door de regioarcheoloog van Rivierenland. In aanvulling hierop heeft na een periode van twee jaar het conceptbestand in de tweede helft van 2017 een update gekregen.

Dit nieuwe afwegingskader ('tweede generatie archeologische kaarten') is gebaseerd op het bestaande kader. De systematiek van RAAP is hier ook het uitgangspunt geweest. Uiteraard is de Archeologische Waarden- en Verwachtingenkaart (voluit 'geomorfogenetische kaart met archeologische verwachtingen en bekende vindplaatsen' genoemd, in feite een kaart met specifieke kenmerken) geactualiseerd, terwijl het inhoudelijke beleidsplan grotendeels ongemoeid is gelaten. Grotendeels, want de Archeologische Beleidskaart is noodzakelijkerwijs aangepast in lijn met de waarden- en verwachtingenkaart. De matrix kwantitatieve normen (normenmatrix) is licht vereenvoudigd. Alle aanpassingen zijn verantwoord in deze toelichting. Daarmee vervangen ze de betreffende passages uit de oorspronkelijke toelichtingen van RAAP en Past2Present.

De scheiding tussen de archeologisch inhoudelijke kaart (waarden- en verwachtingenkaart) en de beleidskaart is gebleven. De twee documenten hebben ieder een eigen doel: de waarden- en verwachtingenkaart is een weergave van alle relevante onderdelen die in het archeologisch proces een rol spelen; de beleidskaart vormt de input voor het bestemmingsplan (straks Omgevingsplan) en is tevens de bestuurlijke verantwoording voor de omgang met het archeologisch erfgoed binnen de gemeente.

De belangrijkste wijzigingen op de nieuwe Archeologische Waarden- en Verwachtingenkaart 2017 zijn:

- Veranderde loop verdwenen (fossiele) rivieren (stroomgordels).
- Verwachtingswaarde toekennen aan dieper gelegen stroomgordels (geen onbekende verwachting meer).
- Onderscheid aanbrengen in hoge en middelhoge verwachting tussen respectievelijk ondiep (minder dan 2 m onder maaiveld) en diep (meer dan 2 m) gelegen stroomgordels.
- Toevoeging van 3 nieuwe Archeologische Monumentenkaart (AMK) terreinen.
- Toevoeging van 29 nieuwe archeologische vindplaatsen (zie vindplaatsencatalogus).

De Archeologische Beleidskaart 2017 kent de volgende wijzigingen:

- Terugbrengen van 6 naar 5 archeologische beleidscategorieën (niet twee maar één Archeologisch Waardevol Gebied).
- Terugbrengen van 5 naar 4 dubbelbestemmingen in ruimtelijke plannen (Archeologische Waardevol Gebied en Archeologisch Onderzoeksgebieden A, B en C **corresponderend met** Waarde archeologie 1, 2, 3 en 4).
- Aanpassing van het regime (ondergrens of drempelwaarde voor onderzoek).
- Diepte regime Onderzoeksgebied B gelijkgetrokken met Archeologisch waardevol gebied en Onderzoeksgebied A (ivm standaarddiepte bouwvoor van 30 cm).
- Diepte regime Onderzoeksgebied C van 3 meter bijgesteld naar 2 meter (ivm trefkans archeologie vanaf deze diepte).

Classificatie	(Beleids)categorie	Bp-waarde	Regime nieuw		Regime oud	
			Diepte (cm)	Opper-vlakte (m)	Diepte (cm)	Opper-vlakte (m)
Waardevol	Archeologisch waardevol gebied	1	30	50	30	50 / 100
Hoge archeologische verwachting	Onderzoeksgebied A	2	30	200	30	500
Hoge archeologische verwachting	Onderzoeksgebied B	3	30	1.000	50	1.000
Middelhoge archeologische verwachting	Onderzoeksgebied C	4	200	2.000	300	2.500
Lage archeologische verwachting	Niet van toepassing	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt

Hoofdstuk 1

Inleiding

1.1 Opdracht

Sinds 2008 beschikt de gemeente Culemborg over eigen archeologiebeleid dat bestaat uit een archeologische verwachtingskaart voorzien van een toelichting door RAAP archeologisch adviesbureau (Heunks 2007) en een archeologische beleidskaart inclusief beleidsplan opgesteld door Past2Present (Van Roode 2008). Het hele pakket aan archeologiemaatregelen is door de gemeenteraad vastgesteld op 2 september 2008.

De afgelopen jaren volgen de ontwikkelingen in zowel de ruimtelijke ordening als de (archeologische) monumentenzorg zich in rap tempo op. De overgang van de oude Wet Ruimtelijke Ordening (WRO) naar de nieuwe Wro (2008) en de invoering van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo, 2010) liggen al weer enige tijd achter ons. Inmiddels is de invoering van de Erfgoedwet (per 1 juli 2016) een feit en zijn de voorbereidingen voor de Omgevingswet (nieuwe invoerdatum per 1 januari 2021) nog in volle gang.

Het Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap (OCW) heeft vijf jaar na de invoering van de Wamz de archeologiewetgeving geëvalueerd (rapport Ruimte voor Archeologie, Van der Reijden, Keers & Van Rossum 2011). Sindsdien zijn door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) naar aanleiding van de evaluatie enkele verbeteracties doorgevoerd (o.m. Archis 3.0, Kenniskaart archeologie en Archeologie voor gemeenten)¹.

Ook op provinciaal niveau zijn de afgelopen jaren de nodige veranderingen doorgevoerd. Na beëindiging van het interim beleidskader in 2012 heeft provincie Gelderland het programma Cultuur en Erfgoed 2013-2016 (o.m. thema landschap en archeologie) geïntroduceerd, erfgoedpacten met partners opgestart en de Kennisagenda archeologie op laten stellen waaronder die voor het Gelderse Rivierengebied.² Met ingang van 2017 gaat *Beleef het mee!* het beleidsprogramma Cultuur en Erfgoed 2017-2020 verder op de ingeslagen weg met meer nadruk op de beleving van erfgoed, waaronder ook archeologie.

In het kader van de wijziging Besluit ruimtelijke ordening heeft gemeente Culemborg in 2012 een cultuurhistorische waardenkaart van het buitengebied laten opstellen³. De gewaardeerde objecten (zowel gebouwd erfgoed als cultuurlandschap) worden meegenomen in de afweging bij het opstellen van ruimtelijke plannen.

In het licht van gewijzigde wet- en regelgeving én de wens om het bestaande archeologische afwegingskader binnen de ruimtelijke ordening en de Wabo-vergunningverlening te vernieuwen, is deze actualisatie eind 2012 in gang gezet (interne notitie d.d. 4 september 2012). Namens de gemeente Culemborg heeft de regioarcheoloog Rivierenland (werkzaam

¹ www.cultureelerfgoed.nl/dossiers/verbeteracties-archeologie

² www.gelderland.nl/4/cultuurenerfgoed/Cultuur--en-erfgoedprogramma-2013-2016.html

³ De toelichting op de cultuurhistorische waardenkaart (Haartsen *et al.* 2012) geeft een goede aanvulling op de ontwikkelingsgeschiedenis van het Culemborgse cultuurlandschap en de historische stedenbouw.

bij de Omgevingsdienst Rivierenland v/h Regio Rivierenland) de opdracht in eerste termijn tussen 2013 en 2015 uitgevoerd.

De opdracht betreft concreet de actualisering van de gemeentelijke Archeologische Waarden- en Verwachtingenkaart (AWVk), de Archeologische Beleidskaart (ABk) en de schriftelijke verantwoording daarvan. Met de toenemende gemeentelijke verantwoordelijkheid voor archeologie is het een logische stap van Culemborg om de informatievoorziening en -deling op dit gebied ook meer in eigen hand te houden. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet staat binnen het digitale stelsel beschikbaarheid en betrouwbaarheid van de geleverde informatie aan gebruikers voorop.⁴

Voor deze actualisatie zijn relevante en beschikbare archeologische, historische en paleolandschappelijke bronnen gebruikt. De informatie is zodanig opgesteld dat de gemeente voortaan zelf de regie kan houden op toepassing van de informatie. Dit betekent onder meer dat de GIS-kaartbestanden en de achterliggende databases ingericht zijn volgens de gemeentelijke standaard zodat deze in de toekomst periodiek en eigenhandig aangepast kunnen worden.⁵ De onderzoeksgegevens en rapportdata zijn tevens ondergebracht in een overzichtelijk overzicht.

Samen met het cultuurhistorische waarderingskader voor gebouwd erfgoed en cultuurlandschap vormt het geactualiseerde archeologiebeleid per april 2018 het nieuwe integrale afwegingskader voor erfgoed in de gemeente Culemborg.⁶

1.2 Leeswijzer

Met deze actualisatie worden zowel de Archeologische Verwachtingskaart van RAAP als de Archeologische Beleidskaart zoals Past2Present die heeft opgesteld vervangen. De kaarten zijn geheel vernieuwd, al is aan de basisopzet van RAAP niet veel gewijzigd. Voor de volledigheid heet de Archeologische Verwachtingskaart nu ook in naam Archeologische Waarden- en Verwachtingenkaart. Hiermee wordt recht gedaan aan de inhoud van de kaart. Want naast *onbekende* bevat de kaart ook de *bekende* archeologische vindplaatsen (zowel gehele nederzettingen als losse vondstlocaties) in de gemeente.

Waar de AWVk een cartografische weergave en verantwoording is van vakinhoudelijke (archeologische en fysisch geografische) informatie, vormt de Archeologische Beleidskaart

4

www.rivm.nl/Documenten_en_publicaties/Wetenschappelijk/Rapporten/2017/April/Omgevingswet_Aanbeveling_en_voor_verdere_concretisering_kwaliteitscriteria_3_B_s_Kwaliteitseisen_in_het_digitaal_stelsel_omgevingswet/Download/Omgevingswet_Aanbevelingen_voor_verdere_concretisering_kwaliteitscriteria_3_B_s_Kwaliteitseisen_in_het_digitaal_stelsel_omgevingswet

⁵ Gemeente Culemborg is daarmee na Tiel en Geldermalsen een van de eerste gemeenten in Regio Rivierenland die de archeologische informatievoorziening in eigen beheer heeft. Geldermalsen heeft in 2015 in samenwerking met RAAP haar gemeentelijke archeologische kaarten geactualiseerd. Deze zijn - samen met de cultuurhistorische waardenkaart - ontsloten via de online geoportal <https://geo.raap.nl/geldermalsen/#7/51.888/5.215>.

⁶ De cultuurhistorische inventarisatie omvatte niet het gehele gemeentelijke grondgebied. De historische binnenstad was uitgezonderd omdat het als rijksbeschermd stadsgezicht reeds is gewaardeerd. In 2018 is gestart met de actualisering van het beleidskader cultureel erfgoed.

het ruimtelijke afwegingskader. De ABk geeft weer welke belang Culemborg hecht aan locaties/gebieden met een bepaalde verwachting of waarde. De beleidskaart bepaalt vanuit de inhoudelijke archeologische en fysisch-geografische kennis wanneer onderzoek wel/niet noodzakelijk is. Dit is verder vertaald in een kwantitatieve matrix met vrijstellingsregime. Hier zal in hoofdstuk 4 uitgebreid aandacht aan besteed worden. Tevens zal in dit hoofdstuk de nieuwe wet- en regelgeving behandeld worden die van belang is voor de gemeentelijke archeologie

De onderdelen van de toelichting op de gewijzigde kaart van RAAP (Heunks 2007) komen eerst in hoofdstuk 3 van deze toelichting aan de orde. Voordat het zover is, zal in hoofdstuk 2 een korte terugblik op het archeologiebeleid van de periode 2006-2014 worden gegeven. De terugblik stipt de belangrijkste bevindingen uit het beleidsplan en het selectiebeleid van Past2Present aan: welke onderdelen navolging hebben gekregen en welke onderdelen nog nadere aandacht verdienen of zelfs kunnen vervallen.

Let op: hoewel de archeologische kaarten geheel zijn vernieuwd betekent dit niet dat alle informatie uit de toelichting van RAAP noch de beleidsvoorstellen van Past2Present daarmee automatisch vervallen. Paleolandschappelijke informatie en het framework van de archeologische bewoningsgeschiedenis blijven grotendeels intact.⁷ Waar dat relevant is, wordt deze informatie aangepast of uitgebreid aan de hand van nieuw verworven kennis. Waardevolle onderdelen uit het beleidsplan zullen ook in de toekomst nog gehanteerd worden (bijvoorbeeld onderzoeksthema's). Beide documenten blijven de komende jaren dus onderdeel uitmaken van het archeologisch kader van de gemeente Culemborg.

Na vaststelling door gemeenteraad van de nieuwe archeologische kaarten, deze toelichting en de bijlagen, zal aan deze documenten gerefereerd worden als Archeologiebeleid Culemborg 2017.



Foto 1 De Kapel - Opgraving stadsmuur in 2013 achter de voormalige Kapel in de Papenhoek.

⁷ Heunks 2007, hoofdstukken 3 en 4.

1.3 Dankwoord

Bij het samenstellen van deze actualisatie is de afgelopen jaren een aantal personen nauw betrokken geweest. Allereerst gaat dank uit naar Jan Smits (beleidsadviseur erfgoed en cultuurhistorie, gemeente Culemborg) voor het mogelijk maken van deze actualisatie. Zijn drive en kennis ten aanzien van de verschillende erfgoeddisciplines, heeft ervoor gezorgd dat ook archeologie haar plaats blijvend heeft verworven in de Lekstad. In een vroeg stadium zijn Eckhart Heunks (de Landschapsarcheoloog uit Utrecht) en Joep Orbons (Geoarcheoloog van ArcheoPro uit Eijsden) bij het project gehaald om hun expertise over het paleolandschap en GIS te gebruiken. Voor de specifieke kennis over riviersystemen in het Gelders rivierengebied is dr. Kim Cohen (dept. Fysische Geografie, Universiteit Utrecht) onder meer betrokken geweest bij de thematiek rond de loop van de Schoonrewoerd. Ferdinand van Hemmen leverde waardevolle informatie met betrekking tot het oudhoevig land aan de Lek. Tot slot is bij de totstandkoming van de huidige kaarten uitgebreid geput uit de kennis van lokale historici en amateurarcheologen veelal verenigd binnen Genootschap A.W.K. Voet van Oudheusden of AWN afdeling 15. Achtereenvolgens dank aan Bert Blommers (tevens werkplaats Blommers-Kaetshaag), Yvonne Jakobs, Hans Saan (voorzitter), Jaap Borggreve, Carel Versluis, Channa Cohen Stuart (Terra Archeologie) en Jan Hogendoorn.

Hoofdstuk 2

Terugblik archeologiebeleid 2006-2014

Toen de Tweede Kamer in april van 2006 de Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz) had aangenomen (Eerste Kamer in december 2006), werd duidelijk dat het door Nederland in 1992 ondertekende Verdrag van Valletta (beter bekend als het Verdrag van Malta) snel werkelijkheid zou worden. De meeste grote Nederlandse (monumenten)gemeenten hadden zich op dat moment al voorbereid op de komst van de archeologiewetgeving.⁸ Ze hebben gemeentedeekkende inventarisaties uit laten voeren die tegelijkertijd resulteerden in verwachtings- en waardenkaarten. Naarmate steeds duidelijker werd welke, soms verstreckende, gevolgen archeologie had op de ruimtelijke plannen, werden gaandeweg ook steeds vaker gemeentelijke beleidskaarten opgesteld. Zodoende kon beter ingespeeld worden op de specifieke wensen van de gemeenten en kon het archeologisch proces beter gestuurd worden.

Middenin dit proces heeft Culemborg het archeologisch adviesbureau Past2Present (tegenwoordig The Missing Link/TML) gevraagd de mogelijkheden voor de eigen gemeente te verkennen. Het bedrijf maakte in 2004/2005 een notitie voor het opstellen van archeologiebeleid (Past2Present z.j.). In dezelfde tijd verscheen een format voor inpassing van archeologische waarden in bestemmingsplannen (Van der Beek *et al.* 2004). Beide zeer nuttige hulpmiddelen voor een gemeente die op archeologisch vlak nog geen referentiekader had.

Voor Culemborg ging Past2Present voortvarend van start en stelde in korte tijd (eind 2006 – medio 2007) een startnotitie (Van Roode 2007) en beleid voor archeologische selectie op (Bosman & Van Roode 2008). In beide stukken vormden inventarisaties de basis voor de beleidskeuzes. In de startnotitie lag de nadruk op de consequenties voor de archeologie bij geplande ruimtelijke ontwikkelingen (bestemmingsplannen, vergunningverlening). Uiteindelijk kwam men tot een vijftal beslispunten (Van Roode 2007: 10-11, 48-52):

- Het hanteren van ondergrenzen voor archeologische onderzoeksgebieden
- Opstellen van een archeologische beleidskaart
- Inhoudelijke aandachtspunten formuleren (normen) en inhoudelijke keuzes maken op basis van selectiebeleid
- Aanwijzingsbevoegdheid op laten nemen in de Monumentenverordening
- Beschermd stadsgezicht aanwijzen als gemeentelijk archeologisch monument en uitwerking voorschriften en voorwaarden.

⁸ In de provincie Gelderland liep de gemeente Ede voorop bij het opstellen van een archeologisch afwegingskader. In 1991 werd al een archeologische potentiëkaart van het buitengebied opgesteld (Soonius & Ankum 1991), tien jaar later gevolgd door een update (Heunks 2001). In 2012 verscheen de gemeentelijke archeologienota (Peen 2012). Culemborg zag ook al vroeg de archeologische en landschappelijke potentie in van haar grondgebied. In 1997-1998 zijn beoogde uitbreidingsgebieden als Rietveld, Parijsch en Lanxmeer door RAAP in samenwerking met Adriaan Haartsen onderzocht (Odé & Haartsen 1997a, 1997b, 1998) in het kader van een Cultuurhistorische Effectrapportage (CHER).

In de tweede notitie is het derde beslispunt nader uitgewerkt. De toenmalige Rijkserfgoedbalans (Lauwerier & Lotte 2002) werd proefondervindelijk toegepast op de Culemborgse situatie. Alle bekende waarden (AMK-terreinen, waarnemingen/vindplaatsen) zijn gekoppeld aan perioden en thema's voor het Utrechts-Gelders rivierengebied (archeoregio).

Uit de inventarisatie kwam naar voren dat kennis over de oudste perioden (vroeg steentijd/paleolithicum tot het midden van de Romeinse tijd) zeer beperkt is. Hetzelfde geldt voor de vroege middeleeuwen (450-1.000 na Chr.). Dit is overigens in overeenstemming met de landelijke situatie. Een selectie op perioden kon na gehele analyse eigenlijk niet gemaakt worden. Alle perioden, met uitzondering van paleo- en mesolithicum (alleen theoretisch intact aanwezig in dit deel van het rivierengebied), verdienen aandacht.

Naast de perioden zijn vier thema's geselecteerd waarvan kennis vrijwel geheel ontbreekt: nederzettingen, grafvelden, sociaal-politieke organisatie en religie/cultus.

De thema's en perioden zijn gecombineerd en resulteerden in twee hoofdthema's die voor inhoudelijke selectie in Culemborg van belang worden geacht en bij onderzoek als uitgangspunt genomen moeten worden:

- Markant landschap / landschapsinrichting en gebruik⁹
Hoe gingen de bewoners van het gebied om met hun omgeving. Denk aan ontginningen, waterbeheersing, aanleg wegen en dijken.
- Centrale plaatsen¹⁰
In de eerste plaats gaat het over de ontwikkeling van de stad Culemborg en hoe ze zich verhoudt tot haar omgeving (handelsplaats, productiecentrum). In de tweede plaats worden ook centrale plaatsen in het verleden bedoeld (grafvelden, cultusplaatsen, andere landmarks) of hoe het gebied zich verhoudt tot de Romeinse limes. Culemborg lag binnen de Romeinse sfeer, juist in het achterland.

Voor het selecteren van behoudenswaardige (of onderzoekswaardige) vindplaatsen heeft Past2Present de standaard KNA-waarderingstabel (protocol 4003, specificatie VS06, zie CCvD 2010) uitgebreid aangevuld (Bosman & Van Roode 2008: 55-58). Tot slot is op basis van de hoofdthema's een groot aantal onderzoeksvragen voor opname in toekomstige Programma's van Eisen geformuleerd (Bosman & Van Roode 2008: 59-62).

Al tijdens een van de conceptversies van de startnotitie is RAAP archeologisch adviesbureau gevraagd het inhoudelijk kader nader in te vullen. Het bedrijf heeft de kennis in huis om snel grote hoeveelheden archeologische, historische, geologische en bodemkundige data te combineren tot een geheel. In de praktijk resulteert dit in een archeologische

⁹ Zowel hoofdstuk 8 van de Nationale Onderzoeksagenda Archeologie (NOaA) als het hoofdstuk rivierengebied in de Gelderse Kennisagenda besteden aandacht aan landschap, de laatste m.n. met de topthema's het rituele landschap en het rivierenlandschap als bron van economische ontwikkeling (Provincie Gelderland 2012a).

¹⁰ In algemene zin besteden de NOaA en de Gelderse Kennisagenda aandacht aan de ontwikkeling van (urbane) nederzettingen. De oorsprong van steden en locatiekeuze zijn onderwerpen die de afgelopen decennia onderbelicht zijn geweest (kennislacunes).

verwachtingskaart met bijbehorende toelichting (Heunks 2007). De actualisatie van het archeologiebeleid richt zich nadrukkelijk op de inhoud hiervan en wordt nader behandeld in hoofdstuk 3.

Tot slot is in 2008 door Past2Present het archeologisch beleidsplan met bijbehorende beleidskaart en matrix kwantitatieve normen opgeleverd (Van Roode 2008). Ondertussen is het Maltaverdrag in Nederland middels wetgeving verankerd (als Wamz opgenomen in de Monumentwet 1988). In het gemeentelijke beleidsplan passeren andermaal (in licht gewijzigde vorm) bestemmingsplanvoorschriften, de KNA-waarderingstabel en PvE-onderzoeksvragen. Nieuw zijn de concept-monumentenverordening met aanwijzingsmogelijkheid van terreinen tot archeologisch monument en eisen aan en normen voor onderzoek en fysieke bescherming. Enkele voorstellen worden gedaan om het archeologische werk te professionaliseren (aanstelling van archeoloog, opzetten van gemeentelijk depot, opstellen erfgoedbreed erfgoedplan, positie amateur-archeologen).

De meeste beslispunten die in de diverse documenten werden aangedragen zijn in de afgelopen jaren doorgevoerd, onderzocht op haalbaarheid of wordt op dit moment gebruik van gemaakt:

- Archeologische verwachtingskaart vastgesteld.
- Matrix kwantitatieve normen leidend bij ruimtelijke plannen .
- Archeologische beleidskaart vastgesteld.
- Archeologisch waardevol- c.q. onderzoeksgebied gebied in Erfgoedverordening Culemborg 2010 (art. 3.6) opgenomen.
- Gemeentelijk archeoloog in regioverband aangesteld (eerst Regio Rivierenland, thans Omgevingsdienst Rivierenland).
- Bestemmingsplanregels archeologie.
- Toetsing onderzoek Archeologische Monumentenzorg (RO, vergunningverlening).
- Fysieke bescherming van archeologische terreinen (incidenteel).
- Gemeentelijke depotfunctie bodemvondsten.¹¹
- **Uitwerking onderzoeksthema's markant landschap en centrale plaatsen voor kenniswinst uit onderzoek.**
- **Archeologische toepassing in de openbare ruimte (verbeelding/visualisering).**

Enkele punten hebben echter tot op heden geen navolging gekregen:

- Beschermd stadsgezicht als gemeentelijk monument aanwijzen.¹²
- Erfgoedplan opstellen.

Enkele onderwerpen zijn in breder verband binnen Regio Rivierenland opgepakt:

- Standaardiseren van onderzoeksvragen in PvE's.
- Uniformeren van normen/eisen aan onderzoek.
- Uitwerking positie amateurarcheologen.

¹¹ Onderzocht op haalbaarheid, maar bleek financieel niet haalbaar.

¹² Juridisch is dit niet mogelijk. Beschermd stadgezichten worden van rijkswege aangewezen door de Ministers van OCW en IenM.

Toelichting:

De standaardisering van archeologische onderzoeksvragen was enige jaren terug *bon ton*. Voor regio Achterhoek heeft RAAP in samenwerking met de regioarcheoloog (Willemse & Kocken 2012) een zeer uitgebreid standaard PvE opgesteld. Hierin zijn 58 standaardvragen opgenomen. In het selectiebeleid Culemborg zijn 61 standaard onderzoeksvragen geformuleerd (De Roode 2008, bijlage 11). In de praktijk wordt slechts een klein deel van de standaardvragen gebruikt bij een proefsleuvenonderzoek of opgraving. Vaak voldoen de vragen voor een specifiek onderzoek niet geheel. Dan moet alsnog maatwerk worden geleverd. De standaard onderzoeksvragen zijn een goed vertrekpunt bij het samenstellen van een maatwerk PvE. De meeste vragen zijn overigens nog relevant want ze zijn nog niet beantwoord.

De twee hoofdthema's voor onderzoek (markant landschap en centrale plaatsen) zijn in 2008 geformuleerd maar zijn sindsdien (te) weinig toegepast. Dat komt grotendeels doordat het meeste archeologische onderzoek beperkt blijft tot booronderzoek (inventariserend veldonderzoek) waar de thema's niet voldoende uitgediept kunnen worden. Daarnaast is de bekendheid van de onderzoeksthema's niet bijzonder hoog: archeologische bureau richten zich vooral op de Nationale Onderzoeksagenda (NOaA) en (in mindere mate) de Kennisagenda Archeologie Gelderland.

Het onderdeel uit het beleidsplan met de grootste consequenties is de beleidskaart met de daarbij behorende matrix kwantitatieve normen. Dit onderdeel wordt nader behandeld in het vierde hoofdstuk .



Foto 2 Janskerkhof - Opgraving begraafplaats in 2014 met rechts enkele aangetroffen schedels.

Hoofdstuk 3

Archeologische Waarden- en Verwachtingenkaart Culemborg

3.1 Bronnen en methode

De nieuwe Archeologische Waarden- en Verwachtingenkaart (AWVk) van Culemborg vormt de basis voor de nieuwe Archeologische Beleidskaart (ABk). Hij bevat alle relevante bouwstenen op basis waarvan uitspraken gedaan kunnen worden over de archeologische waarde of verwachting van een gebied. De bouwstenen zijn met name de bronnen die gaan over (de genese van) de natuurlijke (ondiepe) ondergrond en menselijke ingrepen die door de eeuwen hebben plaatsgevonden, die sporen hebben achtergelaten in de ondergrond (antropogene processen). Daarnaast bepalen uiteraard archeologische vondsten en vindplaatsen mede de waarde of verwachting van een locatie.

Het vertrekpunt bij het opstellen van de AWVk is de eerste Archeologische Verwachtingskaart van RAAP (Heunks 2007). De actualisatie is hiermee geen radicale koerswijziging, maar een update van de bestaande situatie.

Voor de landschappelijke ontstaansgeschiedenis en ontwikkeling zijn twee belangrijke studies gebruikt die sinds 2007 zijn verschenen:

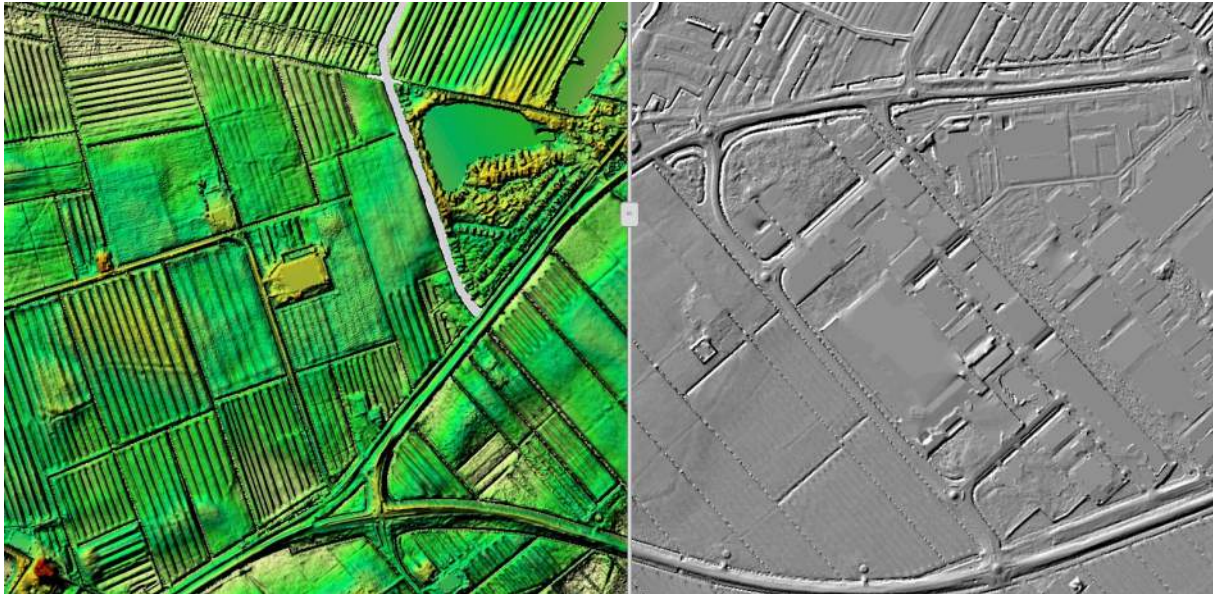
- Zand in banen. Zanddieptekaarten van het Rivierengebied en het IJsseldal in de provincies Gelderland en Overijssel (K.M. Cohen *et al.*, 2009, 3^{de} geheel herziene druk, Universiteit Utrecht i.o.v. provincie Gelderland).
- Digitaal basisbestand paleogeografie van de Rijn-Maasdelta (K.M. Cohen *et al.*, 2012a, Universiteit Utrecht).

De zandbanenkaart vervangt de 2^{de} herziene druk uit 2001. Deze kaart, onderverdeeld in zanddiepte en deklagen, is ook te raadplegen via de digitale Atlas Gelderland onder bodem en geologie¹³. Het digitale basisbestand paleogeografie van de Rijn-Maasdelta vervangt het kaartbestand behorende bij Paleogeographical development of the Rhine-Meuse delta, The Netherlands (Berendsen & Stouthamer, 2001, Universiteit Utrecht). De wijzigingen betreffen het gebruik van boorgegevens van de LLG (laaglandgenese) databank van departement Fysische Geografie van Universiteit Utrecht (UU)¹⁴ en het Dinoloket (TNO Geologische Dienst van Nederland) en hoge resolutie Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN) maaiveldhoogtegegevens. Voortschrijdend wetenschappelijk fysisch geografisch onderzoek, meldingen van specialisten uit het veld en C14-dateringen en archeologische vondsten complementeren het beeld.

¹³ www.Gelderland.nl/4/Home/Atlas-Gelderland.html

¹⁴ Sinds oktober 2017 is de databank boorbeschrijvingen beschikbaar via DANS <https://doi.org/10.17026/dans-zcv-knya>. Het digitale bestand bestrijkt de jaren 1967 t/m 2017 waarvan de periode 1972-2012 als open access is aangeboden voor wat betreft de boringen van staf en medewerkers. Het originele archief begint in 1959 maar is (vooralsnog) niet digitaal beschikbaar. Voor de studentboringen is speciale permissie nodig van de bronhouder.

Het AHN werd al toegepast door UU ter correcties van het basisbestand paleogeografie (Cohen *et al.* 2012a: 7). Hiervoor werd het destijds beschikbare AHN1 uit 2005 gebruikt. Voor de nieuwe Culemborgse kaart zijn met behulp van AHN2 uit de periode 2007-2012 (50 cm nauwkeurigheid op maaiveldniveau) en recenter op basis van AHN3¹⁵ enkele kleine aanpassingen op het gebruikte model doorgevoerd, met name in het westelijke deel van de gemeente, waar de Schoonrewoerd goed zichtbaar is, met name via de instelling *shaded relief*.



Afb 1 AHN3 vergelijking tussen *shaded relief* (links) en *hillshade* instelling omgeving Wethouder Schoutenweg.

De centrale landelijke database Archis en de Archeologische Monumentenkaart (AMK) zijn gebruikt voor bekende vindplaatsen, waarnemingen en vondsten (peildatum Archis eind 2014). De landelijke informatie was voor de eerste generatie kaart aangevuld met amateurgegevens. Voor deze herziening is voortgeborduurd op de bestaande vindplaatsencatalogus. Amateurvondsten, anders dan al verwerkt in Archis, zijn voor de periode 2006-2014 niet toegevoegd.

Historisch kaartmateriaal van toepassing op de gebieden buiten de historische kern beperkt zich tot de kadastrale minuutplannen (1826) en de 'Platte-grond der stad Culemborg' van Jacob Perrenot (1760). Beide zijn reeds gebruikt door RAAP en geven een indicatie van de aanwezigheid van bouwwerken (woonlocaties) vóór de industrialisatie die vanaf medio 19^{de} eeuw een vlucht nam. Oude woongronden zijn gebaseerd op bodemkarteringen. De ontginningsassen zijn aangedragen door historicus Bert Blommers. Op basis van recent archeologische karteringen en aangetroffen vindplaatsen is een onderscheid aangebracht in aangetoonde en veronderstelde ontginningsassen.

Historisch kaartmateriaal bevat naast bebouwing ook diverse andere historisch-geografische elementen en structuren die in het veld aangetroffen kunnen worden. De meeste categorieën zijn hier niet opgenomen (daarvoor wordt verwezen naar de cultuurhistorische

¹⁵ AHN viewer <https://ahn.arcgisonline.nl/ahnviewer/> Inwinjaren Rivierengebied AHN2 in 2011 en AHN3 2015, zie ook www.pdok.nl/nl/actueel/nieuws/artikel/10sep15-nieuw-hoogtebestand-ahn3-op-pdok/ (dd. 10 sept. 2015).

waardenkaart, Haartsen *et al.* 2012). Uitzonderingen zijn gemaakt voor de dijken, oude wegen, eendenkooien, wielen, het beschermd stadsgezicht en enkele 'historische elementen' (steenfabriek, kastelen van Culemborg). Al deze gegevens zijn ter aanduiding opgenomen en vertegenwoordigen geen aparte archeologische waarde of verwachting.

3.2 Paleolandschap

De paleogeografische kaart is de belangrijkste bron voor het bepalen van geschikte locaties voor bewoning in het rivierengebied. In de verwachtingskaart van RAAP uit 2007 is uitgegaan van de eerste versie (Berendsen & Stouthamer 2001).

De fossiele en actieve meandergordels in de Rijn-Maas delta zijn ingedeeld in verschillende riviersystemen om de ontwikkeling ervan beter inzichtelijk te maken. Van de zeven gedefinieerde riviersystemen zijn door de tijd heen vier systemen actief geweest in Culemborg. Van oud naar jong zijn dat:

1. Benschopsysteem
2. Graafsysteem
3. Linschotensysteem
4. Krimpensysteem

De begin- en eindfasedatering van de stroomgordels is gebaseerd op C¹⁴-monsters van organisch materiaal uit sedimentlagen (restgeulen, oevers) en door archeologische vondsten in of op het sediment (Cohen *et al.* 2012a, 2; Heunks 2007, 24)¹⁶. Voor de startdatum van de sedimentatie van de betreffende gordel is de vroegste datum uit de curve genomen, voor de einddatum sedimentatie is de jongste datum genomen. Wanneer een C¹⁴-monster meerdere toppen in de curve oplevert is de top met het hoogste percentage waarschijnlijkheid gebruikt.

Benschop riviersysteem

Het Benschopsysteem vertegenwoordigt over het algemeen de meest diep gelegen meandergordels. Het zijn tevens de oudste (actief tussen ca 6.000 en 4.150 voor Christus). In Culemborg is een zestal meandergordels ermee geassocieerd: de Kortenhoeven, Tienhoven, Wiersch, Gorkum-Arkel, Maurik en Autena. De Wiersch en Tienhoven komen niet meer voor. De Tienhoven is in zijn geheel opgenomen in de Autena. De Wiersch lijkt te zijn opgeruimd (o.a. door de Lek). Hij takte bovenstrooms aan op de Maurik die ten oosten van de binnenstad (Voorkoop) kan worden gelokaliseerd en het noordelijke deel van de historische stad tot aan het Havenkwartier. De Autena en Kortenhoeven stroomden aan de uiterste westkant van de gemeente tussen Goilberdingerdijk en Diefdijk. In het uiterste zuidwestpuntje bij de Sonsbrug over de Culemborgse Vliet stroomde de Gorkum-Arkel. Op geen van deze meanders is tot op heden bewoning gevonden en dus geen archeologisch bewijs voorhanden (Cohen *et al.* 2012b).

¹⁶ De datering is in C14 jaren BP (Before Present, uitgaande van 1950 AD). Voor de datering in jaren voor/na Christus (C14 Cal BC/AD) is de calibratiecurve van de Universiteit van Oxford (OxCal) gebruikt. Het gaat om versie 4.2.2 (2013) gebruik makend van de IntCal 09 curve. De dateringen vertegenwoordigen een 95,4% waarschijnlijkheidsgehalte.

Tabel 1 Meandergordels binnen gemeente Culemborg (Cohen et al. 2012a)

		Jaren voor heden (BP)			Jaren voor/na Chr. (BC/AD)
Meandergordel	Systeem	Begin	Eind	Duur	Datering
Autena	Benschop	6110	5350	760	5056-4162 BC
Buren	Linschoten	2410	1842	568	511 BC - 221 AD
Gorkum-Arkel	Benschop	6515	5590	925	5491-4368 BC
Hennisdijk*	Graaf	3818	3050	768	2291-1331 BC
Kortenhoeven*	Benschop	7100	6260	840	6013-5076 BC
Lek, voor bedijking	Krimpen	1950	850	1100	1-1122 AD
Maurik	Benschop	6200	5350	850	5170-4162 BC
Redichem	Linschoten	2200	1000	1200	358 BC - 1030 AD
Regulieren	Graaf, cr	5350	4820	530	4205-3632 BC
Schaik	Graaf, cr	5285	4240	1045	4169-2878 BC
Schoonrewoerd	Graaf	4520	3700	820	3220-2037 BC
Tienhoven*	Benschop	7350	6260	1080	6240-5076 BC
Vretstrooi*	Graaf	6100	5660	440	5051-4457 BC
Wiersch*	Benschop	6500	5800	700	5486-4651 BC
Zijderveld*	Graaf	5345	4082	1263	4205-3470 BC
Zoelmond	Graaf	5350	4620	730	4205-2577 BC
Lek, uiterwaarden	Krimpen	1950	0	1950	1 AD - heden
Lek	Krimpen	2514	0	2514	643 BC - heden

* Datering gewijzigd t.o.v. Berendsen & Stouthamer 2001

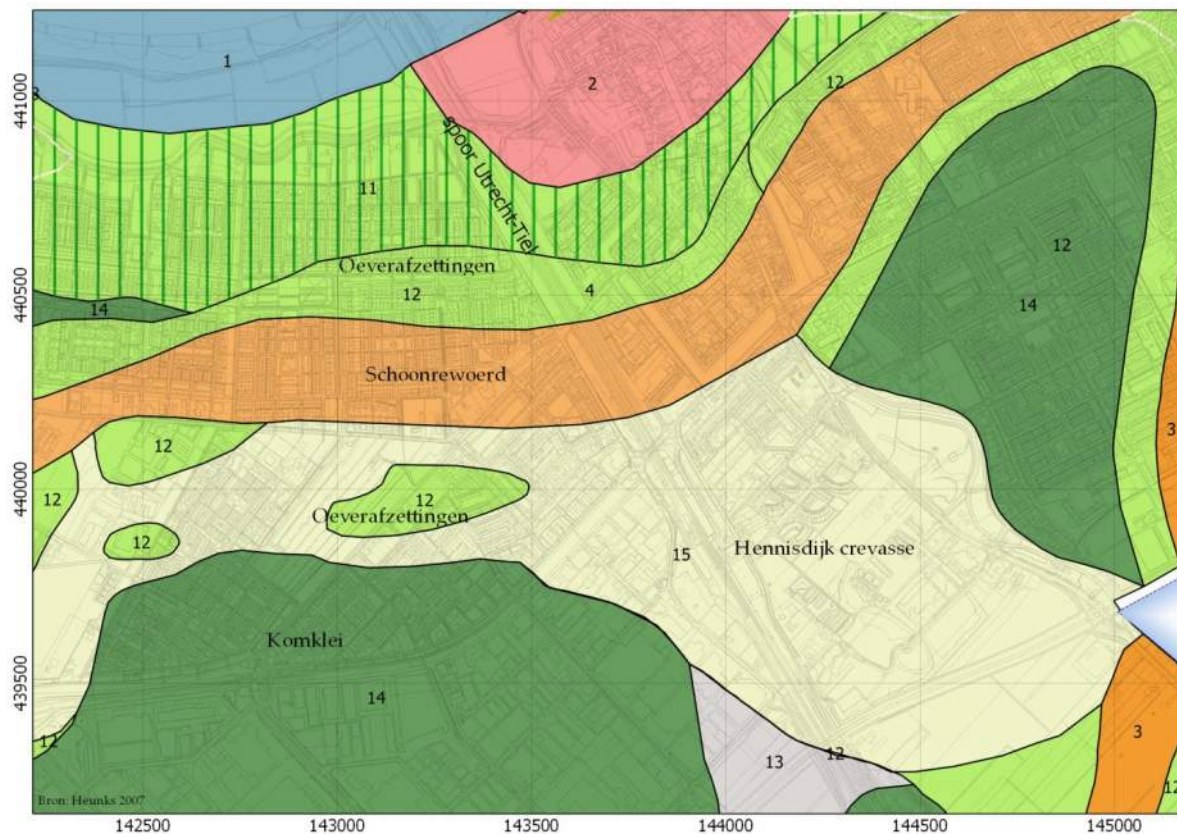
Graaf riviersysteem

Een van de belangrijkste riviersystemen binnen de gemeente Culemborg was het Graaf-systeem. Diverse meanders waren actief tussen ca 5.000 en 2.000 voor Christus. Hiervan is de Schoonrewoerd een van de belangrijkste; niet in de laatste plaats vanwege de paleolandschappelijke informatie die departement Fysische Geografie hierover de afgelopen decennia heeft verzameld en het archeologisch onderzoek dat sinds 2005 met name aan de westkant van de stad heeft plaatsgevonden.¹⁷ Hieronder zoomen we in meer detail in op de verschillende interpretaties die de Schoonrewoerd de afgelopen jaren ten deel is gevallen.

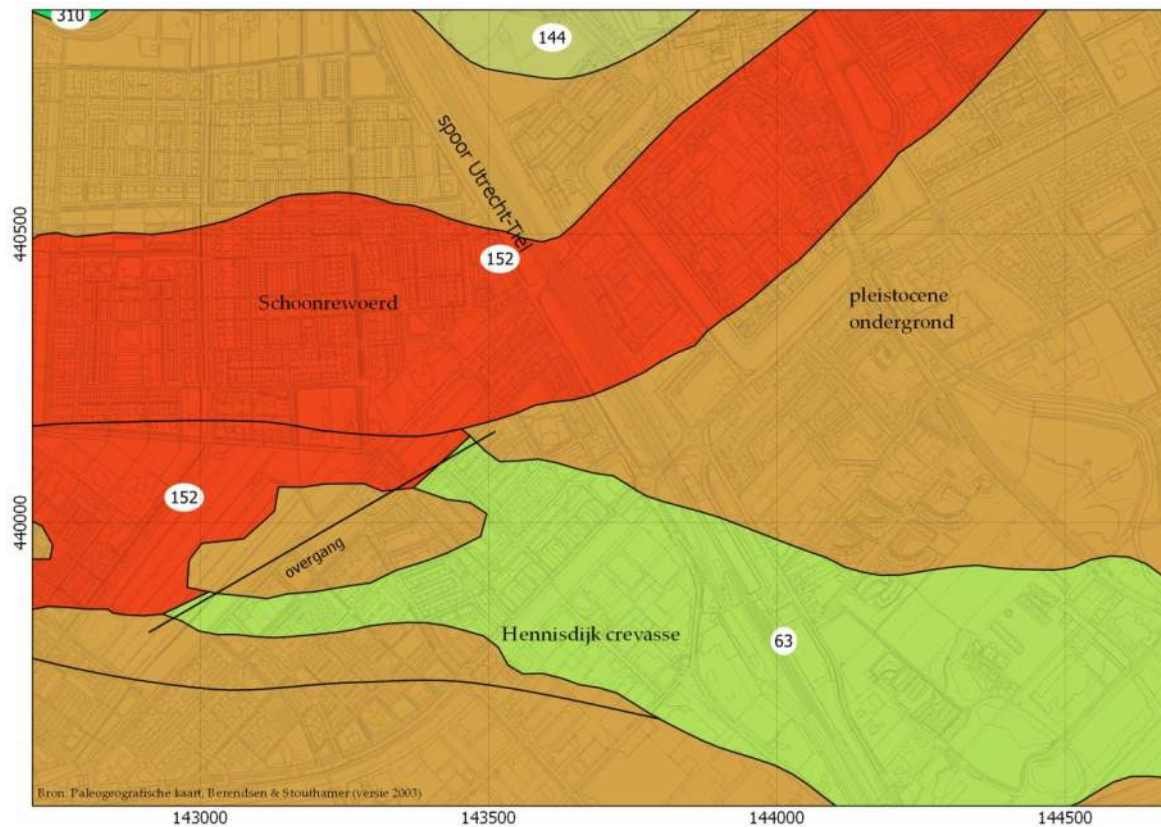
Schoonrewoerd

De situatie bij verschijnen van de oorspronkelijk kaart uit 2007 (afbeelding 2) geeft de zandbaan van de Schoonrewoerd weer. Deze loopt via de Hond tussen Lange Dreef en Weidsteeg over de Nieuwstad in westelijke richting over Parijsch parallel aan de Prijsseweg. De Hennisdijk crevasse komt op haar weg het hoge zandbed van de Schoonrewoerd tegen en buigt daarmee noodgedwongen af naar het zuidwesten (Heunks 2007: 27).

¹⁷ Omvangrijke nederzettingsonderzoek rondom nieuwbouwwijk Parijsch (Verhelst 2012 en Verhelst 2015) en industrieterrein Pavijen V (Knippenberg 2015). Deze onderzoeken hebben nieuwe inzichten opgeleverd over de bewoning in het laat-neolithicum, de brons- en ijzertijd in het Gelders rivierengebied.



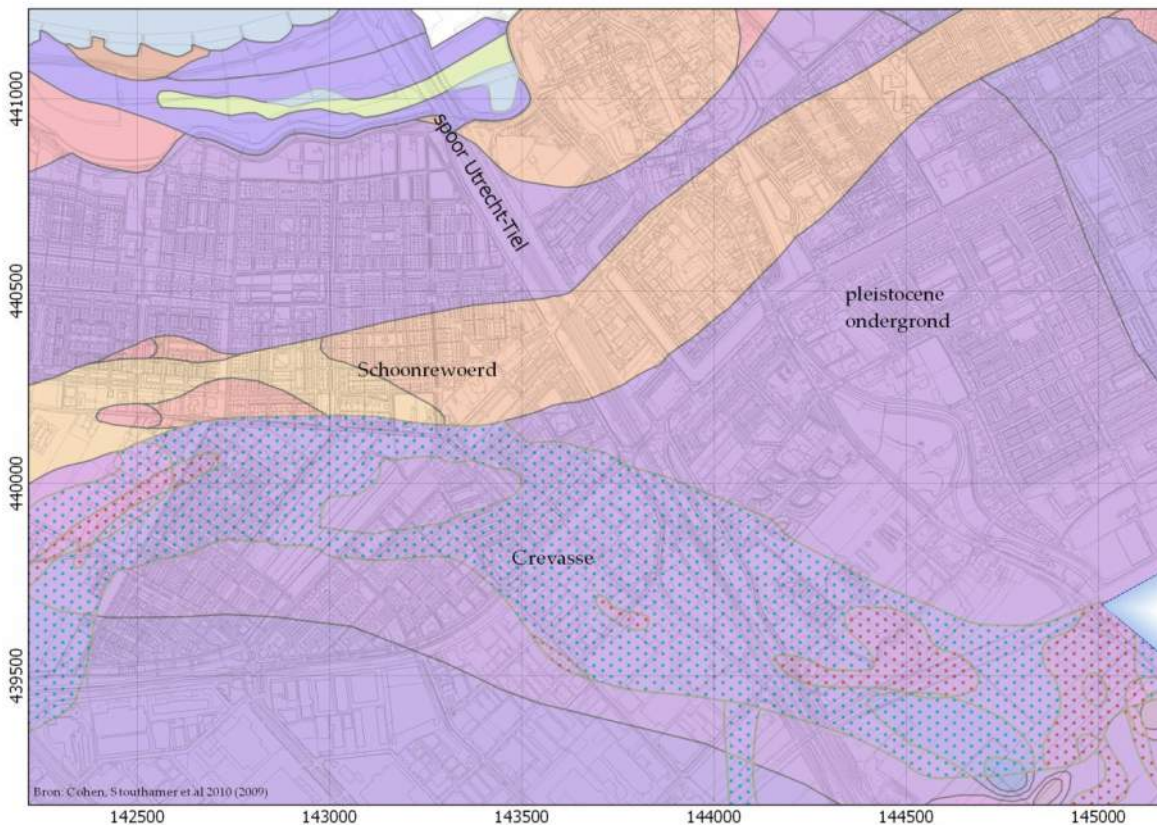
Afb.2 Geomorfogenetische kaart Culemborg 2007, uitsnede centrale deel gemeente Culemborg (Heunks 2007).



Afb.3 Schoonrewoerd en crevasse van Hennisdijk op de paleogeografische kaart van de Rijn-Maas delta (2003).

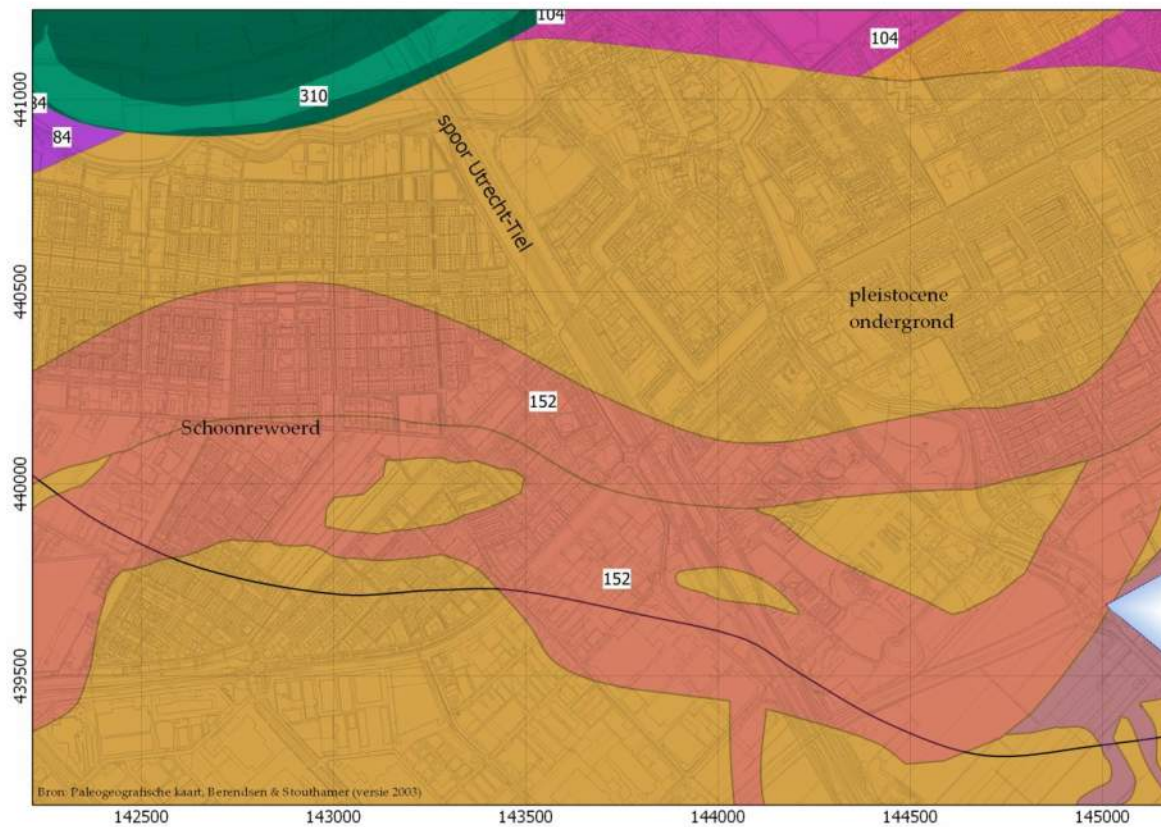
De basis voor deze interpretatie vormde de eerste generatie paleogeografische kaart van Berendsen & Stouthamer uit 2001 (afbeelding 3).

Hier is al een overgang te zien tussen het licht meanderende stroombed van de Schoonrewoerd met het veel grilliger verloop van de Hennisdijk crevasse. Op de zand in banen kaart uit 2009 (digitale versie 2010, afbeelding 4) is het verloop nog grotendeels gerelateerd aan de eerdere situatie waarbij de Schoonrewoerd onder het stadcentrum door liep.

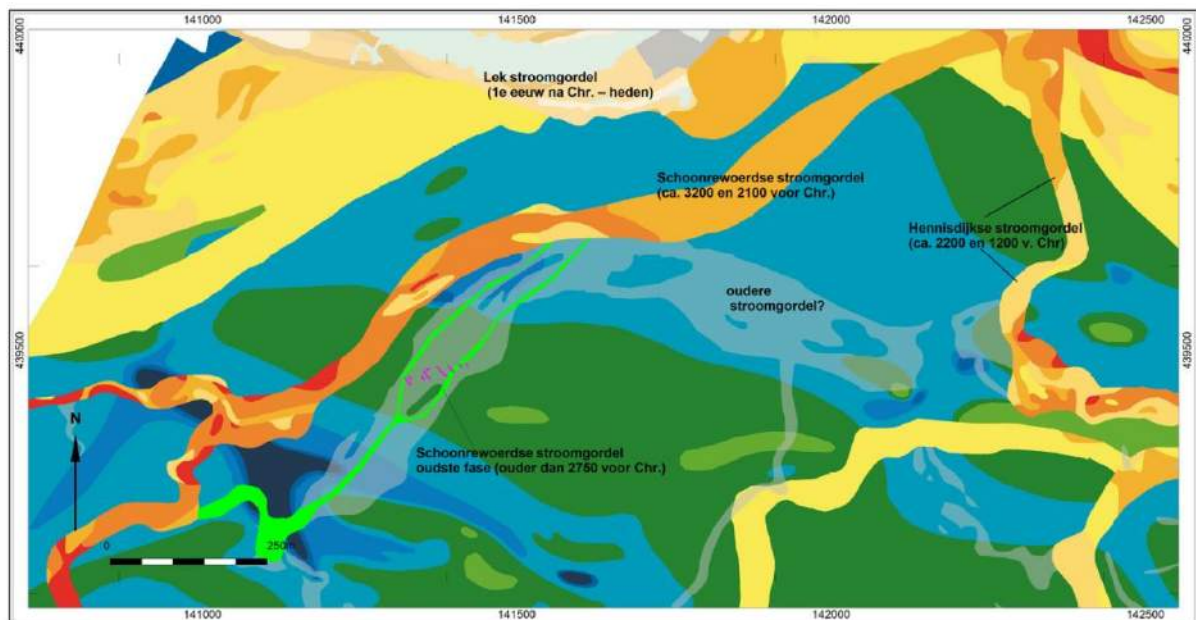


Afb.4 Zanddieptekaart van het rivierengebied 2009.

Met het verschijnen van de tweede generatie van de paleogeografische kaart in 2012 is het kaartbeeld radicaal gewijzigd (afbeelding 5). De Schoonrewoerd bestaat nu uit twee parallel stromende banen waarvan het deel ter hoogte van het centrum nu naar het zuiden is opgeschoven over de Wethouder Schoutenweg via Lanxmeer naar Terweijde. De zuidelijke zandbaan is grotendeels vergelijkbaar met de oude situatie in 2001 (digitale versie 2003), maar met iets meer detail ingevuld. Ter hoogte van de provinciale weg wordt de aansluiting met de noordelijke tak ingezet. De splitsing van de twee afzonderlijke zandbanen is ter hoogte van de sportvelden



Afb.5 Schoonrewoerd bestaande uit twee hoofdgeulen zoals voorgesteld op de jongste paleogeografische kaart van de Rijn-Maas delta (2012).

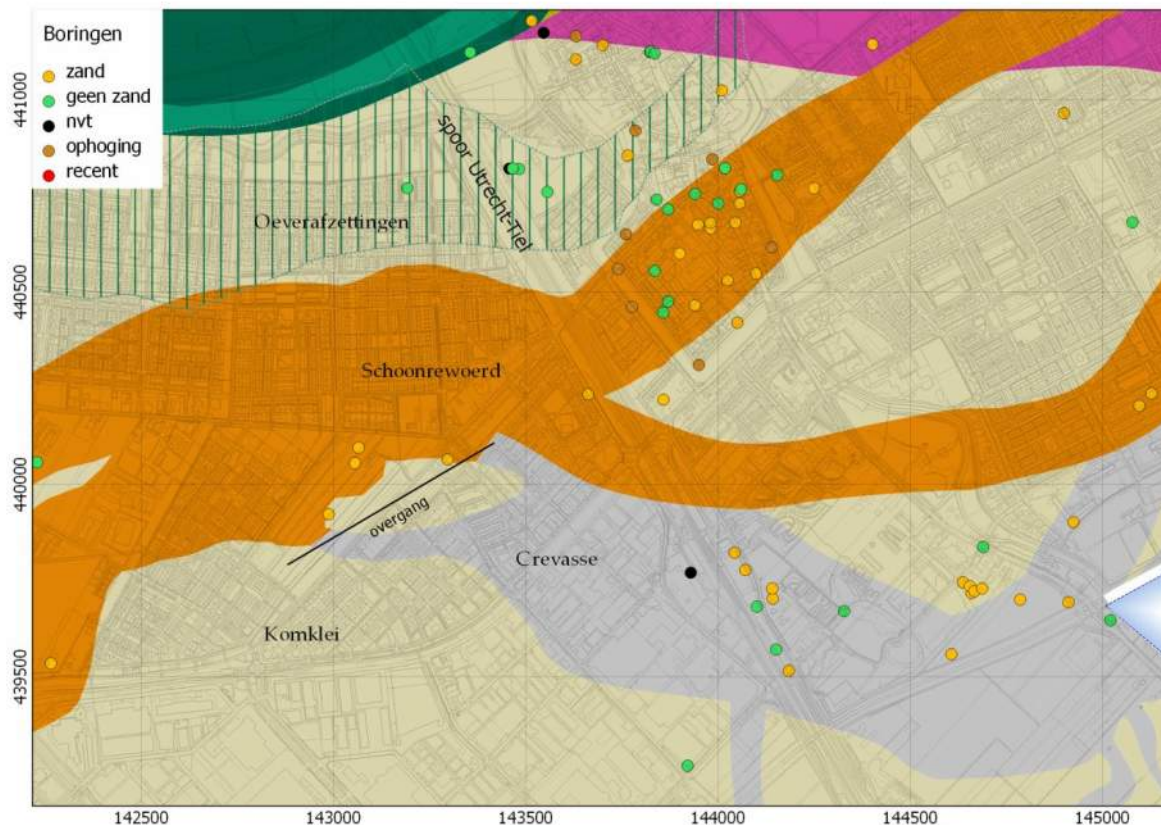


Afb. 6 Suggestie loop oude restgeul Schoonrewoerd naar aanleiding van boor- en proefsleuvenonderzoek (2013-2014) op industrieterrein Pavijen V ter hoogte van de Pascalweg (Knippenberg 2015).

In het onderzoek van Archol op Pavijen V heeft Heunks geconstateerd dat de Schoonrewoerd meerdere aftakkingen heeft gekend (Knippenberg 2015: 25-26). Ten zuiden

van de Prijsseweg tot iets ten oosten van Den Heuvel liggen twee parallel aan elkaar liggende aftakkingen (afbeelding 6). De zuidelijke aftakking was waarschijnlijk actief tot circa 2750 v. Chr. (midden-Neolithicum). De noordelijke aftakking is tot circa 1750 v. Chr. actief gebleven en daarmee uiteindelijk de hoofdstroom geworden. In het onderzoek van Pavijen V is een restgeul gedocumenteerd. Op de oeverwal van deze geul is een nederzetting uit de ijzertijd aangetroffen.

Er bestaan aanwijzingen dat de geul in midden – en late bronstijd gereactiveerd is bij een doorbraak ter hoogte van Lanxmeer veroorzaakt door de Hennisdijk.



Afb. 7 detail kaartbeeld AWWk met zowel de oude als de nieuwe noordelijke tak van de Schoonrewoerd. De crevasse van Hennisdijk een strakke overgang

De nieuwe situatie op de AWWk is ten opzichte van de oude kaart een meervoudig compromis geworden (afbeelding 7) gebruikmakend van de relevante informatie die tot dusver voorhanden is.¹⁸ In samenspraak met departement Fysische Geografie is gekeken naar uitgevoerd boor- en proefsleuvenonderzoek in en om de Culemborgse binnenstad om proefondervindelijk te bepalen waar beddingzand aanwezig is.¹⁹ Er is een verdeling gemaakt tussen zand en niet-zand profielen. Om voor de classificatie zand in aanmerking te komen moest het pakket minimaal 50 cm dik zijn. Naast niet-zand profielen (meestal overwegend kleihoudend) kon uit de boorstaten ook enkele andere zaken gedestilleerd worden zoals de

¹⁸ Dit onderdeel is op 25 september 2017 specifiek besproken met de klankbordgroep.

¹⁹ Een belangrijke bron voor het bestuderen van de profielen in de binnenstad was de archeologische begeleiding van de ondergrondse afvalcontainers (Kodde 2017).

aanwezigheid van ophogingslagen of recente verstoorde lagen.

Uit de verzamelde gegevens kan geconcludeerd worden dat het aannemelijk is dat de Schoonrewoerd via de Nieuwstad, dus via de noordelijke tak, liep. Ook de zone waarin de crevasse ligt leverde relatief veel boringen op met een zandprofiel. Voor de aanwezigheid van een zuidelijke tak pleit voorsnog geen enkele boring. Het bewijs in dit deel van Culemborg is bijzonder mager: het ontbreekt vooral aan relevante gegevens.²⁰

De systematische controle van de paleogeografische kaart aan de hand van uitgevoerd archeologisch onderzoek staat nog in de kinderschoenen maar moet op termijn gericht toegepast gaan worden. Niet alleen in Culemborg maar in het hele rivierengebied.²¹

Overig

De Vretstrooi en Zoelmond stroomden in het zuidelijke deel van de gemeente ter hoogte van de Oude Beesdseweg en de Kooiweg Oost. Wat nog over is van de Zoelmond moet direct ten oosten van Weithusen gezocht worden. De rest is opgeruimd door onder meer de Schoonrewoerd, Dat geldt ook voor de Zijderveld die aan de oostkant o.m. Redichem en Sprokkelenburg omvat. Hij is door de Lek opgeruimd, maar aan de westkant duikt hij weer op. Tussen de Goilberdingerdijk en de Diefdijk loopt hij parallel aan de noordzijde van de Autena. De Schaik ligt ter hoogte van de Achtersteeg (de huidige Kooiweg Oost).

Linschoten riviersysteem

Het Linschoten-systeem markeert de overgang van de steentijden via de metaaltijden naar de vroegmoderne tijd (actief tussen ca 2.300 voor Christus tot ca 1.000 AD). In omvang is het hoofdsysteem bestaande uit de drie meanders Buren, Redichem en Hennisdijk veel minder omvangrijk dan het Graafstee. Alleen heeft een doorbraak van de Hennisdijk door de lokaal relatief lage oever/bedding van de Schoonrewoerd een enorm crevassecomplex veroorzaakt in het centrale deel van de gemeente (ter hoogte van Provincaleweg N320, Parijsch-Zuid, Rietveldseweg/Wethouder Schoutenweg). De drie meanders concentreren zich allemaal aan de oostkant van de stad en binnendijks ten zuiden van de Redichemse en Beusichemse waard.

Krimpen riviersysteem

Het jongste systeem is het Krimpen riviersysteem dat in Culemborg alleen bestaat uit de Lek. Door Cohen *et al.* 2012a is onderscheid gemaakt tussen:

- a. afzettingen van de Lek die dateren van voor de bedijking (aangehouden op 1.050 AD)²²,
- b. afzettingen in de uiterwaarden die als gevolg van menselijk ingrijpen (bedijking) gekenmerkt wordt door meerdere geulen, zandbanken en eilandjes en, tot slot,
- c. afzettingen van de actieve Lekstroom (Heunks 2007: 28-29).

²⁰ Het ADC onderzoek naar Caetshage is hierin meegenomen. De kasteelresten zijn zoals omschreven 'gelegen op oeverafzettingen van de Schoonrewoerdse stroomrug' (zandige klei). Hogere delen zijn afgetopt. Het middeleeuwse loopvlak is waarschijnlijk opgenomen in de toenmalige bouwvoor (Hielkema 2003: 19).

²¹ Inmiddels is een opzet hiervoor tijdens Reuvensdagen 2017 gepresenteerd aan de RCE in het kader van Oogst voor Malta (Stiller & Van der Zee, in prep.). De nadere uitwerking van het voorstel volgt in 2018.

²² Dit jaartal wijkt af van de algemeen gangbare datering van 1122 AD wanneer de Rijn bij Wijk bij Duurstede wordt afgedamd en zich splitst in Kromme Rijn en Lek (zie o.a. Dekker 1983).

De invloed van menselijk ingrijpen is in nóg twee stadia van de Lek weergegeven: ongeveer ten tijde van de eerste bedijking (12^{de} eeuw) ligt 'de oude Rijnstrang' dicht tegen de toenmalige bandijk aan. In de 14^{de} eeuw komt 'de kleine Lek' op haar beurt gevaarlijk dicht bij de stad. Door middel van beplanting en de aanleg van strekdammen kon de geul verlegd worden, ongeveer naar de plek waar hij tegenwoordig stroomt (Heunks 2007: 30-31).

Crevasses

Op de nieuwe paleolandschappelijke kaart kennen de crevasses over het algemeen een ander verloop dan voorheen. De aanpassingen komen van nieuwe gegevens die zijn samengevat op de zanddieptekaart (Cohen *et al.* 2009). Met name het zuidoostelijke deel (tussen spoortalud en Culemborgseweg) vertoont een grillig karakter. Verschillende uitlopers van de Hennisdijk lopen hier het komgebied in. In het zuidoostelijke deel nabij de A2 loopt de crevasse Hennisdijk stuk op de hoger gelegen Schoonrewoerd. Voorheen, was het idee, dat dit werd voorkomen door de meandergordel van Schaik. De zandige uitlopers van wat eerst als de Schaik aangemerkt was zijn waarschijnlijk afkomstig van een oeverwaldoorbraak. In het jongste model sluit de Schaik niet meer aan op de ter hoogte van de Heuvel in tweeën vertakte Schoonrewoerd. De (oudere) zuidelijke stroombedding van de Schoonrewoerd heeft waarschijnlijk als afvoer voor Hennisdijk-crevasse doorbraken gediend. Dit omdat de restgeulen waarschijnlijk nog depressies in het landschap vormden. De uitloper van de Schaik-crevasse loopt dood ter hoogte van de Lange Avontuurseweg/Culemborgse Vliet achter de recentste eendenkooi aan de Hoeveneseweg. De Regulieren was tot voorheen niet gekarteerd in Culemborg. Deze loopt nu dood tegen de Vretstrooi. Een van de uitlopers van de Hennisdijk-crevasse maakt voor een deel gebruik van het stroombed van de Regulieren.

Tabel 2: Chronologie van de riviersystemen in Culemborg (naar: Cohen *et al.* 2012a)

Wet 2: Chronologie van de Neolithische en Bronstijd (Wet 2, versie 1.0, 2012)																												
Jaartallen	6000	5500	5000	4500	4000	3500	3000	2500	2000	1500	1000	500	300	500	1000	1500	heden	Jaartallen										
Rivier-systeem	Mesolithicum laat			Neolithicum vroeg			midden			laat			Bronstijd v midden		laat		IJzertijd v m l		Romeinse v m l		Middeleeuwen vroeg		laaat		Nieuwe tijd		Periode (Cal BC/AD)	
Krimpen																												643 BC - heden 1050 AD - heden 1 AD - heden
Linschoten																												358 BC - 1030 AD 511 BC - 221 AD 2291 - 1331 BC 2476 - 1331 BC 3371 - 2247 BC
Graaf																												3220 - 2037 BC 4169 - 2878 BC 4205 - 2577 BC 4205 - 3470 BC 4205 - 3632 BC 5051 - 4457 BC
Benschop																												5056 - 4162 BC 5170 - 4162 BC 5491 - 4368 BC 5486 - 4651 BC 6013 - 5076 BC
	6000	5500	5000	4500	4000	3500	3000	2500	2000	1500	1000	500	300	500	1000	1500	heden											

Oeverzones

Voor de ongefundeerde (niet binnen de meandergordel vallende) oeverafzettingen gelden nog dezelfde voorwaarden als voorheen. De overgangen tussen kom en meandergordel zijn soms zo geleidelijk dat geen duidelijke grens op basis van het AHN is aan te geven. Alleen

voor de ondiepe zones buiten het bebouwd gebied zijn de oevers aangegeven. Dat geldt voor de Lek, Redichem, Schoonrewoerd en Hennisdijk. De grenzen van deze zones zijn tamelijk arbitrair. Omdat oeverzones relatief hoger liggen dan het omliggende landschap en vruchtbare gronden vertegenwoordigen, worden het van oudsher als belangrijke vestigingsplaatsen gezien.

Komgronden

De komgronden zijn ontstaan als gevolg van overstromingen van de meander. De kleideeltjes, het fijnste klastisch materiaal (afbraakproduct van vast gesteente) kon zich zo het verst van de hoofdstroom afzetten. In de hele gemeente is in de loop van duizenden jaren klei door verschillende riviersystemen afgezet. Voor het overgrote deel ligt, naast de in de kommen aanwezige veen, een metersdik kleipakket op de pleistocene ondergrond. Dat geldt met name voor het centrale en zuidelijke deel van de gemeente. Ten noorden van de Hennisdijk/Schoonrewoerd is het beeld complexer. Als gevolg van de verschillende over- en door-elkaar-heen slingerende fossiele rivieren, is een gestapeld landschap ontstaan bestaande uit kom-, oever- en beddingafzettingen.

3.3 Archeologie

AMK-terreinen

De Archeologische Monumentenkaart (AMK) bevat alle bekende archeologische vindplaatsen die een zekere wetenschappelijke waarde vertegenwoordigen. De toenmalige ROB heeft tot 2007, bij de inwerkingtreding van de Wamz, deze terreinen een bepaalde status toegekend. Die status is bepaald door de zeldzaamheid van het type vindplaats, of de goede conserveringsomstandigheden van het materiaal. De terreinen zijn, hoewel niet wettelijk beschermd, van dermate groot belang dat ze in principe behouden moeten blijven voor toekomstig onderzoek. In de praktijk gebeurt dit binnen bebouwd gebied of stedelijke context maar zelden.

In Archis zijn voor Culemborg 13 AMK-terreinen opgenomen. In 2007 zijn al deze terreinen door RAAP overgenomen op de gemeentelijke verwachtingskaart. Echter in sommige gevallen met afwijkende contouren van de landelijke archeologische database (bijvoorbeeld de archeologische terreinen in Parijsch). Hiervoor moet RAAP inhoudelijke redenen gehad hebben. In de toelichting is hiervan geen melding gemaakt.

De werkwijze zoals RAAP die heeft geïntroduceerd wordt hier voortgezet. Op basis van inhoudelijke argumenten zijn hier drie nieuwe AMK-terreinen toegevoegd. Omdat de RCE feitelijk niet meer het beheer heeft over de AMK-terreinen en met de inwerkingtreding van de Wamz dit een gemeentelijke verantwoordelijkheid is geworden, kan deze afweging hier door Culemborg zelf gemaakt worden. AMK-terreinen hebben, met uitzondering van de wettelijk beschermde archeologische monumenten, geen juridische status zoals bijvoorbeeld gebouwde Rijks- of gemeentelijke monumenten. De contouren van AMK-terreinen zijn doorgaans planmatig overgenomen in bestemmingsplannen. Culemborg heeft geen wettelijk beschermde archeologische monumenten.

Tabel 3 AMK-terreinen Culemborg

Nr	Locatie/toponiem	AMK-nr	AMK-waarde	Wijziging
1	Historische stadskern	13203	Archeologische waarde	ongewijzigd
2	Kasteel Culemborg	12307	Zeër hoge waarde	ongewijzigd
3	Kasteel Culemborg, Kasteeltuin	3525	Zeër hoge waarde	ongewijzigd
4	Lanxmeer, Vindplaats E, Caetshage	0	Zeër hoge waarde	nieuw
5	Lanxmeer, Vindplaats F, kasteelterrein	0	Hoge waarde	nieuw
6	Lanxmeer, Vindplaats A	15376	Hoge waarde	ongewijzigd
7	Lanxmeer, Vindplaats B	15378	Hoge waarde	aangepast
8	Lanxmeer, Vindplaats C	15379	Hoge waarde	aangepast
9	Prijsseweg, Johannapad	3586	Hoge waarde	ongewijzigd
10	Parijsch, Vindplaats A/B	15383	Hoge waarde	aangepast
11	Parijsch, Vindplaats E	15385	Hoge waarde	aangepast
12	Parijsch, Vindplaats F, Weth Schoutenweg	15381	Archeologische waarde	aangepast
13	Parijsch, Lokkershoek	0	Hoge waarde	nieuw
14	Paveijen	3594	Hoge waarde	ongewijzigd

Op de nieuwe kaart telt Culemborg 14 AMK-terreinen. Zes terreinen zijn ongewijzigd ten opzichte van Archis en de eerste generatie verwachtingskaart. Van vijf terreinen in Lanxmeer en Parijsch (tussen Prijsseweg en Wethouder Schoutenweg) zijn de contouren op basis van onderzoek en voortschrijdend inzicht aangepast. Zoals gezegd zijn drie terreinen nieuw. Het gaat om het kasteel van de Heren van Caets, het omliggende terrein Caetshage en een Romeinse vindplaats ten noordwesten van de Lokkershoek in Parijsch. Omdat enkele vindplaatsen in de laatste jaren zijn opgegraven of de begrenzing beter is aangegeven, konden twee terreinen geheel vervallen (AMK-nrs. 15382 en 15385). Feitelijk zijn dit geen vindplaatsen meer die bescherming nodig hebben.

RAAP maakte op haar verwachtingskaart nog onderscheid in de waarde van de AMK-terreinen. Op de AWWk is dit onderscheid weggelaten; ieder AMK-terrein vertegenwoordigt eenzelfde waardevol gebied.

Oude woongronden

De term oude woongronden is een afgeleide van de benaming voor oude cultuurgronden. Deze term werd oorspronkelijk gebruikt voor de landbouw bij grootschalige bodemkarteringen uit de jaren veertig en vijftig. Oude cultuurgronden konden goed gebruikt worden voor de fruitteelt (waar komgronden de ideale bodem vormden voor grasland). De cultuurgronden kenmerken zich door de hoge concentratie bewoningsresten (huisafval, bouwmaterialen) en fosfaten (dierlijke en menselijke meststoffen), in boringen te herkennen als donkere, humeuze laag. Vaak komen oude woongronden overeen met (delen van) de huidige woonkern. Deze gronden bevatten vaak bewoningssporen die teruggaan tot de prehistorie. Veelal gaat het om bewoning vanaf de late middeleeuwen (pre-urbanisatie). In bebouwde context is in sommige gevallen de bovenlaag van de oude woongrond door intensieve groundbewerking verdwenen. Dat geldt voornamelijk vanaf het einde van de 19^{de} eeuw, maar in een stedelijke context al vanaf het einde van de middeleeuwen (Willemse & Verhelst 2011).

Ten opzichte van de eerste verwachtingskaart zijn de locaties op de basiskaart die als oude woongronden zijn aangemerkt ongewijzigd behouden wanneer deze niet vallen binnen een AMK-terrein. Deze terreinen zijn in veel gevallen gebaseerd op oude woongronden. In de toelichting op de beschrijving (zie bijlage 1 vindplaatsencatalogus) is een melding gemaakt of dit terrein is aangemerkt als oude woongrond. Gebieden die in het verleden naar aanleiding van een kartering zijn onderzocht door middel van gravend archeologisch onderzoek en aangeduid zijn als oude woongrond, hebben een afwijkende vermelding gekregen op de basiskaart.

Wanneer in de toekomst bodemkundige of archeologische karteringen worden uitgevoerd, zal voor het toekennen van de term oude woongrond aan de voorwaarden die hieraan gesteld worden moeten zijn voldaan (Modderman 1949a, 1949b, Edelman, Eringa & Hoeksema 1950).

De omvangrijke bodemkarteringen die Stiboka (Stichting voor Bodemkartering) vanaf de jaren veertig van de vorige eeuw uitvoerde, al dan niet met medewerking van archeologen van de kersvers opgerichte Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB, 1946), hebben verschillende vindplaatsen opgeleverd die aangemerkt zijn als oude woongronden. De kartering van deze gebieden is zeer goed uitgevoerd, waardoor ze een betrouwbare graadmeter zijn voor het aantreffen van nederzettingssporen of andere archeologische vindplaatstypen. Veelal komen de oude woongronden niet overeen met AMK-terreinen. In de praktijk is dat vaak wel het geval.

Vindplaatsen, waarnemingen, vondsten

Alle bekende vindplaatsen in Culemborg zijn opgenomen in een vindplaatsencatalogus (bijlage 1). De catalogus bevat locaties die zijn aangemerkt als vindplaats. Het overgrote deel van de catalogus is gevuld op basis van Archis-meldingen. Meestal gaat het om plaatsen waar archeologische vondsten of waarnemingen zijn gedaan die tastbaar vondstmateriaal hebben opgeleverd. Deze nummers vertegenwoordigen een geografische coördinaat waarop minimaal één vondst is gedaan. Dit kan oplopen tot honderden vondsten en –categorieën per catalogusnummer zoals bij de kasteeltuinen (nr. 22) of bij Lanxmeer ter hoogte van de Provincialeweg (nr. 91).

Soms zijn vindplaatsen echter gebaseerd op historische gegevens of verwijzingen op oudere kaarten. Er is dan geen tastbaar bewijs voorhanden. Dat geldt voor catalogusnummers 70 tot en met 89. Deze nummers (bijgewerkt tot en met 2006) zijn veelal tot stand gekomen in samenspraak met lokale amateurarcheologen en/of historici. De locatie van het leprozenhuis in de Lazaruswaard (catalogusnummer 76) kon op basis van de coördinaten in de catalogus niet juist zijn. Naar aanleiding van een van de oudste kaarten van Culemborg (ca 1600, zie afbeelding 8) is de locatie achter het Hof buitendijks aan de Beusichemsedijk (de Hoge dijk) het meest plausibel (Haartsen et al 2011: 98).

Ongeveer een derde van de vindplaatsen maakt onderdeel uit van een AMK-terrein, waarvan overigens het merendeel uit de historische binnenstad afkomstig is. De rest is gevonden buiten gewaardeerde archeologische terreinen en als zodanig niet geclusterd. Dat wil overigens niet zeggen dat afzonderlijke catalogusnummers niet bij tot een en hetzelfde nederzettingsterrein kunnen behoren. Voortschrijdende kennis van het gebied en archeologisch onderzoek zullen in de toekomst ervoor zorgen dat meer bekend wordt over deze 'losse' vindplaatsen.

3.4 Historisch kaartmateriaal

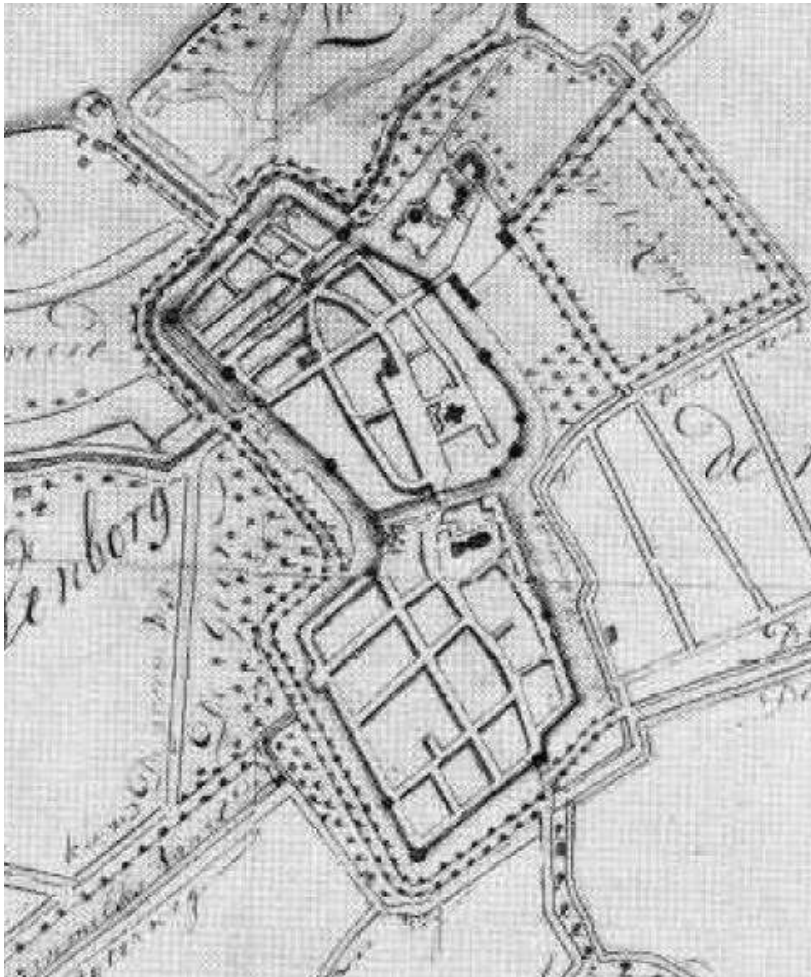
Van de kadastrale minuutplans (1826) zijn de toenmalige bouwwerken (huisplaatsen en andere bebouwing) overgenomen op de AWVk. Ten opzichte van de kaart van RAAP is geen wijziging aangebracht voor de aanduiding zelf. Er is echter wel een 10 meter brede bufferzone om de bebouwing gelegd. Dit is gedaan omdat er kleine afwijkingen kunnen optreden tussen kadastrale kaart en huidige topografie.

Eendenkooien

De eendenkooien zijn overgenomen van de eerste generatie verwachtingskaart. Het onderscheid tussen aanwezige en verdwenen kooien is gehandhaafd. In plaats van een icoon ter aanduiding is, met het oog op met name de verdwenen kooien, gekozen om de reële begrenzing te volgen. Er is een verdwenen (of nooit aangelegde) kooi toegevoegd aan de kaart. Deze informatie kwam naar voren bij het inlezen van de gegevens van RAAP.

Dijken, wegen

De oude bandijken langs de Lek zijn ook rechtstreeks overgenomen van de eerste generatie verwachtingskaart. Het oude stratenpatroon in en direct rond de historische binnenstad is nieuw. Hiervoor is gebruik gemaakt van het 'Plan van de Stadt en het geheel Graefschap van Kuylenborg' (1749) van Willem Isak Steven Marlet de Roussy (afbeelding 9). Deze kaart is even nauwkeurig en bevat vergelijkbare informatie als de 'Kaart van de Graafschappen Buuren en Culemborg' (1761) van Jacob Perrenot.



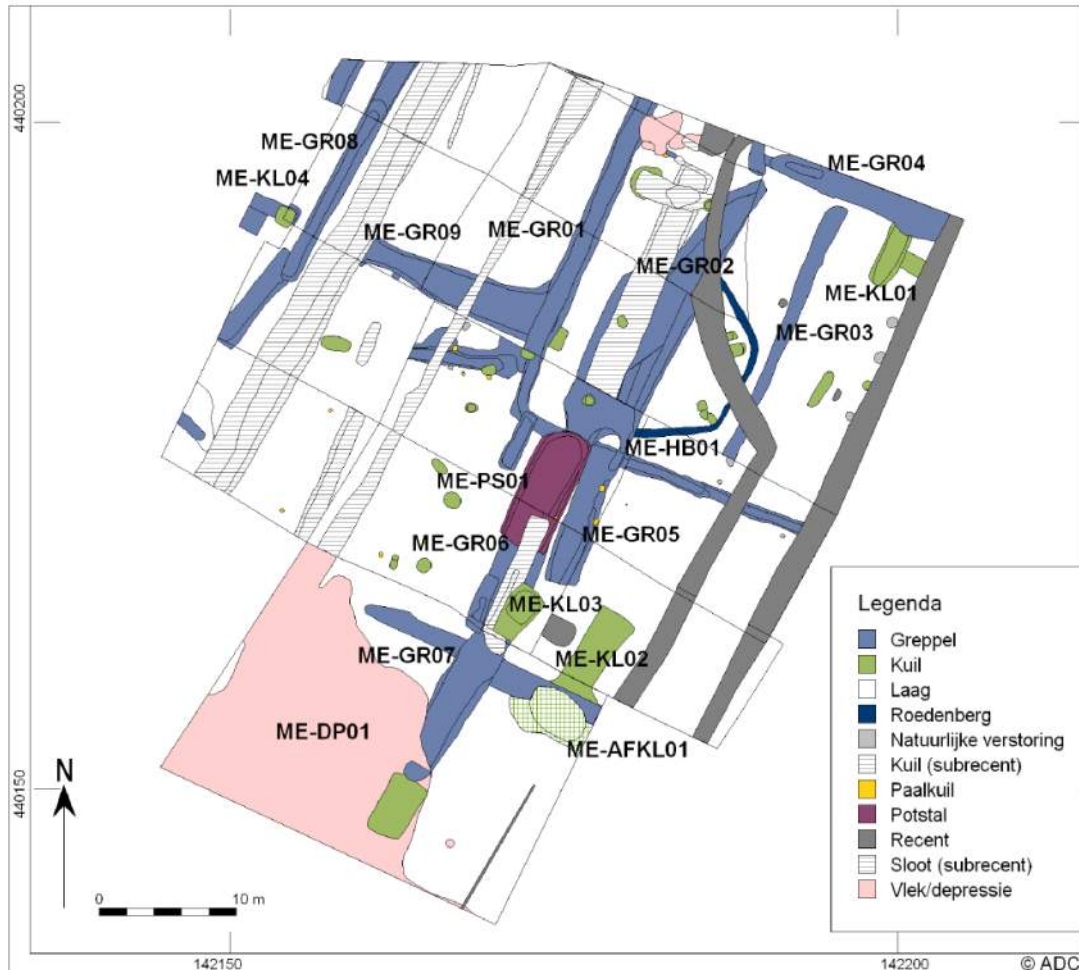
Afb. 9 Detail 'plan van de Stadt...' met het mid-achttiende eeuwse Culemborgse stratenpatroon

3.5 Informanten

Nederzettingen, ontginningsassen

De Culemborgse historicus Bert Blommers heeft RAAP indertijd binnen de klankbordgroep geadviseerd bij het aanvullen van de gegevens op de verwachtingskaart. Daarbij zijn enkele

middeleeuwse (vermoedelijke) ontginningsassen (of dorpsstructuren) toegevoegd. Tot op heden is bijzonder weinig empirisch bewijs geleverd voor de aanwezigheid van enkele van deze assen. Na het proefsleuvenonderzoek door RAAP in Parijsch-Zuid ter hoogte van de Rietveldseweg (Verhelst 2012) is geconstateerd dat hier geen sprake kan zijn van een ontginningsas. Het gaat hier eerder om een achterkade. De eigenlijke ontginningsas is de Prijsseweg.



Afb. 10 Allesporenkaart van de randzone van een nederzettingsterrein uit de volle middeleeuwen op de ontginningsas Prijsseweg: vindplaats 10 (Vernier & Blom 2017).

Hierlangs zijn op meerdere plaatsen 11^{de}, 12^{de} en 13^{de} eeuwse sporen aangetroffen. Onder meer een middeleeuwse erf op het Hunematerrein. Hier heeft een vijf- of zeshoekige roedenberg (hooiberg) gestaan (Verhelst 2012: 42,75). Deze vindplaats 10 (= catalogusnummer 10) is naderhand, in de zomer van 2015, opgegraven door ADC (Vernier & Blom 2017: 68-70).²³

De Culemborgse ontginningsassen die met zekerheid bewoningsporen bevatten zijn:

- Redichem langs de Beusichemsedijk
- Goilberdingen langs de dijk

²³ Zie ook Molenaar & Haartsen 1997, Corver 2013.

- Langs de Meer
- Prijsseweg

De overige ontginningsassen zijn op de AWV kaart aangeduid zonder aparte status:

- Paveijen
- Achtersteeg
- Rietveldseweg
- Achterweg, langs de voormalige Karnemelksevaart
- Weithusen
- Rekum/Reekhoeven
- Achter 't Zand

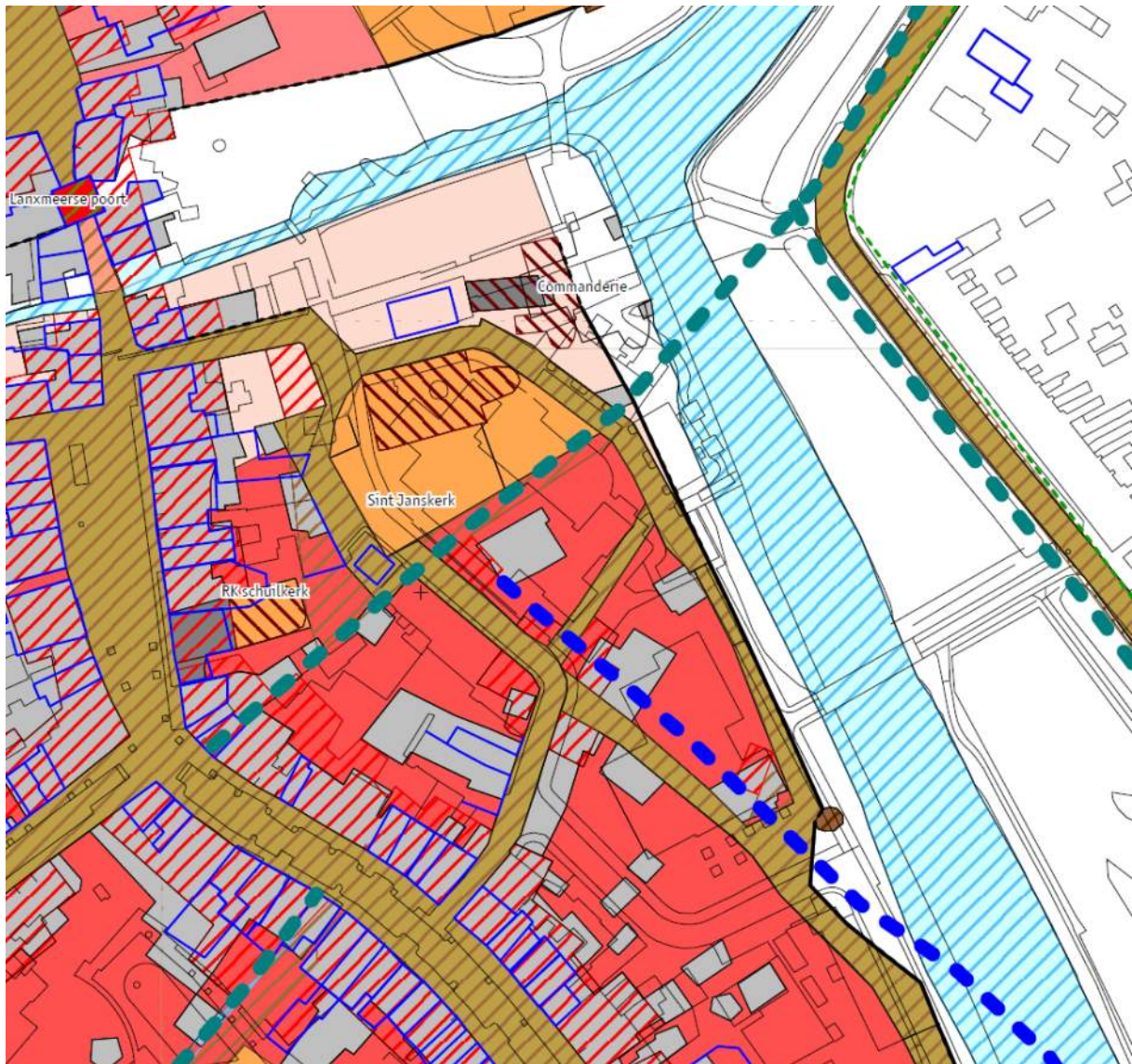
Historische structurenkaart (centrumkaart)

De historische structurenkaart van het Culemborgse centrum is op een detail na niet gewijzigd (oude situatie afbeelding 10). De bronnen Perrenot (1760) en de kadastrale minuut (1826) zijn zeer feitelijke weergaven van de toenmalige inrichting van de gronden in het stadscentrum (zie ook Heunks 2007: 17-18). Op basis van nieuwe informatie verstrekt door Bert Blommers is tussen Zandstraat en Janskerkhof een wijziging voor de locatie van de kerkgracht (of kloostersloot) doorgevoerd (Blommers 2015a, 2015b, zie afbeelding 11). Voor het onderzoek naar de gronden rond de voormalige kapel van Lanxmeer (later Janskerk) heeft de stadshistoricus de 12^{de}, 13^{de} en 14^{de} eeuwse bevestigingsoorkonden van **Mariënweerd** bestudeerd.²⁴ Tevens is gebruik gemaakt van een lezing van architect Theo Ausems uit 1939 voor A.W.K. Voet van Oudheusden (Van der Feest et al 2015: 18).

Voor de aanleg van de Nieuwpoort met de Nieuwstad (ca 1390) stroomde de Redichem vanaf de Oostersingel (toenmalige Hondwijk) via de gracht van het kerkhof bij de kapel van Lanxmeer (Beltjes & Schipper 1988: 25) onder de Zandstraat door verder in westelijke richting via de P(a)rijssestraat. Volgens Ausems was 'de Rekummer [...] niet als thans met de Meer verbonden, maar stroomde aan de noordzijde langs het kerkhof, vormde op de hoek der Zandstraat-Prijssestraat een waterplas, de Wouwer [het wed] geheten, [en] volgde in zuidelijke richting een 70 meter het beloop der Zandstraat, kruiste deze onder een brug door, om via het thans nog bestaande beloop der Kloostersloot in de Culemborgse wetering [Rekum] af te vloeien.'

Het perceel van de oorspronkelijke kapel van Lanxmeer waar de kerkgracht omheen gestroomd heeft, maakte onderdeel uit van een groter gebied van 3 morgen land. Deze hofrond de kapel werd in 1135 door Snelger van Arde geschonken aan de abdij van Marienweerd. In 1317 werd bijna 1 morgen (oftewel 82 are, ca 8.200 m²) daarvan afgestaan aan de heer van Culemborg. Het gaat om het deel ten westen en noorden van de kerkgracht . Het eigenlijke perceel van de kapel, eveneens een morgen (afbeelding 12), bestond uit de kerk (B), het kerkhof (tussen B en E), de pastorie met tuin in het zuidwesten (E) en de oude abdij ten noorden van de kerk (L).

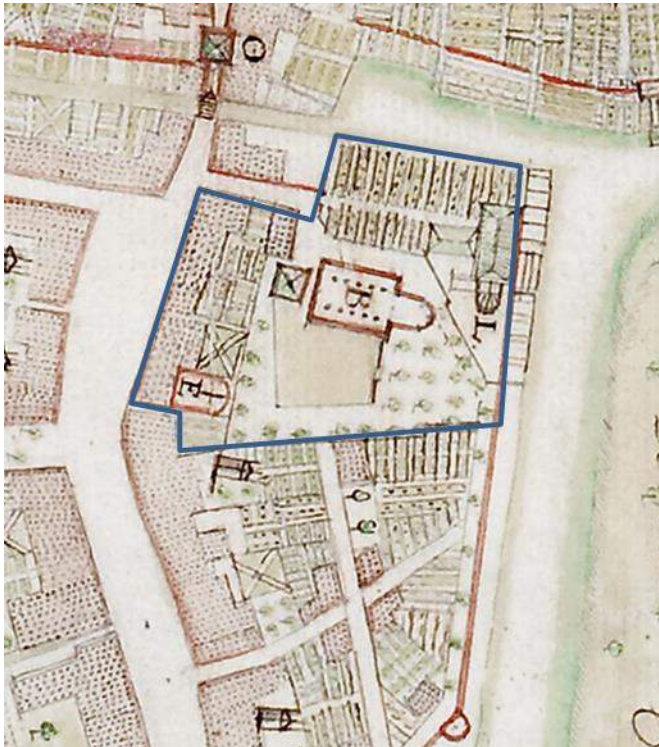
²⁴ Zie voor Blommers 2015b ook bijlage 16 in Van der Feest et al 2015. De bronvermelding ontbreekt hier echter.



Afb. 11 Historische structurenkaart, detail Nieuwstad omgeving Janskerkhof (Heunks 2007) met de loop van zowel de Meer (blauw gestippelde lijn) als de Redichem (Rekum) en Kloostersloot (groen gestippelde lijn).



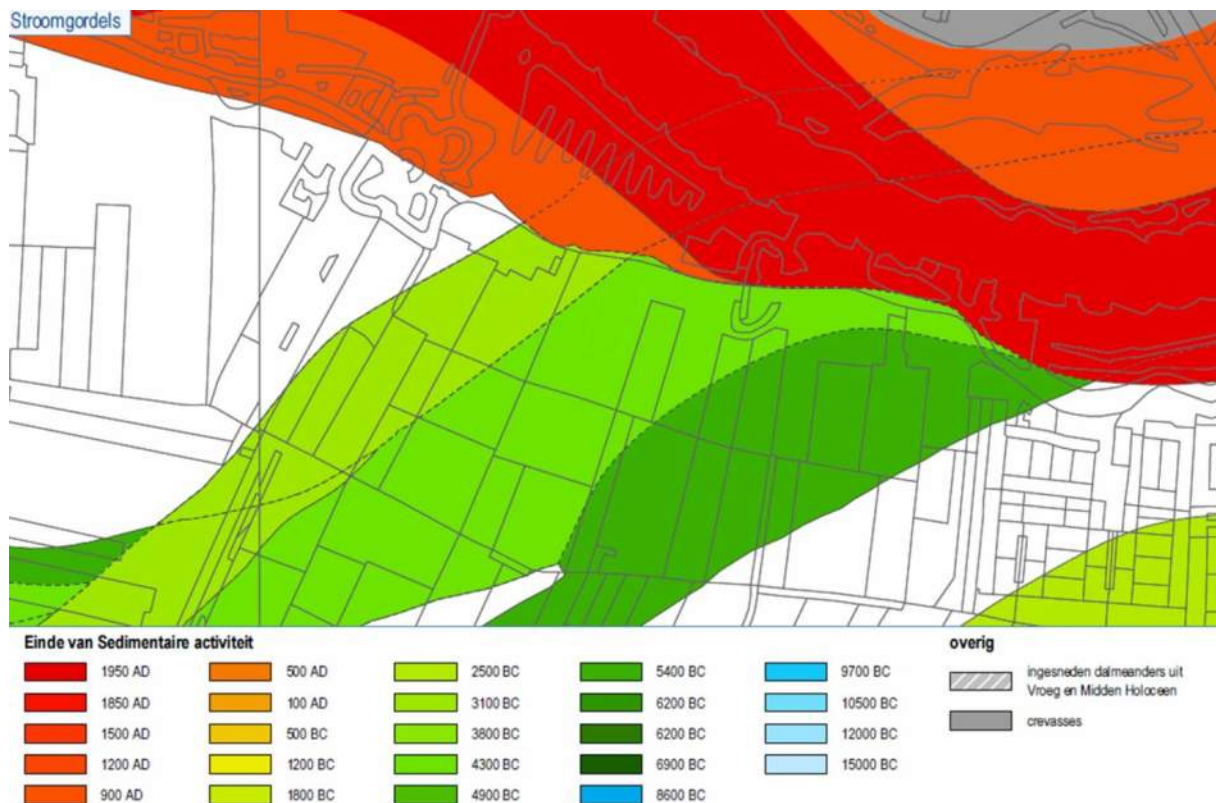
Afb. 12 De kerkgracht rondom de voormalige St. Janskerk, het perceel waarop de oorspronkelijk kapel van Lanxmeer in 1135 stond. De Redichem (Rekum) wordt vanaf de gracht langs de Wouwer onder de Zandstraat doorgeleid richting P(a)rijssestraat (ondergrond: bewerking van Perrenot 1760).



Afb. 13 Het gebied van ca 1 morgen land rondom de voormalige kapel van Lanxmeer, hier met de St. Janskerk (B) centraal (Perrenot 1760).

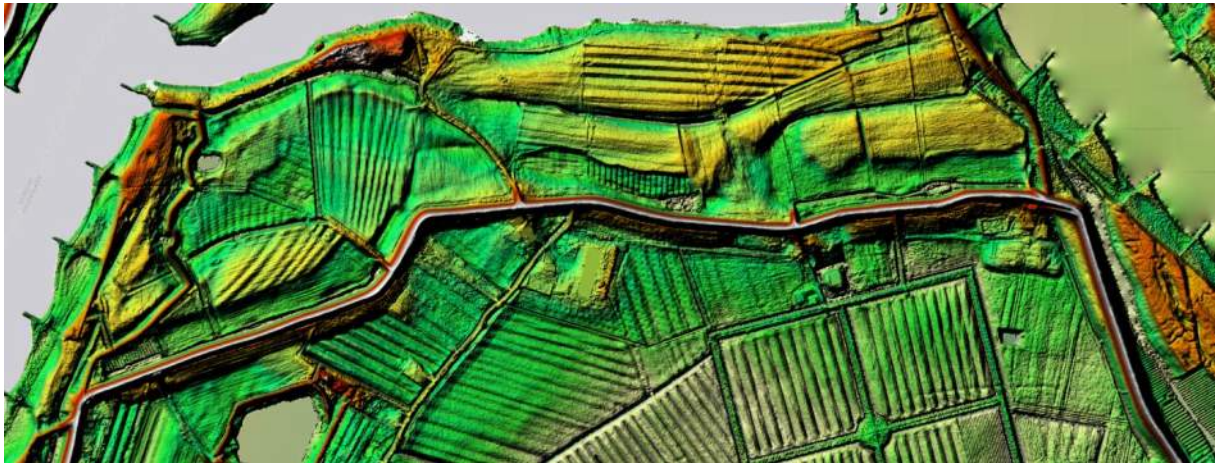
Oudhoevig land

Watermanagement in het rivierengebied gaat al terug tot de vroegste bewoning. Als de bevolkingsdruk vanaf de middeleeuwen toeneemt en de natuurlijke hoogtes niet jaarrond voldoende droge voeten garanderen, gaat men meer structurele oplossingen **bedenken** om het water beter af te voeren en droge plaatsen te creëren. Voorafgaand aan de Lek stroomde **het fossiele deel van de** Redichem door het noordelijke deel van het Culemborgse grondgebied. **Uiteindelijk heeft de Lek vanaf medio 10^{de} eeuw de waterafvoer overgenomen** (afb. 14, zie ook Cohen et al 2012b: 148) en is **sindsdien de dominante rivier in het gebied geworden**. De prille ontginningen van Goilberdingen dateren voor de aanleg van de Goilberdingerdijk, omstreeks de eerste helft van de 12^{de} eeuw (Mulder z.j.). De landerijen (akkers en weiden) liepen verder noordelijk door. Dit oudhoevig land is na de aanleg van de bandijk buitendijks gelegen. Dit zien we op meerdere plaatsen in het rivierengebied (onder meer in de uiterwaarden van de Linge stroomopwaarts van Asperen). In de Goilberdinger ligt tussen Fort Everdingen en Werk aan het Spoel nog een relict van oudhoevig land. Op de overgang tussen de huidige stroomdraad (afbeelding 14, rood) en de Lek voor bedijking (oranje) is de kans aanwezig om de vroegste middeleeuwse restanten van landbouwactiviteiten, waterbeheersing en mogelijk zelfs bewoning aan te treffen (zie ook Hemmen 2012: 12).



Afb. 14 Goilberdingen (waard en polder) met einddaterings sedimentatie stroomgordels

Oostelijker in de Redichemse waard ligt mogelijk een vergelijkbaar stuk oudhoevig land ten noorden van de Beusichemsedijk (voorheen de Redichemmerdijk, in de 19^{de} en 20^{ste} eeuw Zuider Lekdijk, afbeelding 15). Het merendeel van de Lek kronkelwaard is door zandwinning in de jaren zeventig van de vorige eeuw verdwenen, maar een smalle strook



Afb. 17 Omgeving Beusichemsedijk op AHN3. Het microreliëf is zeer goed waarneembaar. Tussen zomerkade en Beusichemsedijk kunnen overblijfselen van oudhoevig land nog archeologisch aangetoond worden.

3.6 Verstoringen

De invloed van verstoringen op het bodemarchief is een van de zwaarstwegende factoren waarmee beleidsmedewerkers RO, ruimtelijk beheerders, projectontwikkelaars en aannemers in de dagelijkse praktijk te maken hebben. Onder verstoringen verstaan we zandafgravingen (zoals de Lokkershoek), egalisaties, kleiwinning, natuurontwikkeling (uiterwaarden Lek) en saneringen (recentelijk gasfabrieksterreinen De Loentjes/Lange Havendijk en Stationsweg/Triosingel).

Het is onvermijdelijk dat bodemingrepen geleid hebben tot verstoring van de ondergrond. Bij een metersdiepe recreatieplas, zoals Beaugarde, mag duidelijk zijn dat hier weinig meer over zal zijn van een eventuele vindplaats. Dat geldt niet voor alle verstoringenlocaties. In de praktijk is het vaak moeilijk te zeggen tot welke diepte verstoringen hebben gereikt. Evenmin kan voor een gebied dat als verstoord bekend staat worden uitgegaan dat het gehele gebied tot dezelfde diepte is aangetast. Wanneer archeologisch onderzoek voor een bepaalde locatie van toepassing is, zal bij de bureaustudie meer informatie over de verstoring in beeld gebracht moeten worden. De bureaustudie zal daarbij ook uit moeten gaan van bestaande (archeologische) boorgegevens of saneringsinformatie. Mocht dat geen uitsluitsel geven, kan het noodzakelijk zijn alsnog nieuwe grondboringen te zetten om de lokale situatie in het veld te kunnen bepalen.

Ten opzichte van de kaart van RAAP zijn enkele verstoringenlocaties toegevoegd op basis van de ontgrondings- en saneringsgegevens van de provincie Gelderland (digitaal raadpleegbaar via Atlas Gelderland), bonneblad 1900 en recente bodemsaneringen van verontreinigingen.

3.6 Verwachtingsmodel

Bekende archeologische waarden

De AWWk bevat zowel bekende als verwachte archeologische waarden. Voor de bekende archeologische waarden is in ieder geval vastgesteld dat ze aanwezig zijn en dat ze een zekere waarde vertegenwoordigen. Doorgaans is relatief veel informatie beschikbaar over deze categorie (zoals aard van de vindplaats, datering, ligging, conservering, informatiewaarde, zeldzaamheid, e.d.). Meestal levert de ruimtelijke begrenzing, de

afbakening van de vindplaats in het landschap de grootste onzekerheid op. Dat geldt bijvoorbeeld voor de meeste AMK-terreinen. De huidige percelering en infrastructuur zorgen doorgaans voor de begrenzing van deze terreinen.

De historische binnenstad is op de AWWk apart aangemerkt als waardevol archeologisch gebied. Het is tevens een AMK-terrein. De historische binnenstad moet overigens niet verward worden met het beschermde stadsgezicht, dat veel groter is (en onder meer de Volencampen en De Plantage (minus Sprokkelenburg) omvat).

Tabel 4 Ontgroningen op Culemborgs grondgebied

Locatie	Aard	Aanleiding	Opname	Informatiebron(nen)
Blaasbalg, Gelddijk	Bodemsanering	Verontreiniging	2016	Gemeente, ODR
De Ronde Haven	Natuurlijk	Water	Nvt	RAAP-rapport
'Den Heuvel', Rietveldseweg	Afgraven	Zandwinning	1960s (ca)	auteur, lufo
Diefdijk, Goilberdingerwetering	Onbekend	Water	Onbekend	RAAP-rapport
Eemweg, Geulstraat	Afgraven	Water	Ca 1900	Bonneblad 1900 topotijdreis
EVA-Lanxmeer	Ontgroning	Onbekend	2004 november	Atlas Gelderland / Ontgroningen in Gelderland
Goilberdingerwaard	Inrichting	Natuurontwikkeling	Onbekend	RAAP-rapport
Goilberdingerwaard	Ontgroning	Kleiwinning-natuuroplevering	2001 september	Atlas Gelderland / Ontgroningen in Gelderland
Havendijk/Loentjes	Bodemsanering	Vervuiling gasfabriekterrein	2014	Gemeente
Lokkershoek	Afgraven	Recreatie	1980s (ca)	auteur, lufo
Oude Beesdseweg	Afgraven	Water	Onbekend	auteur, lufo
Parallelweg Oost	Afgraven	Water	Ca 1900	Bonneblad 1900 topotijdreis
Parallelweg Oost/Station	Afgraven	Water	Ca 1900	Bonneblad 1900 topotijdreis
Parallelweg West/Spoortalud	Afgraven	Water	Ca 1900	Bonneblad 1900 topotijdreis
Redichemschewaard	Inrichting	Natuurontwikkeling	Onbekend	RAAP-rapport
Redichemschewaard	Ontgroning	Industrie-zandwinning, landelijk	1999 januari	Atlas Gelderland / Ontgroningen in Gelderland
Rotonde Rijksstraatweg	Afgraven	Water	Ca 1900	Bonneblad 1900 topotijdreis
Triosingel/Spoorstraat	Bodemsanering	Vervuiling gasfabriekterrein	2013-2014	Gemeente
Welborn - Beaugarde	Afgraven	Recreatie	1969 (ca)	auteur, lufo
Welborn - Beaugarde e.o.	Afgraven	Recreatie	1969 (ca)	Geomorfologische kaart 1977

Archeologische verwachting

Voor gebieden met een archeologische verwachting gelden andere regels. De gecombineerde gegevens uit de diverse bronnen zijn gebruikt om het verwachtingsmodel in een kaartbeeld

weer te geven. Bij het opstellen van het verwachtingsmodel is voor een klein deel statistische analyse toegepast door middel van het combineren van vindplaatsgegevens met landschappelijke kenmerken (zoals bijvoorbeeld de ontginningsassen met aantoonbare bewoningssporen). Voor het overgrote deel zijn bepaalde aannames verantwoordelijk geweest voor het opstellen van het verwachtingsmodel, zoals: fossiele stroomgordels en hoger gelegen delen in het landschap zijn aantrekkelijke vestigingsplaatsen. Er is gekozen om het vindplaatsenbestand afzonderlijk van de locatiekeuzefactoren toe te voegen aan het model, zodat ze als controlemiddel kunnen dienen (Heunks 2007: 48).

Bij het opstellen van archeologische verwachtingsmodellen is het gangbaar om uit te gaan van drie gradaties:

- Hoog
- Midden
- Laag

Vaak wordt hier nog een categorie onbekend aan toegevoegd. Op de kaart van RAAP zijn de zeer oude en diep gelegen meanders aangemerkt met een onbekende verwachting. Er zijn geen archeologische vindplaatsen op aangetroffen. Dat komt omdat er zelden of nooit op grote diepte is gezocht naar bewoningssporen en deze zich ook moeilijk aan laten tonen. Daarbij komt nog dat de Kortenhoeven, Wiersch en Autena een relatief korte periode hebben gekend dat ze aantrekkelijk waren voor bewoning.

In het huidige verwachtingsmodel is ervoor gekozen om iedere paleolandschappelijke eenheid een verwachtingswaarde toe te kennen. Ongeacht de diepte van de stroomgordel of de vindplaatsdichtheid in een gegeven periode is de kans aanwezig dat met de juiste onderzoeksmethode bewoningssporen worden aangetroffen. Het voordeel van deze waardetoekenning is dat het model de mogelijkheid biedt dit in de praktijk te toetsen.

Hoge verwachting

Een hoge verwachting is toegekend aan alle ondiepe meandergordels of delen daarvan (bewoningssporen verwacht binnen 2m –mv):

- Lek (pre-bedijking)
- Lekgeul (ca 12^{de} eeuw)
- Lekgeul (ca 14^{de} eeuw)
- Redichem*
- Buren
- Hennisdijk*
- Schoonrewoerd*
- Zijderveld*
- Schaik

**tevens middelhoge verwachting voor diepe bewoningssporen (>2 m –mv)*

Alle oeverzones (bij de Lek of langs een van de oudere meanders) krijgen ook een hoge verwachting, dit in afwijking van het model van RAAP waarbij een middelmatige verwachting was toegekend. Een hoge verwachting is gerechtvaardigd omdat in het rivierengebied is aangetoond dat juist de flanken van de zandige meanders gekozen worden

als gunstige permanente vestigingsplaatsen omdat zowel gebruikt gemaakt kon worden van de lager gelegen en drassige komgronden als de hoger gelegen oevers. De relatief zandige oeverafzettingen liggen hier meestal direct op de slappere komafzettingen (niet gefundeerd op zand).

Tot slot krijgen de crevasses een hoge verwachting:

- Hennisdijk-Schoonrewoerd
- Schaik
- Regulieren

De crevasses hebben een vergelijkbare landschappelijk ligging. Net als de ongefundeerde oeverafzettingen liggen ze in het kleiige (en soms venige) komgebied. De crevasses lopen niet parallel aan de stroomgordel maar kenmerken zich door een grillig patroon. De zandbaan van een crevasse is vaak smal en loopt na enige tijd dood in het komgebied (Heunks 2007: 55-56). In sommige gevallen, zoals bij de crevasse van Hennisdijk, takt hij aan bij een oude meander en kan zo zijn weg vervolgen. In potentie zijn crevasses dus gebieden die goed bewoonbaar zijn. In Culemborg is met uitzondering van de Hennisdijk-crevasse tot op heden geen bewoning aangetoond.

Middelhoge verwachting

De middelmatige verwachting zoals op de kaart van RAAP voor de oeverzones keert op de huidige kaart niet meer terug. In de plaats daarvan is gekozen voor een categorie middelhoge verwachting, doorgaans de meest gangbare kwalificatie tussen hoge en lage verwachting. Deze kwalificatie geldt voor meandergordels waarop bewoning dieper dan 2m –mv verwacht wordt.

Het gaat om de meanders:

- Redichem*
- Hennisdijk*
- Schoonrewoerd*
- Zijderveld*
- Zoelmond
- Vretstrooi
- Autena
- Maurik
- Gorkum-Arkel
- Kortenhoeven

**tevens hoge verwachting voor ondiepe bewoningssporen (<2 m –mv)*

Lage verwachting

De lage verwachting geldt voor alle komgronden. Deze beslaan het overgrote deel van het gemeentelijke grondgebied. Verder hebben de uiterwaarden van de Lek en de afzettingen van de huidige Lek (het land ontstaan na bedijking) een lage verwachting gekregen.²⁵

²⁵ Bij het opstellen van de AWWk zijn de recente gegevens van de Uiterwaardenkaart van Deltares, Universiteit Utrecht en Rijksuniversiteit Groningen niet meegenomen (Cohen *et al.* 2014). Archeologische bureaus die in de

Geen verwachting

Een groot aantal elementen op de AWWk krijgt geen aparte verwachting. Deze elementen worden alleen op de kaart vermeld als aanduiding. De verwachting (of waarde) wordt bepaald door het onderliggende element.

Dit geldt voor:

- Eendenkooien
- Stratenpatroon
- Bedijking
- Ontginningsassen (verondersteld, zie par. 3.5)
- Beschermd stadsgezicht
- Wiel
- Zandgrens 3m

Historische elementen in en rond de Culemborgse binnenstad zijn opgenomen op de historische structurenkaart van RAAP (Heunks 2007).

Verstoringsen

Verstoorde gebieden zijn op de AWWk aangeduid met een raster dat ligt over de betreffende verwachting. Of de verwachting ook daadwerkelijk geldt voor het gebied is afhankelijk van de mate van verstoring. Op de kaart van RAAP zijn deze gebieden als diepe verstoringen aangegeven. Omdat in het veld in veel gevallen nooit systematisch landschappelijk en archeologisch (boor)onderzoek is uitgevoerd, is allerm minst zeker hoe omvangrijk deze verstoringen zijn en tot hoe diep deze reiken. De aanduiding verstoring is derhalve indicatief. Een uitgebreid historisch bureauonderzoek, aangevuld met data uit het veld, moet uitwijzen of het gebied dusdanig verstoord is dat geen vindplaatsen meer verwacht kunnen worden. Met de nieuw verzamelde gegevens kan de verwachting op de kaart naar beneden of naar boven bijgesteld worden.

Hoofdstuk 4

Archeologische Beleidskaart

4.1 Beleidskader archeologie

Sinds de ondertekening en ratificering van het Europese Verdrag van Valletta (1992), ook bekend als het Verdrag van Malta, dient rekening gehouden te worden met het bodemarchief. In de eerste periode (tot 2007) betekende dat “rekening gehouden moest worden met archeologie” en vervulden Rijksoverheid en provincies de rol van bevoegd gezag. Met de invoering van de (wijzigings)Wet Archeologische Monumenten Zorg (Wamz) op 1 september 2007 werd de Monumentenwet 1988 gewijzigd. Met de verdergaande decentralisatie is de archeologische besluitvorming voor het grootste deel bij de gemeenten terecht gekomen. Het is in deze periode dat de gemeente Culemborg haar archeologie beleid heeft laten opstellen en in 2008 definitief vastgesteld. Sindsdien zijn er diverse wetswijzigingen geweest. Voor het wettelijk kader van het archeologisch beleid van de gemeente Culemborg worden de belangrijkste hieronder kort benoemd en behandeld.

4.2 Actuele wet- en regelgeving

Wro en Wabo

Bij inwerkingtreding van de Wamz werd de toenmalige Woningwet aangepast zodat bij bouwvergunningen voorwaarden en/of voorschriften met betrekking tot de archeologische monumentenzorg gesteld konden worden. De Woningwet is daarna in 2008 aangaande de bouwvergunning aangepast door Wet ruimtelijke ordening (Wro).

Sinds de inwerkingtreding van de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (Wabo) in 2010 zijn de regelingen met betrekking tot de bouwvergunning zoals van toepassing in de Woningwet en Wro) overgegaan naar de Omgevingsvergunning. Sindsdien kunnen op basis van de Monumentenwet 1988 en de Wabo (art. 2.1 en art. 2.2) voorschriften gesteld worden met betrekking tot de archeologische monumentenzorg.

Daarnaast kan in het bestemmingsplan opgenomen zijn dat een (waardestellend) archeologisch rapport in het kader van een omgevingsvergunning vereist is bij het oprichten van een bouwwerk of een bodemverstorende activiteit. De mogelijkheden tot toezicht en handhaving volgen hier voor een belangrijk deel uit.

Uitzondering vormen zaken die specifiek binnen archeologie vallen maar buiten het omgevingsrecht (zoals bijvoorbeeld schatgraverij). Deze worden afgevangen onder andere door het verbod op het doen van archeologisch onderzoek zonder (de inmiddels afgeschafte) opgravingsvergunning en het verbod op het gericht graven naar archeologische resten.

In hoofdlijnen is het stelsel zoals dat in werking is getreden bij de invoer van de Wamz bijna geheel intact gebleven. Een uitzondering hierop vormt vergunning voor de activiteit slopen (sloopvergunning, Woningwet). De vergunning is met de invoering van het Bouwbesluit (april 2012) komen te vervallen. Hiervoor is een sloopmelding in de plaats gekomen. In principe geldt alleen nog een sloopvergunning bij beschermde stads- en dorpsgezichten en

beschermde Monumenten (op zowel Rijks, provinciaal als gemeentelijk niveau). Bij sloop waarbij geen monumenten gemoeid zijn kan het voorkomen dat het bestemmingsplan hier nog een bepaling aan wijdt waaraan vervolgens voorwaarden in de vergunning gekoppeld kunnen worden. Culemborg heeft in haar bestemmingsplannen in het kader van archeologische monumentenzorg het slopen van een bouwwerk nog vergunningplichtig gesteld.

Erfgoedwet

In kader van het voornemen om middels één omgevingswet, waarin alle regels en besluiten aangaande omgevingsrecht opgenomen zijn, de regelgeving voor ruimtelijke ordening te vereenvoudigen en samenvoegen diende ook de Monumentwet 1988 aangepast te worden. De Monumentenwet en vijf andere regelingen en wetten aangaande cultureel erfgoed²⁶ zijn daarom sinds 1 juli 2016 opgegaan in de Erfgoedwet.²⁷ De delen binnen de Monumentenwet over de omgang met de fysieke leefomgeving zijn hierin niet opgenomen. Deze worden overgeheveld naar de toekomstige Omgevingswet (zie verderop). Deze wet met bijbehorende AMvB's treedt naar verwachting in 2021 in werking. Tot die tijd blijven de betreffende artikelen van de Monumentenwet middels overgangsrecht (hoofdstuk 9 Erfgoedwet) van toepassing.

In het nieuwe stelsel worden de uitgangspunten van de oude regelgeving ten aanzien van de archeologische monumentenzorg behouden (opgravingsverbod, meldingsplicht, centraal informatiesysteem e.d.). De wijzigingen die richten zich vooral op de uitvoering. Ze worden hieronder nader toegelicht.

Certificering

Tot 1 juli 2016 was voor uitvoering van archeologisch onderzoek (inventariserend veldonderzoek, opgraven), een door de minister afgegeven opgravingsvergunning noodzakelijk. Met ingang van die datum is dit een certificeringsstelsel geworden (par. 5.1 Erfgoedwet, nader uitgewerkt in de AMvB Besluit Erfgoedwet Archeologie (BEA), hoofdstuk 3).²⁸ Na een overgangsperiode van een jaar is deze wijziging sinds 1 juli 2017 onherroepelijk van kracht. Hierdoor is het verplicht dat een archeologisch bedrijf gecertificeerd is voor gravend onderzoek. Daarnaast zijn er ook onderdelen van archeologisch onderzoek waarvoor de certificering vrijwillig is zoals bureauonderzoek. Een bedrijf kan zich hiervoor vrijwillig laten certificeren.

De archeologische certificering is vastgelegd in een Beoordelingsrichtlijn (BRL). Deze is voor archeologie opgesteld door het Centraal College van Deskundigen Archeologie (CCvD) ondergebracht bij Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB) in Gouda. Voor archeologie geldt BRL 4000. Gecertificeerde instanties worden op basis van deze richtlijn beoordeeld. De dagelijkse werkprotocollen Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA vanaf versie 4.0) zijn als onderliggend documenten gekoppeld aan BRL

²⁶ Wet verzelfstandiging rijksmuseumse diensten, Wet tot behoud van cultuurbezit, Wet tot teruggave cultuurgoederen uit bezet gebied, Uitvoeringswet UNESCO-verdrag 1970, Regeling materieel beheer museumse voorwerpen 2013.

²⁷ <http://wetten.overheid.nl/BWBR0037521/2017-09-01>

²⁸ <http://wetten.overheid.nl/BWBR0037866/2016-07-01>

4000. Controle en toezicht op certificaatconforme werkwijze wordt gedaan door een van de Certificerende Instellingen.²⁹

Beroepsregistratie

Een andere aanpassing als gevolg van de komst van de Erfgoedwet verplicht de opgravende instanties(/bedrijven) om met geregistreerd personeel te werken. In het kader hiervan is voor het professionele werkveld een actorregistratie opgezet.³⁰ Sinds 1 juli 2017 mogen alleen geregistreerde actoren veldwerk en daaraan direct gerelateerde taken uitvoeren. Het werken met geregistreerde actoren is verplicht. Dit geldt ook voor de niet (verplicht-)gecertificeerde onderdelen zoals bureauonderzoeken en het opstellen van Programma's van Eisen. Dit volgt uit de KNA waarin de betreffende actoren vermeldt worden.

Beleids taken voor overheidsinstanties zijn hier echter van uitgezonderd. Een beleidsarcheoloog bij Rijk, provincie of gemeente kan niet worden gehouden aan de beroepsregistratie.³¹ De decentrale overheid (gemeenten, uitvoerings- c.q. omgevingsdiensten) heeft een eigen systeem van kwaliteitseisen: de Wet Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH, in werking getreden op 14 april 2016). Op dit moment vormen de Kwaliteitscriteria 2.1 het kader waaraan deskundigheid van de betrokken VTH taken in relatie tot de Wabo activiteiten moet voldoen.³²

Maritiem erfgoed

De bescherming van archeologisch erfgoed in waterbodems (onder water) was tot de invoering van de Erfgoedwet formeel niet goed geregeld. Resten moesten in de bodem liggen. Met de nieuwe wet geldt nu bescherming voor resten zowel op als in de bodem. Het verplaatsen of verwijderen van erfgoed onder water is certificaatplichtig (art. 5.1 lid 1).

Besluit Erfgoedwet Archeologie (BEA)

In deze AMvB zijn de volgende zaken ten aanzien van archeologie nader uitgewerkt:

- Uitzonderingen op het opgravingsverbod
- Uitwerking certificering

De uitzonderingen op het opgravingsverbod gelden voor universiteiten, hogescholen, metaaldetectoren en verenigingen voor amateurarcheologie.

Metaaldetectoren

Metaaldetectie vormt een aanvulling op de Monumentenwet 1988. Metaaldetectie is in de Erfgoedwet en het BEA voor amateurs of andere geïnteresseerden toegestaan zolang deze de bodem niet dieper dan 30 cm onder het huidige maaiveld verstoren. Eventuele vondsten dienen echter wel gemeld te worden conform de meldingsplicht (art. 5.10 Erfgoedwet). In tegenstelling tot de vondsten die gedaan worden bij archeologisch onderzoek (door zowel

²⁹ <https://www.sikb.nl/archeologie/certificeren-en-registratie/certificatie-instellingen>

³⁰ <https://www.actorregistratie.nl>

³¹ In de praktijk is het merendeel van de Nederlandse beleidsarcheologen in gemeentelijke dienst inmiddels geregistreerd.

³² Uitvoering met ambitie.nl, Kwaliteitscriteria 2.1 voor vergunningverlening, toezicht en handhaving krachtens de Wabo. Een update van de Kwaliteitscriteria verschijnt in 2018.

gecertificeerde bedrijven/instellingen als amateurs) zijn de vondsten in deze gevallen voor ieder 50% van vinder en eigenaar van de grond waar deze gevonden zijn.

Het is overigens niet toegestaan om metaaldetectie te beoefenen op terreinen die een rijks-, provinciale of gemeentelijke monumentstatus bezitten. Dit geldt ook voor terreinen waarvoor een aanwijzingsprocedure monument loopt (ongeacht rijks, provinciale of gemeentelijke status).

Verenigingen voor amateurarcheologie

Op grond van de Monumentenwet 1988 was het sinds de invoering van de Wamz verboden voor verenigingen voor amateurarcheologie (AWN of afdelingen van historische verenigingen) om zelfstandig gravend/verstorende archeologisch onderzoek te verrichten. Amateurarcheologen of amateurverenigingen mochten alleen op door gemeentebestuur vrijgegeven terreinen na toestemming van Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed en de grondeigenaar onderzoek verrichten. In de BEA is alleen nog toestemming nodig van de betreffende gemeente, eveneens met toestemming van de grondeigenaar.

Opgraven of booronderzoek met archeologische doelstelling mag alleen op vrijgegeven terreinen zonder (voorlopige) status. Op rijks- en provinciale monumenten (of als voor een terrein een procedure loopt tot aanwijzing ('voorgenomen aanwijzing') van een rijks- of provinciaal monument) geldt deze uitzondering per definitie niet. Amateurarcheologen kunnen op deze terreinen niet hun gang gaan.

Het uitvoeren van opgravingen door amateurverenigingen is alleen toegestaan indien de vereniging het behouden en beoefenen van archeologie als statutair doel heeft. De vereniging mag niet in opdracht van **derden handelen. Dit betekent automatisch dat natuurlijke personen die niet bij een dergelijke vereniging zijn aangesloten zelf geen initiatief mogen nemen tot uitvoering van archeologisch onderzoek.**

Omgevingswet

De algehele stelselherziening van het omgevingsrecht vormt een van de grootste wijziging op het gebied van ruimtelijke ordening, bouwen en milieu ooit uitgevoerd. In het nieuwe stelsel worden 26 wetten, 60 AMvB's en 75 ministeriële regelingen gebundeld tot 1 wet, 4 AMvB's en 1 Omgevingsregeling. Dit alles bij elkaar vormt de Omgevingswet.³³

De Omgevingswet (Ow, art. 1.2) gaat over de fysieke leefomgeving en activiteiten die gevolgen (kunnen) hebben voor de fysieke leefomgeving. Onder de fysieke leefomgeving valt niet alleen archeologie maar bijvoorbeeld ook landschap, cultureel erfgoed en werelderfgoed. Het behoud van cultureel erfgoed is als bepaling opgenomen in art. 2.1. De instrumenten om archeologie planologisch te borgen zijn de omgevingsverordening (art. 2.27) en het omgevingsplan (art. 2.28). Hierin zijn instructieregels van Rijk aan decentrale overheden opgenomen ten aanzien van cultureel erfgoed en 'bekende of aantoonbaar te verwachten archeologische monumenten'. Deze passages zijn nader uitgewerkt in de AMvB Besluit Kwaliteit Leefomgeving (BKL) onder behoud cultureel erfgoed (art. 5.72).

³³ Zie voor meer informatie ook www.omgevingswetportaal.nl en <https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl>

De procedurele regels bijvoorbeeld voor de rol van bevoegd gezag of het Omgevingsplan en het vergunningstelsel zijn geregeld in het Omgevingsbesluit. Vergunningplicht voor activiteiten op archeologisch Rijksmonumenten (‘rijksmonumentenactiviteit’ in Omgevingsvergunning) wordt overgeheveld van Monumentenwet naar Omgevingswet (art. 5.1 lid 1 onder c). De gemeente beslist doorgaans maar het Rijk en provincie kunnen de nodige sturing aanbrengen. Bestuursorganen hebben de mogelijkheid bij ingrijpende activiteiten aan gebouwde of aangelegde niet-gemeentelijke monumenten te adviseren (art. 16.15 Ow) of in te stemmen (art. 16.16) alvorens een gemeenteraad hierover beslist.

Voor gemeente Culemborg is het voornamelijk van belang dat ze archeologie achtereenvolgens borgt in Omgevingsvisie en het gemeentelijke Omgevingsplan. De Archeologische Beleidskaart is hét instrument voor goede borging richting 2021 en daarna.

4.3 Beleidskaart

De Archeologische Beleidskaart (ABk) Culemborg 2017 vervangt de kaart van Past2Present uit 2008. Ten opzichte van de oude kaart zijn niet zes maar vijf beleidscategorieën, waarvan er uiteindelijk vier een dubbelbestemming hebben in ruimtelijke plannen (tabel 5, zie ook bijlagen 2 en 3).

Tabel 5 Overzicht archeologische beleidscategorieën (vergelijking 2017 (‘regime nieuw’) met 2008 (‘regime oud’)

Classificatie	(Beleids)categorie	Bp-waarde	Regime nieuw		Regime oud	
			Diepte (cm)	Opper-vlakte (m)	Diepte (cm)	Opper-vlakte (m)
Waardevol	Archeologisch waardevol gebied	1	30	50	30	50 / 100
Hoge archeologische verwachting	Onderzoeksgebied A	2	30	200	30	500
Hoge archeologische verwachting	Onderzoeksgebied B	3	30	1.000	50	1.000
Middelhoge archeologische verwachting	Onderzoeksgebied C	4	200	2.000	300	2.500
Lage archeologische verwachting	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt

Archeologisch waardevol gebied

Ten opzichte van de oorspronkelijke beleidskaart is slechts één categorie archeologisch waardevol gebied opgenomen. De AMK-terreinen zijn gelijkgeschakeld met de historische binnenstad waarvoor een drempelwaarde voor onderzoek geldt van ten minste 30 cm onder maaiveld en de ingreep minimaal 50 m² bedraagt. Natuurlijk staat streven naar behoud in situ van deze categorie voorop maar in de praktijk is het in bebouwd gebied bijna onmogelijk om dat ook te realiseren. Door aanwijzing als archeologisch rijks- of gemeentelijk monument is een gebied beter (juridisch) beschermd tegen ongewenste ontwikkelingen. De kasteeltuin is niet wettelijk archeologisch beschermd. Wel als beschermd gebouwd monument (nummer 11611). Het terrein dankt zijn monumentale status aan de nog

aanwezige 16^{de} eeuwse muurresten en de theekoepel uit 1846. Het ondergrondse erfgoed profiteert rechtstreeks van deze status.

De inhoudelijke afweging om AMK-terreinen en de historische binnenstad samen te voegen is dat beide categorieën vindplaatsen zijn die waardevolle informatie bevatten over de ontstaansgeschiedenis en ontwikkeling van Culemborg. De ondergrens voor onderzoek ligt al bij 50 m² (en niet bij de 100 m² uit de Monumentenwet 1988, art. 41a)³⁴ omdat de gemeente het belangrijk vindt dat juist voor deze gebieden al bij relatief kleine ingrepen bij aanvragen omgevingsvergunning een onderzoeksplicht geldt.³⁵

Onderzoeksgebieden

Alle onderzoeksgebieden kenmerken zich niet door een bekende waarde maar door een verwachtingswaarde. Feitelijk is in deze zones nog geen behoudenswaardige archeologie aangetoond. De kans dat daadwerkelijk behoudenswaardige resten aangetroffen worden is hoog, middelhoog of laag. In Culemborg zijn deze classificaties allemaal aanwezig. De hoge verwachting is onderverdeeld in twee verschillende categorieën onderzoeksgebieden, de middelhoge is in één categorie ondergebracht, de lage heeft geen categorie gekregen.

Archeologisch onderzoeksgebied A

De hoogste categorie onderzoeksgebieden omvat nu zowel de historische bebouwing buiten de historische binnenstad als de oude woongronden en de ontginningen die aangetoond zijn. In de systematiek van P2P is dit de oude categorie Archeologisch Waardevol Gebied B. De genoemde typering is dus in hiërarchie afgewaardeerd.

Alle typering in deze categorie hebben een hoge trefkans die is gebaseerd op historische bronnen of naar aanleiding van standaard (professioneel) archeologisch onderzoek. De aanwezigheid en verspreiding van de archeologische resten, structuren en vondsten is over het algemeen minder zeker dan in een Archeologisch Waardevol Gebied. Daarnaast is de aanname dat de wetenschappelijke waarde (zeldzaamheid, informatiewaarde, conservering, e.d.) van deze categorie ook minder groot is.

Voor het verkrijgen van een omgevingsvergunning of bij het opstellen van ruimtelijke plannen is de drempelwaarde voor archeologisch onderzoek 30 cm –mv en oppervlakte van 200 m². Dat was 30 cm en 500 m². Daarmee valt deze categorie precies tussen de oude Archeologisch Waardevol Gebied B en Onderzoekgebied A in. Gemeten naar het aantal vierkante meters is deze categorie dus opgewaardeerd.

De verwachting is dat alleen middelgrote bouwpercelen in bebouwd gebied in aanmerking komen voor onderzoek. In het buitengebied zullen bouwplannen in deze categorie relatief vaker in aanmerking komen omdat de kavels hier doorgaans groter zijn. Voor de historische bebouwing buiten de historische binnenstad heeft de bufferzone dezelfde categorie (en functie). Het vrijstellingsregime is daarmee tevens 30 cm en 200 m².

³⁴ Met ingang van 1 januari 2021 art. 5.72 lid 4 Besluit Kwaliteit Leefomgeving.

³⁵ Volgens de Bor zijn in het belang van de archeologische monumentenzorg (bijlage II, artikel 5 lid 4) bouwwerken tot 50 m² vergunningsvrij.

Archeologisch onderzoeksgebied B

Archeologisch onderzoeksgebied B is een combinatie van de oude onderzoeksgebieden A en B. Deze categorie omvat voornamelijk de ondiep (<2m onder maaiveld) gelegen meandergordels. Daarnaast zijn de crevasses en de ongefundeerde oeverwalzones opgenomen in deze categorie. Bij elkaar beslaat deze categorie verreweg het grootste deel van het gemeentelijke grondgebied dat in aanmerking komt voor archeologisch onderzoek (944 ha op een totaal van ca 3160 ha = 30%).

Voor bodemingrepen die zowel dieper gaan dan 30 cm –mv als een oppervlakte hebben van minimaal 1.000 m² is archeologisch onderzoek verplicht.

Archeologisch onderzoeksgebied C

Onder de laatste categorie onderzoeksgebied vallen alleen de diep gelegen (>2m –mv) meandergordels. Aan deze categorie is een middelhoge verwachting toegekend Voor bodemingrepen dieper dan 200 cm –mv en een oppervlakte van minimaal 2.000 m² is archeologisch onderzoek verplicht. Het gaat met name om Culemborg ten oosten van de binnenstad en het noordwestelijke deel van de gemeente tot aan de Diefdijk. De verticale drempelwaarde is teruggebracht van 3 naar 2 meter -mv omdat de diepte van het zandlichaam in de ondergrond vaak niet met een nauwkeurigheid van minder dan 50 cm is te geven. Daarbovenop is een marge van 50 cm toegevoegd om de bewoningssporen op de eventuele hoger gelegen oever/bedding te ontzien. Bij de dieper gelegen meandergordels betreft het vindplaatsen die in of voor de bronstijd bewoond zijn geweest, sites met een beperkte vondstspreading en -dichtheid en een hoge zeldzaamheid.

Geen categorie

Lage verwachtingsgebieden worden in de gemeente Culemborg net als op de oude beleidskaart niet nader onderzocht. Er wordt vanuit gegaan dat de komgebieden zeer archeologie arm zijn. De kans op (en daarmee het risico van) het aantreffen van behoudenswaardige archeologische vindplaatsen is nagenoeg nihil. Voor het realiseren van ruimtelijke plannen en voor het verkrijgen van een omgevingsvergunning is archeologisch onderzoek binnen deze categorie daarom niet verplicht. Archeologische vondsten worden geregistreerd met een archeologische vondstmelding (art. 5.10 Erfgoedwet). De aannemer is verplicht archeologische vondsten (monumenten) te melden bij de RCE (formeel het Ministerie van OCW). Daarnaast verplicht de gemeente Culemborg de aannemer of vinder direct melding van de vondst te maken bij de gemeente opdat adequaat gereageerd kan worden.



Foto 3 Janskerkhof - De 19^{de} eeuwse grafzerken zijn na de inrichting van de parkeerplaats teruggeplaatst op de plek van de voormalige begraafplaats.

Literatuur

- Beek, H.S.M. van der, M. Küper & M.M. Neerinkx, 2004: *Leidraad voor de implementatie van archeologie in bestemmingsplannen*. Past2Present-Archeologic. Woerden.
- Beltjes, P.J.W. & P.W. Schipper, 1988: *Culemborg, beeld van een stad*. Culemborg.
- Berendsen, H.J.A. & E. Stouthamer, 2001: *Paleogeographic development of the Rhine-Meuse delta, The Netherlands*. Van Gorcum. Assen.
- Berkhout, H. & M. van Langen, 2016: *Omgevingswet: aanbevelingen voor verdere concretisering kwaliteitscriteria (3 B's). Kwaliteitseisen in het digitaal stelsel omgevingswet*. RIVM briefrapport 2016-0091. Den Haag.
- Blommers, B., 2015a: *De Sint Janskerk in jaartallen*. [ongepubliceerd].
- Blommers, B., 2015b: *Drie Morgen of De 'hof' rond de Kapel van Lanxmeer*. [ongepubliceerd typoscript, 5 pp.].
- Bos, P. & J. van Liere, 1980: *'De ontwikkeling van een stadsplattegrond'*, in: Ekstern 7. Delft.
- Boshoven, E.H., 2014: *Plangebied Goilberdingen 44, gemeente Culemborg. Archeologisch vooronderzoek: bureau- en inventariserend veldonderzoek (karterend booronderzoek). RAAP notitie 4954*. Weesp.
- Bosman, A.V.A.J. & S.M. van Roode, 2007: *Selectiebeleid gemeente Culemborg*. Past2Present-ArcheoLogic rapportage 359. Woerden.
- Bruning, L., 2012: *Integrale Kennisagenda Archeologie Provincie Gelderland. Rivierengebied, Veluwe, Oost-Gelderland*. Provincie Gelderland. Arnhem.
- CCvD, 2010: *Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie versie 3.2 (d.d. 01-03-2010)*. In: SIKB, 2012: *De KNA op zak - versie 3.2*. Gouda.
- Cohen, K.M., S. Arnoldussen, G. Erkens, Y.T. van Popta, L.J. Taal, 2014: *Archeologische verwachtingskaart uiterwaarden rivierengebied*. Deltares rapport 1207078 (versie 11 mei 2014). Delft.
- Cohen, K.M. & E. Stouthamer, 2012: *Vernieuwd digitaal basisbestand paleogeografie van de Rijn-Maas delta. Beknopte toelichting bij het Digitaal Basisbestand Paleogeografie van de Rijn-Maas delta*. Dept. Fysische Geografie. Universiteit Utrecht.
- Cohen, K.M., E. Stouthamer, H.J. Pierik & A.H. Geurts, 2012a: *Rhine-Meuse delta studies' digital basemap for delta evolution and paleogeography*. Dept. Fysische Geografie. Universiteit Utrecht.
- Cohen, K.M., E. Stouthamer, H.J. Pierik & A.H. Geurts, 2012b: *Catalogue - Channel belts in the Rhine-Meuse Delta*. Dept. Fysische Geografie. Universiteit Utrecht.
- Cohen, K.M., E. Stouthamer, W.Z. Hoek, H.J.A. Berendsen & H.F.J. Kempen, 2009: *Zand in banen – Zanddieptekaarten van het rivierengebied en het IJsseldal in de provincies Gelderland en Overijssel*. 3^{de} herziene druk. Arnhem.
- Corver, B., 2013: *Archeologische opgraving Pijsseweg, Goilberdingen, gemeente Culemborg*. B&G rapport 1066. IDDS Noordwijk.
- Dekker, C., 1983: *Het Kromme Rijngebied in de Middeleeuwen: een institutioneel-geografische studie*. Zutphen.
- Edelman, C.H., L. Eringa & K.J. Hoeksema, 1950: *Een bodemkartering van de Bommelerwaard boven den Meidijk*. In: *De bodemkartering van Nederland*. Den Haag.

- Feest, N.J.W. van der, D. Hagens & V. van der Veen, 2015: *Archeologische begeleiding protocol kleinschalige verstoring Leilinden te Culemborg*. Aeres Milieu rapport 13299. Roermond.
- Haartsen, A., B. Olde Meierink, K. Veenland, W. van Breda & K.J. Wardenaar, 2011: *Cultuurhistorisch effectrapport (CHER) van het project 'Culemborg aan de Lek'*. Lantschapsstudies 110. Haaften.
- Haartsen, A., B. Olde Meierink, S. van Ginkel-Meester, R. Stenvert & R. de Groot, 2012: *Cultuurhistorische waardenkaart van de gemeente Culemborg*. Lantschapsstudies 125. Haaften.
- Heunks, E., 2007: *Gemeente Culemborg. Toelichting op de archeologische verwachtingskaart*. RAAP-rapport 1438. Amsterdam.
- Hemmen, F.M. van, 2012: 'Het dynamisch leven met het water: ervvijand, bron van vruchtbaarheid en bondgenoot. Beknopte analyse van de cultuurhistorie van de Diefdijk-Noord en zijn omgeving.' In: *Culemborgse Voetnoot 2012-47*. Genootschap A.W.K. Voet van Oudheusden. Culemborg.
- Hielkema, J.B., 2003: *Aanvullend archeologisch onderzoek op terrein Caetslage te Culemborg (Gld.)*. ARC-publicaties 70. Groningen.
- Keers, G., H. van der Reijden & H. van Rossum, 2011: Ruimte voor archeologie. Themaveldrapportages evaluatie Wamz. Rigo Research en Advies rapport P18090 (concept juli 2011). Amsterdam.
- Knippenberg, S., 2015: *Ijzertijdbewoning langs de Wethouder Schoutenweg. Een inventariserend archeologisch proefsleuvenonderzoek in het plangebied Pavijen V, gemeente Culemborg*. Archol-rapport 294. Leiden.
- Kodde, S.W., 2017: *Kijkgaten in de stad. Een archeologische begeleiding van de plaatsing van afvalcontainers in Culemborg*. ADC rapport 4379. Amersfoort.
- Lauwerier, R.C.G.M. & R.M. Lotte, 2002: *Archeologiebalans 2002*. Amersfoort.
- Modderman, P., 1949: *Het oudheidkundig onderzoek naar de oude woongronden in Nederland en Over-Betuwe*. In: Oudheidkundige Mededelingen van het Rijksmuseum voor Oudheden XXX, 66-93. Leiden.
- Modderman, P., 1949: *Het oudheidkundig onderzoek van de oude woongronden in de Bommelerwaard boven de Meidijk*. In: BKNOB 2, 191-222. Leiden.
- Molenaar, S. & A. Haartsen, 2005: *Plangebied Parijsch-Zuid, gemeente Culemborg; een cultuurhistorische effectrapportage (CHER)*. RAAP-rapport 1120. Amsterdam.
- Mulder, J., z.j.: *Van natuur naar cultuur*
- Odé, O. & A. Haartsen, 1997a: *Gemeente Culemborg, plangebied Parijsch, cultuurhistorische effectrapportage*. RAAP-rapport 243. Amsterdam.
- Odé, O. & A. Haartsen, 1997b: *Gemeente Culemborg; cultuurhistorische effectrapportage plangebied Rietveld*. RAAP-rapport 258. Amsterdam.
- Odé, O. & A. Haartsen, 1998: *Gemeente Culemborg; cultuurhistorische effectrapportage plangebied Lanxmeer*. RAAP-rapport 284. Amsterdam.
- Past2Present-Archeologic, z.j.: *Hoe maak ik een archeologiebeleid? Een modulair systeem voor gemeentelijk archeologiebeleid*. Woerden.
- Provincie Gelderland, 2009: *Provinciaal Beleidskader Archeologie. Interim-kader 2009-2012 ontwerpplan*. Arnhem.
- Provincie Gelderland, 2012a: *Kennisagenda archeologie in Gelderland*. Arnhem.

- Provincie Gelderland, 2012b: *Nota Cultuur en Erfgoed 2013-2016, contouren voor Gelders Beleid*. Arnhem.
- Provincie Gelderland, 2012c: *Gelderland cultuurprovincie! Programma cultuur en erfgoed 2013-2106*. Arnhem.
- Reijden, H. van der, G. Keers & H. van Rossum, 2011: *Ruimte voor archeologie. Synthese van de themaveldrapportages*. Rigo Research en Advies rapport P18090. Amsterdam.
- Roode, S. van, 2007: *Naar een zelfstandig Culemborg archeologiebeleid. Een verkennend onderzoek naar keuzemogelijkheden, lusten en lasten*. Past2Present-ArcheoLogic rapportage 366. Woerden.
- Roode, S. van, 2008: *Archeologisch beleidsplan gemeente Culemborg*. Past 2 Present-ArcheoLogic rapportage 489. Woerden.
- Soonius, C.M. & L.A. Ankum, 1991: Ede I. Inventarisatie van monumenten en meldingsgebieden. II. Archeologische potentiekaart. RAAP-rapport 49. Amsterdam.
- Verhelst, E, 2012: *Plangebied Parijsch-Zuid, gemeente Culemborg. Archeologisch vooronderzoek: een inventariserend veldonderzoek door middel van proefsleuven*. RAAP-rapport 2523. Weesp.
- Vernier, L.P. & E. Blom (red.), 2017: *Culemborg – Parijsch, van bronstijd tot middeleeuwen. Een archeologische opgraving*. ADC rapport 4159. Amersfoort.
- Willemse, N.W. & M.H.J.M. Kocken, 2012: *Archeologie met beleid. Afwegingskader voor archeologiebeleid in de Regio Achterhoek*. RAAP rapport 2501. Amsterdam.
- Willemse, N.W. & E.M.P. Verhelst, 2011: *Woerden, woonheuvels en woongronden in het Betuwse rivierenlandschap [ongepubliceerd]*. Zutphen.

Geraadpleegde websites

<http://www.ahn.nl/index.html>
<https://archeologieinnederland.nl/>
<https://archis.cultureelerfgoed.nl/>
<https://zoeken.cultureelerfgoed.nl/>
<https://cultureelerfgoed.nl/erfgoed>
<https://easy.dans.knaw.nl/ui/home>
<https://www.gelderland.nl/Kaartenencijfers>
<https://geo.raap.nl/geldermalsen/>
<https://landschapinnederland.nl/>
<http://topotijdreis.nl/>
<http://wetten.overheid.nl/>

Afbeeldingen

Afbeelding 1 AHN3 beeld Wethouder Schoutenweg.
Afbeelding 2 Geomorfogenetische kaart Culemborg 2007 (detail Schoonrewoerd).
Afbeelding 3 Paleogeografische kaart Rijn-Maas delta 2003 (detail Schoonrewoerd).
Afbeelding 4 Zanddieptekaart rivierengebied 2009 (detail Schoonrewoerd).
Afbeelding 5 Paleogeografische kaart Rijn-Maas delta 2012 (detail Schoonrewoerd).
Afbeelding 6 Suggestie loop oude restgeul Schoonrewoerd kaart Archol 2015.
Afbeelding 7 Uitsnede AWWk 2017 (detail Schoonrewoerd en crevasse Hennisdijk).

Afbeelding 8 Lazarushuis stadskaat (schetskaart omstreeks 1600, Gelders Archief).
Afbeelding 9 'Plan van de Stadt...' van Willem Isak Steven Marlet de Roussy (1749).
Afbeelding 10 Allesporenkaart opgraving ADC vindplaats 10 Prijsseweg.
Afbeelding 11 Historische structurenkaart 2007 (detail Nieuwstad) met de Kloostersloot.
Afbeelding 12 Perrenot 1760 (bewerking), detail Nieuwstad met de kerkgracht.
Afbeelding 13 Perrenot 1760 (detail), 1 morgen land perceel kapel Lanxmeer.
Afbeelding 14 Goilberdingen op stroomgordelkaart 2012 (naar Boshoven 2014).
Afbeelding 15 Redichemse waard omstreeks 1918 (Bonneblad, bewerking F. van Hemmen).
Afbeelding 16 Redichemse waard WOII (luchtfoto RAF, 1945).
Afbeelding 17 Uitsnede AHN3 Beusichemsedijk, Redichemse waard

Tabellen

Tabel 1 Meandergordels binnen gemeente Culemborg.
Tabel 2 Chronologie van de riviersystemen in Culemborg.
Tabel 3 AMK-terreinen Culemborg.
Tabel 4 Ontgrondingen op Culemborgs grondgebied.
Tabel 5 Overzicht archeologische beleidscategorieën (2017 vs 2008).

Afkortingen

ABk	Archeologische Beleidskaart Culemborg
AD	Anno Domini
AHN	Actueel Hoogtebestand Nederland
AMK	Archeologische Monumentenkaart
AMZ	Archeologische Monumentenzorg
ASK	Allesporenkaart
AWG	Archeologisch waardevol gebied
AWVk	Archeologische Waarden- en Verwachtingenkaart Culemborg
BAL	Besluit Activiteiten Leefomgeving
BBL	Besluit Bouwwerken Leefomgeving
BC	Before Christ
BEA	Besluit Erfgoedwet Archeologie
BKL	Besluit Kwaliteit Leefomgeving
BRL	Beoordelingsrichtlijn
BGT	Basisregistratie grootschalige topografie
BP	Before Present
Cal BC	Gekalibreerde datum voor Christus
C ¹⁴	Koolstof 14 datering
KC	Kwaliteitscriteria
KNA	Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie
IenM	Ministerie van Infrastructuur en Milieu (thans Infrastructuur en Waterstaat)
Mv	Maaiveld
NOaA	Nationale Onderzoeksagenda Archeologie
IVO	Inventariserend veldonderzoek
LLG	Laaglandgenese
OCW	Ministerie Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen

Ow	Omgevingswet
P2P	Past2Present
PvA	Plan van Aanpak
PvE	Programma van Eisen
RCE	Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
RO	Ruimtelijke ordening
ROB	Rijksdienst Oudheidkundig Bodemonderzoek
SIKB	Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer
TML	The Missing Link
UU	Universiteit Utrecht
Vp	Vindplaats
VTH	Wet Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
Wamz	Wet op de Archeologische Monumentenzorg

Bijlagen

Bijlage 1

Vindplaatsencatalogus

De archeologische vindplaatsencatalogus van Culemborg is een vervolg en uitbreiding op de catalogus van RAAP. Deze was opgesteld in 2006. Sindsdien zijn door middel van (sindsdien) uitgevoerde onderzoeken nieuwe vindplaatsen en informatie bekend geworden. De originele catalogus bevatte informatie uit Archis, aangevuld met gegevens van RAAP zelf en lokale historici. In deze catalogus zijn tot peildatum oktober 2006 in totaal 89 vindplaatslocaties uitgedeeld. Hiervan zijn de laatste 20 (nummers 70 t/m 89) niet in Archis geregistreerd. Voor de actualisatie is vanaf 90 doorgenummerd tot 118. RAAP heeft verschillende waarnemingen die bij eenzelfde complex of vondstlocatie horen, al dan niet met eenzelfde X/Y-coördinaat, gegroepeerd. In de huidige catalogus is de unieke combinatie X/Y-coördinaat (puntlocatie) leidend voor een aanduiding als nieuwe vindplaats. Door het gebruik van verschillende bronnen kon uit de eerste versie al opgemaakt worden dat de catalogus diverse doublures bevatte (bv. Caetshage). Daarbij is duidelijk een scheiding gemaakt tussen de aanduiding van een historische locatie op basis van kaartmateriaal en het vastleggen een vindplaats op basis van vondsten. De verschillende puntlocaties kunnen tot eenzelfde complex behoren. Er is hier gekozen om deze interpretatie niet tot uitdrukking te brengen in het kaartbeeld.

De vindplaatsencatalogus is in uitgebreidere vorm beschikbaar als GIS-bestand in de digitale database behorende bij de AWVk. Hij wordt periodiek aangevuld met nieuw beschikbare gegevens.

Indeling:

1. **Catalogusnummer (Cat)** – Autonome nummering van vindplaatsen in de gemeente Culemborg.
2. **Waarnemingsnummer (Wng)** – Uniek nummer overgenomen uit Archis. Wanneer de vindplaats of vondst niet in dit systeem is geregistreerd, ontbreekt het waarnemingsnummer.
3. **Coördinaten (X/Y)** – X- en Y-coördinaten van een puntlocatie, volgens het RijksDriehoekstelsel (RD).
4. **Toponiem (lokaal)** – Archis-toponiemen duiden de plaats veelal globaal of incorrect aan. Om verwarring te voorkomen is een lokale aanduiding toegevoegd bestaande uit straat-, polder- en waternaam of een ander gemakkelijk herkenbaar toponiem.
5. **Beschrijving** – Korte beschrijving van de vindplaats.
6. **Datering vondsten/artefacten** – Datering naar periode van gevonden materiaal van paleolithicum PALEO, mesolithicum (MESO), neolithicum (NEO), Bronstijd (BRONS), IJzertijd (IJZER), Romeinse tijd (ROM), Middeleeuwen (ME) tot nieuwe tijd (NT). De indeling is naar hoofdperiode. Uitzondering vormen de middeleeuwen die zowel in vroeg (VME) als in late middeleeuwen (LME) zijn onderverdeeld. Vondsten zonder periode aanduiding zijn aangegeven met ONBEKEND.
7. **PLAATS, TOPONIEM (Archis)** – Plaats en nadere aanduiding volgens Archis.
8. **WAARDE** – Waarde van AMK-terrein, wanneer van toepassing.

9. **BRON** – Herkomst van de informatie opgenomen in Archis.
10. **AMK-NR** – Uniek nummer om terreinen op de Archeologische Monumentenkaart aan te duiden.
11. **CMA-NR** – Nummer van AMK-terrein per topografisch kaartblad.
12. **Publicatie (AUTEUR, JAAR, TITEL, PERIODIEK, NR)** – De publicatie waarin de vondst of vindplaats nader is beschreven. Meestal gaat het hier om verslaglegging in standaard AMZ-rapportages die bij de gemeente zijn te raadplegen.
13. **COLLECTIE** – Locatie en beheer vondstmateriaal en/of documentatie.
14. **RAAP aanduiding (OBJECT, FUNCTIE)** – Nader vindplaatsaanduiding, volgt globaal het Archeologisch Basisregister (ABR) uit 1992.

Catalogusnr. 1	
Waarnemingsnr.	38050
Coördinaten (x/y)	139850 / 438450
Toponiem	Den Heuvel
Beschrijving	Er zijn meerdere fragmenten aardewerk (vaatwerk) gevonden. De middeleeuwse waarneming is twijfelachtig. Het betreft alle losse vondsten.
Datering	IJZER, LME
Plaats, toponiem	Culemborg,
Waarde AMK	N/A
Bron	ARCHIS (ROB)
Amk - nr	N/A
CMA - nr	N/A
Publicatie	N/A
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	N.v.t.

Catalogusnr. 2	
Waarnemingsnr.	45298
Coördinaten (x/y)	139450 / 438050
Toponiem	Op- en afrit A2, Bradaal
Beschrijving	A2- vindplaats 11. Tijdens de oppervlaktekartering zijn bewerkt vuursteen, handgevormd aardewerk en brokken (verbrande) kwarts gevonden. De boringen leverden vrijwel geen archeologische indicatoren op.
Datering	NEO, BRONS, IJZER, ROM, ONBEKEND
Plaats, toponiem	Culemborg, Op-afrit A2
Waarde AMK	N/A
Bron	Haarhuis, H.
Amk - nr	N/A
CMA - nr	N/A
Publicatie	Haarhuis, H.F.A., 1998: Verbreding A2 Everdingen-Deil; een archeologische kartering., RAAP-rapport 378.
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	Nederzetting, Basiskamp

Waarnemingsnr. 50715
 Coördinaten (x/y) 139450 / 438050
 Toponiem Op- en afrit A2, Bradaal
 Beschrijving A2- vindplaats 11. Tijdens de oppervlaktekartering zijn bewerkt vuursteen, handgevormd aardwerk en brokken (verbrande) kwarts gevonden. De boringen leverden vrijwel geen archeologische indicatoren op.
 Datering IJZER, NT
 Plaats, toponiem Culemborg, Rijksweg A2 vp 11
 Waarde AMK N/A
 Bron Haarhuis, H.
 Amk - nr N/A
 CMA – nr N/A
 Publicatie Schrijer, E., 2003: Aanvullend archeologisch onderzoek i.v.m de verbreding van de Rijksweg A2, ADC-rapport 212.
 Collectie info: ADC
 RAAP aanduiding Nederzetting, Basiskamp

Waarnemingsnr. 60386
 Coördinaten (x/y) 139450 / 438050
 Toponiem Op- en afrit A2, Bradaal
 Beschrijving A2- vindplaats 11. Tijdens de oppervlaktekartering zijn bewerkt vuursteen, handgevormd aardwerk en brokken (verbrande) kwarts gevonden. De boringen leverden vrijwel geen archeologische indicatoren op.
 Datering IJZER, NT
 Plaats, toponiem Culemborg, Bradaal
 Waarde AMK N/A
 Bron Haarhuis, H.
 Amk - nr N/A
 CMA – nr N/A
 Publicatie Weerden, J.F. en M.C. Brouwer, 2004: , BAAC-rapport 4041.
 Collectie N/A of Provinciaal Depot Gelderland
 RAAP aanduiding Nederzetting, Basiskamp

Catalogusnr. 3

Waarnemingsnr. 45297 Coördinaten (x/y) 139950 / 437550 Toponiem Hoeven/Pavijen, A2 Beschrijving A2-vindplaats 10. De weinige aangetroffen sporen in beide proefsleuven zijn alle van vrij recente datum. Afgezien van een vuurstenen schrabber afkomstig uit werkput 4 bevatten beide putten verder geen archeologische indicatoren. Datering ONBEKEND Plaats, toponiem Culemborg, Paveijen Waarde AMK N/A
--

Bron	Haarhuis, H.
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	Haarhuis, H.F.A., 1998: Verbreding A2 Everdingen-Deil; een archeologische kartering., RAAP-rapport 378.
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	N.v.t.
Waarnemingsnr.	50713
Coördinaten (x/y)	139950 / 437550
Toponiem	Hoeven/Pavijen, A2
Beschrijving	A2-vindplaats 10. De weinige aangetroffen sporen in beide proefsleuven zijn alle van vrij recente datum. Afgezien van een vuurstenen schrabber afkomstig uit werkput 4 bevatten beide putten verder geen archeologische indicatoren.
Datering	BRONS, IJZER, NT
Plaats, toponiem	Culemborg, Rijksweg A2 vp 10
Waarde AMK	N/A
Bron	Haarhuis, H.
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	Schrijer, E., 2003: Aanvullend archeologisch onderzoek i.v.m. de verbreding van de Rijksweg A2, ADC-rapport 212.
Collectie	info: ADC
RAAP aanduiding	N.v.t.

Catalogusnr. 4

Waarnemingsnr.	2270
Coördinaten (x/y)	142200 / 437550
Toponiem	Kooiweg Oost, Korte Hoeven
Beschrijving	ROB veldkartering 156-1. Vondst bestaande uit 1 scherf grijsbakkend aardewerk uit de Late Middeleeuwen.
Datering	LME
Plaats, toponiem	Culemborg, Kortehoeve
Waarde AMK	N/A
Bron	ARCHIS (ROB)
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	N/A
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	N.v.t.

Catalogusnr. 5

Waarnemingsnr.	11644
Coördinaten (x/y)	140100 / 438500

Toponiem	Rietveldseweg, Den Heuvel
Beschrijving	Waarnemingen uit het archief van Louwe Kooimans. Coördinaten zijn onzeker. Het betreft grondsporen en aardewerk uit VME en LME en aardewerk uit Bronstijd en Romeinse tijd.
Datering	BRONS, ROM, VME, LME
Plaats, toponiem	Culemborg, Den Heuvel
Waarde AMK	N/A
Bron	ARCHIS (ROB)
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	N/A
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	Nederzetting, onbepaald, Nederzetting

Catalogusnr. 6

Waarnemingsnr.	44972
Coördinaten (x/y)	141700 / 439610
Toponiem	Hooge Prijs, Parijsch Zuid
Beschrijving	Parijsch, vindplaats C: In de boringen en aan de oppervlakte zijn vondsten gedaan uit de Midden IJzertijd. De vondsten bestaan uit aardewerk, bot, houtskool en verbrande leem.
Datering	IJZER
Plaats, toponiem	Culemborg,
Waarde AMK	Terrein van archeologische waarde
Bron	ARCHIS (ROB)
Amk - nr	15382
CMA – nr	39A-A77
Publicatie	Ode, O. en A.J. Haartsen, 1997: , RAAP-rapport (Regionaal Archeologisch Archiverings Project, Amsterdam) 243.
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	N.v.t.

Catalogusnr. 7

Waarnemingsnr.	44973
Coördinaten (x/y)	142260 / 440080
Toponiem	Hooge Prijs, Parijsch Zuid
Beschrijving	Parijsch, vindplaats D. De vindplaats dateert uit de IJzertijd. De vondsten zijn voornamelijk gevonden tijdens de oppervlaktekartering. De vindplaats is een restant van een grotere vindplaats die grotendeels is verdwenen.
Datering	IJZER
Plaats, toponiem	Culemborg,
Waarde AMK	Terrein van archeologische waarde
Bron	ARCHIS (ROB)
Amk - nr	15384

CMA – nr	39A-A78
Publicatie	Ode, O. en A.J. Haartsen, 1997: , RAAP-rapport (Regionaal Archeologisch Archiverings Project, Amsterdam) 243.
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	N.v.t.

Catalogusnr. 8

Waarnemingsnr.	44974
Coördinaten (x/y)	142090 / 439670
Toponiem	Hooge Prijs, Parijsch Zuid
Beschrijving	Parijsch, vindplaats E. Deze vindplaats dateert waarschijnlijk uit het Laat Neolithicum en/of de Vroege Bronstijd. De vondsten zijn zowel aan het oppervlak als in de boringen (in een cultuurlaag op 40 tot 70 cm -Mv) aangetroffen.
Datering	NEO, BRONS
Plaats, toponiem	Culemborg,
Waarde AMK	Terrein van hoge archeologische waarde
Bron	ARCHIS (ROB)
Amk - nr	15385
CMA – nr	39A-154
Publicatie	Ode, O. en A.J. Haartsen, 1997: , RAAP-rapport (Regionaal Archeologisch Archiverings Project, Amsterdam) 243.
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	N.v.t.

Catalogusnr. 9

Waarnemingsnr.	45114
Coördinaten (x/y)	142070 / 439400
Toponiem	Hooge Prijs, Parijsch Zuid
Beschrijving	Parijsch, vindplaats F. Tijdens het onderzoek is een cultuurlaag (met scherven, botmateriaal en verbrande graankorrels) uit de ijzertijd aangetroffen (op 25-90 cm -Mv). De vindplaats is in het westen deels aangetast.
Datering	IJZER
Plaats, toponiem	Culemborg, Rietveld
Waarde AMK	Terrein van archeologische waarde
Bron	ARCHIS (ROB)
Amk - nr	15381
CMA – nr	39A-A76
Publicatie	Ode, O. en A.J. Haartsen, 1997: , RAAP-rapport (Regionaal Archeologisch Archiverings Project, Amsterdam) 258.
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	Nederzetting,

Catalogusnr. 10

Waarnemingsnr.	2130
Coördinaten (x/y)	142180 / 440180
Toponiem	Prijsseweg, Hunema
Beschrijving	ROB-veldkartering 172-5. Betreft enkele laatmiddeleeuwse scherven.
Datering	LME
Plaats, toponiem	Culemborg, Hunema
Waarde AMK	N/A
Bron	ARCHIS (ROB)
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	N/A
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	N.v.t.

Catalogusnr. 11

Waarnemingsnr.	2262
Coördinaten (x/y)	142430 / 440370
Toponiem	Parijsch Noord, Edelherthof
Beschrijving	ROB-veldkartering 173-2. Betreft enkele laatmiddeleeuwse scherven en 1 Romeinse scherf.
Datering	ROM, LME, ONBEKEND
Plaats, toponiem	Culemborg, Prijsseweg
Waarde AMK	N/A
Bron	ARCHIS (ROB)
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	N/A
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	N.v.t.

Catalogusnr. 12

Waarnemingsnr.	2263
Coördinaten (x/y)	142220 / 440300
Toponiem	Parijsch Noord, Reelaan
Beschrijving	ROB-veldkartering 173-3. Betreft enkele laatmiddeleeuwse scherven en een spinklos van steengoed.
Datering	LME
Plaats, toponiem	Culemborg, Prijsseweg
Waarde AMK	N/A
Bron	ARCHIS (ROB)
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	N/A
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland

RAAP
aanduiding N.v.t.

Catalogusnr. 13

Waarnemingsnr. 2266
 Coördinaten (x/y) 141760 / 439170
 Toponiem Rietveld, Wethouder Schoutenweg NUMMER
 Beschrijving ROB-veldkartering 169-1. Betreft 2 geglazuurde steengoed scherven uit de Late Middeleeuwen en 1 uit de Nieuwe tijd.
 Datering LME, NT
 Plaats, toponiem Culemborg, Rietveld
 Waarde AMK N/A
 Bron ARCHIS (ROB)
 Amk - nr N/A
 CMA – nr N/A
 Publicatie N/A
 Collectie N/A of Provinciaal Depot Gelderland
 RAAP
 aanduiding N.v.t.

Catalogusnr. 14

Waarnemingsnr. 2271
 Coördinaten (x/y) 140860 / 438950
 Toponiem Stokvisweg, Jericho
 Beschrijving ROB-veldkartering 170-1. Betreft enkele scherven uit de Romeinse tijd en een vuurstenen afslag waarvan de datering onbekend is.
 Datering ROM, ONBEKEND
 Plaats, toponiem Culemborg, Jericho
 Waarde AMK N/A
 Bron ARCHIS (ROB)
 Amk - nr N/A
 CMA – nr N/A
 Publicatie N/A
 Collectie N/A of Provinciaal Depot Gelderland
 RAAP
 aanduiding N.v.t.

Catalogusnr. 15

Waarnemingsnr. 2259
 Coördinaten (x/y) 143150 / 440080
 Toponiem Hooge Prijs, Tuinderspad
 Beschrijving ROB-veldkartering 172-3. Betreft enkele laatmiddeleeuwse scherven. ROB veldkartering 172-2. Betreft scherven uit de Romeinse tijd, Late Middeleeuwen en Nieuwe tijd.
 Datering LME
 Plaats, toponiem Culemborg, Hunema
 Waarde AMK Terrein van hoge archeologische waarde

Bron	ARCHIS (ROB)
Amk - nr	3586
CMA – nr	39A-094
Publicatie	N/A
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	N.v.t.
Waarnemingsnr.	2264
Coördinaten (x/y)	143150 / 440080
Toponiem	Hooge Prijs, Tuinderspad
Beschrijving	ROB-veldkartering 172-3. Betreft enkele laatmiddeleeuwse scherven. ROB veldkartering 172-2. Betreft scherven uit de Romeinse tijd, Late Middeleeuwen en Nieuwe tijd.
Datering	ROM, LME, NT, ONBEKEND
Plaats, toponiem	Culemborg, Hunema
Waarde AMK	Terrein van hoge archeologische waarde
Bron	ARCHIS (ROB)
Amk - nr	3586
CMA – nr	39A-094
Publicatie	N/A
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	N.v.t.

Catalogusnr. 16

Waarnemingsnr.	2275
Coördinaten (x/y)	143240 / 440060
Toponiem	Hooge Prijs, Landzichtweg
Beschrijving	ROB-veldkartering 172-6. Romeins en laatmiddeleeuws aardewerk.
Datering	ROM, LME
Plaats, toponiem	Culemborg, Hunema
Waarde AMK	Terrein van hoge archeologische waarde
Bron	ARCHIS (ROB)
Amk - nr	3586
CMA – nr	39A-094
Publicatie	N/A
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	Nederzetting, onbepaald, Nederzetting

Catalogusnr. 17

Waarnemingsnr.	2140
Coördinaten (x/y)	143060 / 440110
Toponiem	Hooge Prijs, Prijsseweg
Beschrijving	ROB-veldkartering 172-1. Betreft een nederzetting uit de Romeinse tijd en een nederzetting uit de Late Middeleeuwen.

Datering	ROM, LME, ONBEKEND
Plaats, toponiem	Culemborg, Humema
Waarde AMK	Terrein van hoge archeologische waarde
Bron	ARCHIS (ROB)
Amk - nr	3586
CMA – nr	39A-094
Publicatie	N/A
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	Nederzetting, onbepaald, Nederzetting

Catalogusnr. 18

Waarnemingsnr.	2258
Coördinaten (x/y)	143130 / 439860
Toponiem	Landzichtweg, Dresselhuysweg
Beschrijving	ROB-veldkartering 172-7. Betreft enkele scherven uit de Late Middeleeuwen.
Datering	LME
Plaats, toponiem	Culemborg, Hunema
Waarde AMK	N/A
Bron	ARCHIS (ROB)
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	N/A
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	N.v.t.

Catalogusnr. 19

Waarnemingsnr.	2261
Coördinaten (x/y)	142850 / 440370
Toponiem	Stellingmolenstraat, Walmolenpad
Beschrijving	ROB-veldkartering 173-1. Betreft 2 laatmiddeleeuwse scherven.
Datering	LME
Plaats, toponiem	Culemborg, Prijsseweg
Waarde AMK	N/A
Bron	ARCHIS (ROB)
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	N/A
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	N.v.t.

Catalogusnr. 20

Waarnemingsnr.	2265
Coördinaten (x/y)	142920 / 440140
Toponiem	Prijsseweg, Etta Palmpad

Beschrijving	ROB-veldkartering 172-4. Betreft enkele scherven uit de Late Middeleeuwen.
Datering	LME
Plaats, toponiem	Culemborg, Hunema
Waarde AMK	N/A
Bron	ARCHIS (ROB)
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	N/A
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	N.v.t.

Catalogusnr. 21

Waarnemingsnr.	28623
Coördinaten (x/y)	143920 / 441340
Toponiem	Kasteeltuin
Beschrijving	De eerste muurresten (S4 en S5) aangetroffen op ca. 40 cm -Mv, terwijl de overige resten op circa 60-70 cm -Mv zichtbaar werden.
Datering	NT
Plaats, toponiem	Culemborg, Kasteelterrein
Waarde AMK	Terrein van zeer hoge archeologische waarde
Bron	ARCHIS (ROB)
Amk - nr	12307
CMA – nr	39A-144
Publicatie	N/A
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	Kasteel, Versterking

Waarnemingsnr.	36001
Coördinaten (x/y)	143920 / 441340
Toponiem	Kasteeltuin
Beschrijving	De eerste muurresten (S4 en S5) aangetroffen op ca. 40 cm -Mv, terwijl de overige resten op circa 60-70 cm -Mv zichtbaar werden.
Datering	LME, NT
Plaats, toponiem	Culemborg, Kasteelterrein
Waarde AMK	Terrein van zeer hoge archeologische waarde
Bron	ARCHIS (ROB)
Amk - nr	12307
CMA – nr	39A-144
Publicatie	N/A
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	Kasteel, Versterking

Catalogusnr. 22

Waarnemingsnr.	21375
----------------	-------

Coördinaten (x/y)	143870 / 441300
Toponiem	Kasteeltuin
Beschrijving	Met de bouw van het kasteel werd in 1354 gestart, waarna het nog herhaaldelijk werd herbouwd. Tussen 1735 en 1800 werd het gesloopt. Tijdens het onderzoek zijn veel archeologische objecten gevonden (o.a. wapens en sierraden).
Datering	NT
Plaats, toponiem	Culemborg, Kasteelterrein Culemborg
Waarde AMK	Terrein van zeer hoge archeologische waarde
Bron	ARCHIS (ROB)
Amk - nr	3525
CMA – nr	39A-029
Publicatie	Ostkamp, S., 1996: De monniksbeker. Van grap bij de wijn tot religieuze propaganda (p.13-28)., Med.blad Nederlandse Vereniging Vrienden van Ceramiek en Glas/Vormen uit Vuur 1996/1-157.
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	Kasteel, Versterking
Waarnemingsnr.	30778
Coördinaten (x/y)	143870 / 441300
Toponiem	Kasteeltuin
Beschrijving	Met de bouw van het kasteel werd in 1354 gestart, waarna het nog herhaaldelijk werd herbouwd. Tussen 1735 en 1800 werd het gesloopt. Tijdens het onderzoek zijn veel archeologische objecten gevonden (o.a. wapens en sierraden).
Datering	LME, NT
Plaats, toponiem	Culemborg, Kasteelterrein Culemborg
Waarde AMK	Terrein van zeer hoge archeologische waarde
Bron	ARCHIS (ROB)
Amk - nr	3525
CMA – nr	39A-029
Publicatie	HULST, R.S., 1990: Culemborg (p.143)., Jaarverslag van de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek 1989.
Collectie	Niets ingevuld
RAAP aanduiding	Kasteel, Versterking

Catalogusnr. 23

Waarnemingsnr.	30775
Coördinaten (x/y)	143650 / 441030
Toponiem	Weeshuistuin
Beschrijving	Het kasteel is rond 1425 afgebroken en de buitenmuur is nu nog zichtbaar in de stadsmuur, die de huidige begrenzing vormt van de Weeshuistuin.
Datering	LME
Plaats, toponiem	Culemborg, Weeshuistuin

Waarde AMK	N/A
Bron	ARCHIS (ROB)
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	Renaud, J.G.N., 1962: Archeologisch nieuws. Culemborg (*3 en *22)., Nieuwsbulletin van de Koninklijke Nederlandse Oudheidkundige Bond .
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	Kasteel, Versterking

Catalogusnr. 24

Waarnemingsnr.	17031
Coördinaten (x/y)	143810 / 440870
Toponiem	Everwijnstraat, 't Hof
Beschrijving	Resten van het voormalig klooster MariÛncroon. Later werd dit complex het Hof van de graven van Culemborg.
Datering	LME, NT
Plaats, toponiem	Culemborg, Everwijnstraat
Waarde AMK	N/A
Bron	ARCHIS (ROB)
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	Onbekend, 1987: , Jaarverslag Vereniging "Voet van Oudheusden" 1987.
Collectie	Niets ingevuld
RAAP aanduiding	Klooster(complex), Religie

Catalogusnr. 25

Waarnemingsnr.	45178
Coördinaten (x/y)	144280 / 440110
Toponiem	Lanxmeer, Hendrik Marsmanweg, Sint Anna Kapelstr
Beschrijving	Lanxmeer vindplaats A. Deze vindplaats dateert uit het neolithicum en/of de bronstijd. De diepte van de archeologische laag varieert tussen 90 en 185 cm - Mv. Waarschijnlijk heeft de bestaande bebouwing de vindplaats niet verstoord.
Datering	NEO, BRONS
Plaats, toponiem	Culemborg,
Waarde AMK	Terrein van hoge archeologische waarde
Bron	ARCHIS (ROB)
Amk - nr	15376
CMA – nr	39A-150
Publicatie	Ode, O. en A. Haartsen, 1998: Gemeente Culemborg; cultuurhistorische effectrapportage plangebied Lanx- meer., RAAP-rapport (Regionaal Archeologisch Archiverings Project, Amsterdam) 284.
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	Nederzetting,

Catalogusnr. 26	
Waarnemingsnr.	45179
Coördinaten (x/y)	144340 / 439530
Toponiem	Lanxmeer, Guido Gezelleweg
Beschrijving	Lanxmeer vindplaats B. Deze vindplaats dateert uit de bronstijd en/of ijzertijd. De laag bevindt zich op een diepte die varieert tussen 50 en 130 cm -Mv. RAAP adviseert te streven naar inpassing.
Datering	BRONS, IJZER
Plaats, toponiem	Culemborg,
Waarde AMK	Terrein van hoge archeologische waarde
Bron	ARCHIS (ROB)
Amk - nr	15378
CMA – nr	39A-151
Publicatie	Ode, O. en A. Haartsen, 1998: Gemeente Culemborg; cultuurhistorische effectrapportage plangebied Lanxmeer, RAAP-rapport (Regionaal Archeologisch Archiverings Project, Amsterdam) 284.
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	Nederzetting,

Catalogusnr. 27	
Waarnemingsnr.	45180
Coördinaten (x/y)	144475 / 439555
Toponiem	Lanxmeer, Multatulilaan
Beschrijving	Lanxmeer vindplaats C. De vindplaats dateert waarschijnlijk uit de bronstijd en/of ijzertijd. De laag bevindt zich op een diepte die varieert van 50 tot 100 cm -Mv. RAAP adviseert te streven naar inpassing.
Datering	BRONS, IJZER
Plaats, toponiem	Culemborg,
Waarde AMK	Terrein van hoge archeologische waarde
Bron	ARCHIS (ROB)
Amk - nr	15379
CMA – nr	39A-152
Publicatie	Ode, O. en A. Haartsen, 1998: Gemeente Culemborg; cultuurhistorische effectrapportage plangebied Lanxmeer, RAAP-rapport (Regionaal Archeologisch Archiverings Project, Amsterdam) 284.
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	Nederzetting,

Catalogusnr. 28	
Waarnemingsnr.	45181
Coördinaten (x/y)	144560 / 440100
Toponiem	Caetshage

Beschrijving	Lanxmeer vindplaats E. Tijdens het onderzoek zijn een concentratie puin, mortel, kloostermoppen en aardewerk aangetroffen. Mogelijk gaat het om een uitbraaksleuf van een stenen fundament van het huis van Caets uit de Middeleeuwen.
Datering	ME
Plaats, toponiem	Culemborg,
Waarde AMK	N/A
Bron	ARCHIS (ROB)
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	Ode, O. en A. Haartsen, 1998: Gemeente Culemborg; cultuurhistorische effectrapportage plangebied Lanxmeer, RAAP-rapport (Regionaal Archeologisch Archiverings Project, Amsterdam) 284.
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	Huis/Versterking, Versterking

Catalogusnr. 29

Waarnemingsnr.	45182
Coördinaten (x/y)	144525 / 440000
Toponiem	Rijksstraatweg, Caetshage
Beschrijving	Lanxmeer vindplaats F. Betreft een kasteelterrein met muurresten, een steenoven en grachten. Er zijn onder andere kloostermoppen en puinfragmenten aangetroffen. Vermoedelijk heeft er vanaf de 12e eeuw een motte gestaan die vervangen is door het kasteel.
Datering	LME
Plaats, toponiem	Culemborg,
Waarde AMK	N/A
Bron	ARCHIS (ROB)
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	Ode, O. en A. Haartsen, 1998: Gemeente Culemborg; cultuurhistorische effectrapportage plangebied Lanxmeer, RAAP-rapport (Regionaal Archeologisch Archiverings Project, Amsterdam) 284.
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	Industrie/nijverheid, Economie
Waarnemingsnr.	47408
Coördinaten (x/y)	144500 / 440000
Toponiem	Rijksstraatweg, Caetshage
Beschrijving	Lanxmeer vindplaats F. Betreft een kasteelterrein met muurresten, een steenoven en grachten. Er zijn onder andere kloostermoppen en puinfragmenten aangetroffen. Vermoedelijk heeft er vanaf de 12e eeuw een motte gestaan die vervangen is door het kasteel.
Datering	ROM, VME, LME, NT

Plaats, toponiem	Culemborg, Caetshage
Waarde AMK	N/A
Bron	Rapport
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	Haneveen, e.a., 2001: , Verkenning Caetshage, werkverslag van de activiteiten ter verheldering van de archeologische beteken .
Collectie	02 CBS / 02 CBU Culemborg-Caetshage
RAAP aanduiding	Industrie/nijverheid, Economie

Catalogusnr. 30

Waarnemingsnr.	6907
Coördinaten (x/y)	144930 / 439670
Toponiem	Provincialeweg, Rijksweg
Beschrijving	Betreft een losse vondst bestaande uit enkele scherven uit de ijzertijd en Romeinse tijd.
Datering	IJZER, ROM
Plaats, toponiem	Culemborg, Lanxmeer
Waarde AMK	N/A
Bron	ARCHIS (ROB)
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	N/A
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	Nederzetting, onbepaald, Nederzetting

Catalogusnr. 31

Waarnemingsnr.	11645
Coördinaten (x/y)	144750 / 439770
Toponiem	Rijksweg, Veldzicht
Beschrijving	Betreft een losse vondst van enkele scherven uit de Romeinse tijd en de Late Middeleeuwen.
Datering	ROM, LME
Plaats, toponiem	Culemborg, Veldzicht
Waarde AMK	N/A
Bron	ARCHIS (ROB)
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	N/A
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	N.v.t.

Catalogusnr. 32

Waarnemingsnr.	7177
----------------	------

Coördinaten (x/y) 145340 / 440700
 Toponiem Voorkoop, Heimanslaan
 Beschrijving De vindplaats betreft een nederzetting uit de Romeinse tijd. De vondsten bestaan onder andere uit glazen, bronzen, stenen en diverse aardewerk vondsten uit de Romeinse tijd.
 Datering ROM
 Plaats, toponiem Culemborg, Voorkoop
 Waarde AMK N/A
 Bron ARCHIS (ROB)
 Amk - nr N/A
 CMA – nr N/A
 Publicatie N/A
 Collectie Niets ingevuld
 RAAP aanduiding Nederzetting, onbepaald, Nederzetting

Waarnemingsnr. 7178
 Coördinaten (x/y) 145310 / 440700
 Toponiem Voorkoop, Heimanslaan
 Beschrijving De vindplaats betreft een nederzetting uit de Romeinse tijd. De vondsten bestaan onder andere uit glazen, bronzen, stenen en diverse aardewerk vondsten uit de Romeinse tijd.
 Datering ROM
 Plaats, toponiem Culemborg, Voorkoop
 Waarde AMK N/A
 Bron ARCHIS (ROB)
 Amk - nr N/A
 CMA – nr N/A
 Publicatie N/A
 Collectie N/A of Provinciaal Depot Gelderland
 RAAP aanduiding Nederzetting, onbepaald, Nederzetting

Catalogusnr. 33

Waarnemingsnr. 6906
 Coördinaten (x/y) 145330 / 440670
 Toponiem Voorkoop, Heimanslaan
 Beschrijving De vondst betreft een bronzen Romeinse draadfibula.
 Datering ROM
 Plaats, toponiem Culemborg, Voorkoop
 Waarde AMK N/A
 Bron ARCHIS (ROB)
 Amk - nr N/A
 CMA – nr N/A
 Publicatie N/A
 Collectie N/A of Provinciaal Depot Gelderland

RAAP
aanduiding N.v.t.

Catalogusnr. 34

Waarnemingsnr. 7179
 Coördinaten (x/y) 145570 / 440830
 Toponiem Voorkoop, Linnaeuslaan
 Beschrijving De vondst bestaat uit 27 scherven uit de late ijzertijd. Wellicht betreft de vindplaats een nederzetting.
 Datering IJZER
 Plaats, toponiem Culemborg, Voorkoop
 Waarde AMK N/A
 Bron ARCHIS (ROB)
 Amk - nr N/A
 CMA – nr N/A
 Publicatie N/A
 Collectie Niets ingevuld
 RAAP
aanduiding Nederzetting, onbepaald, Nederzetting

Catalogusnr. 35

Waarnemingsnr. 7182
 Coördinaten (x/y) 145420 / 440450
 Toponiem Voorkoop, Thijsselaan, Honingklaver
 Beschrijving Betreft 1 scherf uit de midden bronstijd.
 Datering BRONS
 Plaats, toponiem Culemborg, Voorkoop
 Waarde AMK N/A
 Bron ARCHIS (ROB)
 Amk - nr N/A
 CMA – nr N/A
 Publicatie N/A
 Collectie Niets ingevuld
 RAAP
aanduiding Nederzetting, onbepaald, Nederzetting

Catalogusnr. 36

Waarnemingsnr. 11660
 Coördinaten (x/y) 145700 / 440800
 Toponiem Terweij, Weithusen
 Beschrijving De vondst betreft vaatwerk uit de 12e t/m 18e eeuw. Het complex wordt als nederzetting betiteld.
 Datering LME, NT
 Plaats, toponiem Beusichem, Terweij
 Waarde AMK N/A
 Bron ARCHIS (ROB)
 Amk - nr N/A

CMA – nr	N/A
Publicatie	N/A
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	Nederzetting, onbepaald, Nederzetting

Catalogusnr. 37

Waarnemingsnr.	7180
Coördinaten (x/y)	145310 / 440570
Toponiem	Voorkoop, Thijssealaan
Beschrijving	De vindplaats bestaat uit enkele scherven uit de ijzertijd en/of Romeinse tijd. Het complex wordt door de vinder als nederzetting omschreven.
Datering	IJZER, ROM
Plaats, toponiem	Culemborg, Voorkoop
Waarde AMK	N/A
Bron	ARCHIS (ROB)
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	N/A
Collectie	Niets ingevuld
RAAP aanduiding	Nederzetting, onbepaald, Nederzetting

Catalogusnr. 38

Waarnemingsnr.	7181
Coördinaten (x/y)	145440 / 440510
Toponiem	Voorkoop, Kamille
Beschrijving	Vondst bestaande uit meerdere scherven uit de Romeinse tijd. Het complex wordt door de vinder als een nederzetting omschreven.
Datering	ROM
Plaats, toponiem	Culemborg, Voorkoop
Waarde AMK	N/A
Bron	ARCHIS (ROB)
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	N/A
Collectie	Niets ingevuld
RAAP aanduiding	Nederzetting, onbepaald, Nederzetting

Catalogusnr. 39

Waarnemingsnr.	11646
Coördinaten (x/y)	146000 / 440570
Toponiem	Voorkoop, Weithusen, Ridderstraat
Beschrijving	De vondst bestaat uit enkele laatmiddeleeuwse scherven.
Datering	LME
Plaats, toponiem	Beusichem, Voorkoopstraat

Waarde AMK	N/A
Bron	ARCHIS (ROB)
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	N/A
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	N.v.t.

Catalogusnr. 40

Waarnemingsnr.	11651
Coördinaten (x/y)	145420 / 441070
Toponiem	Weidesteeg, Barbarakruid
Beschrijving	De vondst betreft enkele scherven uit de Romeinse tijd.
Datering	ROM
Plaats, toponiem	Beusichem, Voorkoopstraat
Waarde AMK	N/A
Bron	ARCHIS (ROB)
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	N/A
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	N.v.t.

Catalogusnr. 41

Waarnemingsnr.	7236
Coördinaten (x/y)	146500 / 441560
Toponiem	Beusichemsedijk
Beschrijving	Vondst bestaande uit scherven aardewerk en enkele baksteenfragmenten uit de Late Middeleeuwen en de Nieuwe tijd.
Datering	LME, NT
Plaats, toponiem	Culemborg, BeusichemSe Dijk
Waarde AMK	N/A
Bron	ARCHIS (ROB)
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	N/A
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	Nederzetting, onbepaald, Nederzetting

Catalogusnr. 42

Waarnemingsnr.	26792
Coördinaten (x/y)	145250 / 443100
Toponiem	Redichemse Waard

Beschrijving	2 bijlen gevonden op de opgespoten rand op het zogenaamde Kanaleneiland (in de zomer van 1958). Het zand is afkomstig uit een inham van de Lek.
Datering	PALEO, IJZER
Plaats, toponiem	Culemborg, Kanaleneiland
Waarde AMK	N/A
Bron	ARCHIS (ROB)
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	N/A
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	N.v.t.

Catalogusnr. 43

Waarnemingsnr.	2260
Coördinaten (x/y)	144700 / 442480
Toponiem	Beusichemsedijk, Achterweg
Beschrijving	ROB veldkartering 177-1. Betreft enkele scherven uit de Late Middeleeuwen.
Datering	LME, ONBEKEND
Plaats, toponiem	Culemborg, Achterweg
Waarde AMK	N/A
Bron	ARCHIS (ROB)
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	N/A
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	N.v.t.

Catalogusnr. 44

Waarnemingsnr.	45877
Coördinaten (x/y)	144500 / 440100
Toponiem	Caetshage
Beschrijving	Het complex betreft een smelterij. De vondsten bestaan uit kloostermoppen, smeltafval en houtskool.
Datering	LME
Plaats, toponiem	Culemborg, Caetshage
Waarde AMK	N/A
Bron	ARCHIS (ROB)
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	N/A
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	N.v.t.

Catalogusnr. 45

Waarnemingsnr.	44970
Coördinaten (x/y)	142020 / 439880
Toponiem	Laan naar Parijsch, Distelvlinderlaan
Beschrijving	Parijsch, vindplaats A/B. Aan de oppervlakte en in de boringen zijn vondsten gedaan uit het laat neolithicum en/of de vroege bronstijd. Deze vondsten bestaan uit aardewerk, vuursteen, bot, houtskool en verbrande leem.
Datering	NEO, BRONS
Plaats, toponiem	Culemborg,
Waarde AMK	N/A
Bron	ARCHIS (ROB)
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	Ode, O. en A.J. Haartsen, 1997: , RAAP-rapport (Regionaal Archeologisch Archiverings Project, Amsterdam) 243.
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	N.v.t.

Catalogusnr. 46

Waarnemingsnr.	4200
Coördinaten (x/y)	143250 / 440100
Toponiem	Prijsseweg, Landzichtweg
Beschrijving	Scherf laatmiddeleeuws aardewerk. Verder geen informatie.
Datering	LME
Plaats, toponiem	Culemborg, Hoge Prijs
Waarde AMK	N/A
Bron	ARCHIS (ROB)
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	N/A
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	N.v.t.

Catalogusnr. 47

Waarnemingsnr.	403980
Coördinaten (x/y)	139000 / 438546
Toponiem	Diefdijk, A2
Beschrijving	Tijdens de archeologische begeleiding is tussen de Zijderveldse en de Schoonrewoerdse stroomgordel geen archeologische nederzetting aangetroffen. Waarschijnlijk was het gebied te nat voor bewoning. Wel zijn greppels voor ontwatering gevonden.
Datering	LME, NT
Plaats, toponiem	Culemborg, A2
Waarde AMK	N/A
Bron	Ilson, P.J.

Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	Ilson, P.J., 2004: Tracebegeleiding A2 (deel noord 1). Archeologische Begeleiding., BAAC-rapport 4064.
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	N.v.t.

Catalogusnr. 48

Waarnemingsnr.	401798
Coördinaten (x/y)	141643 / 439946
Toponiem	Hooge Prijs, Parijsch Zuid
Beschrijving	Aan het maaiveld is een concentratie houtskool, verbrande leem, baksteen en mortel aangetroffen. Wellicht zijn dit de restanten van een veldoven. De diameter van de concentratie is circa 10 m.
Datering	NEO, NT
Plaats, toponiem	Culemborg,
Waarde AMK	N/A
Bron	Rapport
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	Molenaar en Haartsen, 2005: , RAAP-rapport (Regionaal Archeologisch Archiverings Project, Amsterdam) .
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	Nederzetting, Veldoven

Catalogusnr. 49

Waarnemingsnr.	401794
Coördinaten (x/y)	141513 / 439722
Toponiem	Hooge Prijs, Parijsch Zuid
Beschrijving	1 scherf handgevormd (inheems) aardewerk uit de Romeinse tijd.
Datering	ROM
Plaats, toponiem	Culemborg,
Waarde AMK	N/A
Bron	Rapport
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	Molenaar,S. en Haartsen, 2005: Plangebied Parijsch-Zuid, gemeente Culemborg. CHER, RAAP-rapport 1120.
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	N.v.t.

Catalogusnr. 50

Waarnemingsnr.	49455
Coördinaten (x/y)	141500 / 439650

Toponiem	Hooge Prijs, Parijsch Zuid
Beschrijving	Een vuurstenen spits uit het laat-neolithicum-midden bronstijd.
Datering	NEO, BRONS
Plaats, toponiem	Culemborg, Parijsch
Waarde AMK	N/A
Bron	Rapport
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	Ode, O. en A. Haartsen, 1997: Gemeente Culemborg, plangebied Parijsch, cultuurhistorische effectrapportage, RAAP-rapport (Regionaal Archeologisch Archiverings Project, Amsterdam) 243.
Collectie	Beheerder: Stichting Kasteeltuin Culemborg
RAAP aanduiding	N.v.t.

Catalogusnr. 51

Waarnemingsnr.	401796
Coördinaten (x/y)	141874 / 439863
Toponiem	Hooge Prijs, Parijsch Zuid
Beschrijving	2 scherven grijsbakkend dunwandig gedraaid aardewerk uit de Late Middeleeuwen.
Datering	LME
Plaats, toponiem	Culemborg,
Waarde AMK	N/A
Bron	Rapport
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	Molenaar en Haartsen, 2005: , RAAP-rapport (Regionaal Archeologisch Archiverings Project, Amsterdam) .
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	N.v.t.

Catalogusnr. 52

Waarnemingsnr.	401879
Coördinaten (x/y)	141785 / 439785
Toponiem	Hooge Prijs, Parijsch Zuid
Beschrijving	Een fragment handgevormd (inheems) aardewerk uit de Romeinse tijd, met rode kleur aan buitenkant.
Datering	ROM
Plaats, toponiem	Culemborg,
Waarde AMK	N/A
Bron	Rapport
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	Molenaar & Haartsen, 2005: , RAAP-rapport (Regionaal Archeologisch

Archiverings Project, Amsterdam) .
Collectie N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP N.v.t.
aanduiding

Catalogusnr. 53

Waarnemingsnr. 49458
Coördinaten (x/y) 141750 / 439700
Toponiem Parijsch Zuid, Waterlinieweg
Beschrijving Aardewerk uit de bronstijd, ijzertijd, vroege en late middeleeuwen.
Datering BRONS, IJZER, VME, LME, NT
Plaats, toponiem Culemborg, Parijsch
Waarde AMK N/A
Bron Rapport
Amk - nr N/A
CMA – nr N/A
Publicatie Ode, O. en A. Haartsen, 1997: Gemeente Culemborg, plangebied Parijsch, cultuurhistorische effectrapportage, RAAP-rapport (Regionaal Archeologisch Archiverings Project, Amsterdam) 243.
Collectie Beheerder: Stichting Kasteeltuin Culemborg
RAAP
aanduiding Nederzetting, Nederzetting

Waarnemingsnr. N.v.t.
Coördinaten (x/y) 142014 / 439688
Toponiem Vindplaats 8, Parijsch Zuid, Waterlinieweg
Beschrijving Archeologisch proefsleuvenonderzoek. Vindplaats 8 betreft een bronstijd nederzetting
Datering ROM
Plaats, toponiem Culemborg, Culemborg Parijsch-Londen
Waarde AMK N/A
Bron Rapport
Amk - nr N/A
CMA – nr N/A
Publicatie M.Goddijn , 2016: Prehistorische en middeleeuwse sporen in Parijsch Inventariserend proefsleuvenonderzoek in Culemborg, onderzoeksgebied Parijsch-Zuid, Archol rapport 296.
Collectie N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP
aanduiding N.v.t.

Catalogusnr. 54

Waarnemingsnr. 49475
Coördinaten (x/y) 142010 / 440200
Toponiem Hooge Prijs, Prijsseweg, Focus '07
Beschrijving Enkele scherven uit de Late Middeleeuwen.
Datering LME

Plaats, toponiem	Culemborg, Parijsch
Waarde AMK	N/A
Bron	Rapport
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	Ode, O. en A. Haartsen, 1997: Gemeente Culemborg, plangebied Parijsch, cultuurhistorische effectrapportage, RAAP-rapport (Regionaal Archeologisch Archiverings Project, Amsterdam) 243.
Collectie	Beheerder: Stichting Kasteeltuin Culemborg
RAAP aanduiding	N.v.t.

Catalogusnr. 55

Waarnemingsnr.	49473
Coördinaten (x/y)	142400 / 440100
Toponiem	Prijsseweg, Zijderupsvlinderlaan
Beschrijving	Er zijn enkele vroeg- en laatmiddeleeuwse scherven aangetroffen.
Datering	VME, LME
Plaats, toponiem	Culemborg, Parijsch
Waarde AMK	N/A
Bron	Rapport
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	Ode, O. en A. Haartsen, 1997: Gemeente Culemborg, plangebied Parijsch, cultuurhistorische effectrapportage, RAAP-rapport (Regionaal Archeologisch Archiverings Project, Amsterdam) 243.
Collectie	Beheerder: Stichting Kasteeltuin Culemborg
RAAP aanduiding	N.v.t.

Catalogusnr. 56

Waarnemingsnr.	49463
Coördinaten (x/y)	142100 / 439750
Toponiem	Hooge Prijs, Laan naar Parijsch
Beschrijving	Bij deze vindplaats is een nederzetting uit het neolithicum/bronstijd en een nederzetting uit de ijzertijd aangetroffen. Tevens een onbepaalde munt uit de late middeleeuwen/Nieuwe tijd gevonden.
Datering	NEO, BRONS, IJZER, LME, NT
Plaats, toponiem	Culemborg, Parijssche Weg
Waarde AMK	N/A
Bron	Rapport
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	Ode, O. en A. Haartsen, 1997: Gemeente Culemborg, plangebied Parijsch, cultuurhistorische effectrapportage, RAAP-rapport (Regionaal Archeologisch Archiverings Project, Amsterdam) 243.

Collectie Beheerder: Stichting Kasteeltuin Culemborg
RAAP Nederzetting, Nederzetting
aanduiding

Catalogusnr. 57

Waarnemingsnr. 49461
Coördinaten (x/y) 142100 / 439600
Toponiem Hooge Prijs, Citroenvlinderweg
Beschrijving 1 scherf met kwartsverschraling aangetroffen, daterend uit het laat-neolithicum of bronstijd. Tevens houtskool en fosfaatvlekken waargenomen.
Datering NEO, BRONS
Plaats, toponiem Culemborg, Parijsch
Waarde AMK N/A
Bron Particulier
Amk - nr N/A
CMA – nr N/A
Publicatie N/A
Collectie Beheerder: Stichting Kasteeltuin Culemborg
RAAP N.v.t.
aanduiding

Catalogusnr. 58

Waarnemingsnr. 58371
Coördinaten (x/y) 142020 / 439360
Toponiem Wethouder Schoutenweg, Pascaleweg
Beschrijving Het aardewerk uit de cultuurlaag en restgeul plaatst deze nederzetting op de stroomrug en de verlanding van de restgeul in de (vroege) ijzertijd. Het middeleeuwse aardewerk is aangetroffen in een aparte sloot uit die periode.
Datering IJZER, LME
Plaats, toponiem Culemborg, Culemborg Rietveld
Waarde AMK N/A
Bron Rapport
Amk - nr N/A
CMA – nr N/A
Publicatie Goossens, T.A., 2004: , ADC-rapport 300.
Collectie Het vondstmateriaal is gedeponerd in het provinciaal depot van Gelderland
RAAP Nederzetting, Nederzetting
aanduiding

Catalogusnr. 59

Waarnemingsnr. 49467
Coördinaten (x/y) 142200 / 440000
Toponiem Hooge Prijs, Zomertaling
Beschrijving Vondsten bestaande uit vuursteen en aardewerk uit het neolithicum en ijzertijd. Tevens is een enkele scherf en een munt uit de late middeleeuwen/Nieuwe tijd gevonden.
Datering NEO, BRONS, IJZER, LME, NT, ONBEKEND

Plaats, toponiem	Culemborg, Parijsch
Waarde AMK	N/A
Bron	Rapport
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	Ode, O. en A. Haartsen, 1997: Gemeente Culemborg, plangebied Parijsch, cultuurhistorische effectrapportage, RAAP-rapport (Regionaal Archeologisch Archiverings Project, Amsterdam) 243.
Collectie	Beheerder: Stichting Kasteeltuin Culemborg
RAAP aanduiding	N.v.t.

Catalogusnr. 60

Waarnemingsnr.	49470
Coördinaten (x/y)	142250 / 440000
Toponiem	Hooge Prijs, Zomertaling
Beschrijving	De vindplaats bestaat uit een nederzetting uit het neolithicum/bronstijd en een nederzetting uit de ijzertijd. Tevens zijn enkele laatmiddeleeuwse scherven gevonden.
Datering	NEO, BRONS, IJZER, LME, ONBEKEND
Plaats, toponiem	Culemborg, Parijsch
Waarde AMK	N/A
Bron	Rapport
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	Ode, O. en A. Haartsen, 1997: Gemeente Culemborg, plangebied Parijsch, cultuurhistorische effectrapportage, RAAP-rapport (Regionaal Archeologisch Archiverings Project, Amsterdam) 243.
Collectie	Beheerder: Stichting Kasteeltuin Culemborg
RAAP aanduiding	Nederzetting, Nederzetting

Catalogusnr. 61

Waarnemingsnr.	401877
Coördinaten (x/y)	141438 / 439520
Toponiem	Hooge Prijs, Prijsse Wetering?
Beschrijving	1 scherp handgevormd (inheems) aardewerk uit de Romeinse tijd.
Datering	ROM
Plaats, toponiem	Culemborg,
Waarde AMK	N/A
Bron	Rapport
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	Molenaar & Haartsen, 2005: , RAAP-rapport (Regionaal Archeologisch Archiverings Project, Amsterdam) .
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland

RAAP
aanduiding N.v.t.

Catalogusnr. 62

Waarnemingsnr. 401800
Coördinaten (x/y) 141446 / 439523
Toponiem Hooge Prijs, Prijsse Wetering?
Beschrijving Enkele grondsporen, een stuk verbrand bot en 1 fragment handgevormd (inheems) aardewerk uit de Romeins tijd aangetroffen.
Datering ROM, ONBEKEND
Plaats, toponiem Culemborg,
Waarde AMK N/A
Bron Rapport
Amk - nr N/A
CMA – nr N/A
Publicatie Molenaar en Haartsen, 2005: , RAAP-rapport (Regionaal Archeologisch Archiverings Project, Amsterdam) .
Collectie N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP
aanduiding N.v.t.

Catalogusnr. 63

Waarnemingsnr. 56027
Coördinaten (x/y) 144286 / 439483
Toponiem Lanxmeer, Parallelweg-Oost, Multatulilaan
Beschrijving Lanxmeer, opgraving vindplaats B. Op circa 50 cm -mv werden Romeinse sporen aangetroffen. In een werkput is de grond tot 1 m -mv afgegraven. Op deze diepte zijn resten van een hardplaats uit de vroege bronstijd aangetroffen.
Datering BRONS, ROM
Plaats, toponiem Culemborg, Lanxmeer
Waarde AMK N/A
Bron Rapport
Amk - nr N/A
CMA – nr N/A
Publicatie Huis in 't Veld, J.Y., 2004: Sporen uit de Vroege Bronstijd en Romeinse Tijd te Culemborg. Een archeologische opgraving van 'vindplaats B' te Lanxmeer, Culemborg, gemeente Culembo, ARC-Publicaties .
Collectie N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP
aanduiding Nederzetting, Nederzetting

Catalogusnr. 64

Waarnemingsnr. 403477
Coördinaten (x/y) 144550 / 440070
Toponiem Caetshage

Beschrijving	Op het terrein Caetshage zijn muurresten van het voormalige kasteel aangetroffen. Ten westen van het kasteel werden muurresten van een gebouw van het voorhof gevonden. Ook werden op het terrein enkele crematiegraven uit de Romeinse tijd gevonden.
Datering	IJZER, ROM, VME, ME, LME, ONBEKEND
Plaats, toponiem	Culemborg, Caetshage
Waarde AMK	N/A
Bron	Rapport
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	Borre, J. van den en J.B. Hielkema met bijdragen., 2004: Een archeologische begeleiding (AB) op het kasteelterrein Caetshage te Culemborg, gemeente Culemborg (Gld.), ARC-Publicaties 109.
Collectie	Voorlopig ligt het vondstmateriaal op het ARC in Groningen.
RAAP aanduiding	Kasteel, Versterking

Catalogusnr. 65

Waarnemingsnr.	57160
Coördinaten (x/y)	144500 / 440000
Toponiem	Rijksstraatweg, Caetshage
Beschrijving	Proefsleuvenonderzoek op kasteelterrein Caetshage heeft sporen en vondsten opgeleverd behorend bij het kasteel van de heren Caets. Vermoedelijk betrof de oudste fase een motte met een ringgracht. In de periode erna werd een bakstenen kasteel gebouwd.
Datering	ROM, LME, ONBEKEND
Plaats, toponiem	Culemborg, Caetshage
Waarde AMK	N/A
Bron	Rapport
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	Hielkema, J.B., 2003: Aanvullend Archeologisch Onderzoek op terrein Caetshage te Culemborg (Gld.), ARC-Publicaties 70.
Collectie	Materiaal is naar depot provincie Gelderland.
RAAP aanduiding	Kasteel, Versterking

Catalogusnr. 66

Waarnemingsnr.	N/A
Coördinaten (x/y)	141296 / 437955
Toponiem	Lange Avontuurseweg; Paveyseweg
Beschrijving	AMK-terrein. Het staat bekend als het kerkhof van Pavijen. De kerk is een rechtgesloten zaalkerk en ligt op een kerkheuvel. Het terrein is omgracht geweest. De kerk dateert waarschijnlijk uit het begin van de 12de eeuw.
Datering	LME
Plaats, toponiem	Culemborg, Lange avontuur; Pavijseweg

Waarde AMK	Terrein van hoge archeologische waarde
Bron	Archis III
Amk - nr	3594
CMA – nr	39A - 102
Publicatie	N/A
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	Kerk, Religie

Catalogusnr. 67

Waarnemingsnr.	N/A
Coördinaten (x/y)	143900 / 440800
Toponiem	Historisch stadscentrum
Beschrijving	AMK-terrein. Betreft de oude stadskern. Culemborg is ontstaan bij het kasteel dat de heren van Beusichem omstreeks het midden van de 13de eeuw hadden laten bouwen. In 1310 wordt de parochie Culemborg afgesplitst van het kerspel Beusichem.
Datering	LME
Plaats, toponiem	Culemborg, Centrum
Waarde AMK	Terrein van archeologische waarde
Bron	N/A
Amk - nr	13203
CMA – nr	39A - A75
Publicatie	N/A
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	Nederzetting, Oude binnenstad

Catalogusnr. 68

Waarnemingsnr.	N/A
Coördinaten (x/y)	143884 / 441287
Toponiem	De Kasteeltuin
Beschrijving	AMK-terrein. Dit terrein is het stalgedeelte van het kasteel. Het bestond uit omgracht terrein met hoofd- en voorburcht en vierkante donjon. Er zijn diverse verbouwingen geweest. Het kasteel lag vroeger buiten de stad in een meander van de Lek.
Datering	LME
Plaats, toponiem	Culemborg, Culemborg-centrum;De kasteeltuin
Waarde AMK	Terrein van zeer hoge archeologische waarde
Bron	N/A
Amk - nr	3525
CMA – nr	39A - 029
Publicatie	N/A
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	Kasteel, Versterking

Catalogusnr. 69

Waarnemingsnr.	N/A
Coördinaten (x/y)	143939 / 441352
Toponiem	De Kasteeltuין
Beschrijving	AMK-terrein. Het kasteel lag vroeger buiten de stad in een meander van de Lek. Tegenwoordig maakt het deel uit van het beschermde stadsgezicht. Dit terrein begrenst het gedeelte waarop de stallen van het kasteel hebben gestaan (zie ook cat.nr. 68).
Datering	LME
Plaats, toponiem	Culemborg, Culemborg-centrum; De Kasteeltui
Waarde AMK	Terrein van zeer hoge archeologische waarde
Bron	N/A
Amk - nr	12307
CMA – nr	39A - 144
Publicatie	N/A
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	Kasteel, Versterking

Catalogusnr. 70

Waarnemingsnr.	N/A
Coördinaten (x/y)	144940 / 441325
Toponiem	De Hond; Meidoorn
Beschrijving	Tijdens de aanleg van een waterleiding is op de zandrug een complete amfoor aangetroffen.
Datering	ROM
Plaats, toponiem	Culemborg, De Hond
Waarde AMK	N/A
Bron	Particulier
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	N/A
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	Losse vondst,

Catalogusnr. 71

Waarnemingsnr.	N/A
Coördinaten (x/y)	145055 / 440652
Toponiem	Voorkoop; Parklaan; Heimanslaan
Beschrijving	Tijdens de aanleg van een parkeerterrein werden meerdere fragmenten aardewerk uit de ijzertijd en Romeinse tijd gevonden.
Datering	IJZER, ROM
Plaats, toponiem	Culemborg, De Salamander
Waarde AMK	N/A
Bron	Particulier

Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	N/A
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	Nederzetting, Nederzetting

Catalogusnr. 72

Waarnemingsnr.	N/A
Coördinaten (x/y)	144898 / 442520
Toponiem	Redichem; Achterweg; Beusichemsedijk
Beschrijving	Tijdens een dijkverzwaring zijn meerdere fragmenten kogelpotaardewerk, enkele fragmenten Badorf-aardewerk en een afvalkuil aangetroffen.
Datering	LME
Plaats, toponiem	Culemborg, Achterweg-Redichemse dijk
Waarde AMK	N/A
Bron	Particulier
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	N/A
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	Nederzetting, Nederzetting

Catalogusnr. 73

Waarnemingsnr.	N/A
Coördinaten (x/y)	144244 / 442272
Toponiem	Redichem; Beusichemsedijk; De Hoge Kul
Beschrijving	Tijdens de dijkverzwaring van de Redichemse dijk is op deze plaats een munt uit de tijd van Vespasianus gevonden.
Datering	ROM
Plaats, toponiem	Culemborg, Redichemse dijk
Waarde AMK	N/A
Bron	Particulier
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	N/A
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	Losse vondst,

Catalogusnr. 74

Waarnemingsnr.	N/A
Coördinaten (x/y)	143572 / 440910
Toponiem	Westersingel, 't Buitenhof

Beschrijving	Indirect (lit): In 1281 wordt er melding gemaakt van het feit dat op deze plaats een kasteel stond. Op de kaart van Perrenot zijn in de singel eilandjes zichtbaar die mogelijk overeenstemmen met de ligging van dit oude kasteel van Culemborg.
Datering	LME
Plaats, toponiem	Culemborg, Westersingel
Waarde AMK	N/A
Bron	Particulier
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	N/A
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	Kasteel, Versterking

Catalogusnr. 75

Waarnemingsnr.	N/A
Coördinaten (x/y)	144030 / 441580
Toponiem	Bakelbos; Oude steenoven
Beschrijving	Indirect (lit): Wim Holleman, dhr. Hoek): dit is de vermoedelijke locatie van de steenoven die werd gebruikt voor de productie van de stenen waarmee het kasteel van Culemborg is gebouwd.
Datering	NT
Plaats, toponiem	Culemborg, De oude steenoven
Waarde AMK	N/A
Bron	Particulier
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	N/A
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	Steenoven, Economie

Catalogusnr. 76 (Gewijzigd)

Waarnemingsnr.	N/A
Coördinaten (x/y)	143800 / 441400
Toponiem	Lazaruswaard, Leprozenhuis
Beschrijving	Indirect (historische kaart): dit is de locatie waar op een kaart uit ca 1600 (schets) in de Lazaruswaard een melaatsenhuis staat. Mogelijk resten nog aanwezig in/tegen Beusichemsedijk aan (zie Haartsen 2011: 98).
Datering	LME
Plaats, toponiem	Culemborg, <i>Lazaruswaard</i>
Waarde AMK	N/A
Bron	Particulier
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A

Publicatie N/A
Collectie N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP Melatenhuis, Verzorging
aanduiding

Catalogusnr. 77

Waarnemingsnr. N/A
Coördinaten (x/y) 143226 / 440746
Toponiem Molenzicht, Rijnlaan, Eemweg
Beschrijving Tijdens de aanleg van een vijver zijn een fibula en een olielampje aangetroffen.
Datering ROM
Plaats, toponiem Culemborg, Rijnlaan
Waarde AMK N/A
Bron Particulier
Amk - nr N/A
CMA – nr N/A
Publicatie N/A
Collectie N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP Losse vondst,
aanduiding

Catalogusnr. 78

Waarnemingsnr. N/A
Coördinaten (x/y) 144876 / 439585
Toponiem Provinciale Weg, Rijksstraatweg, Trafostation
Beschrijving Op deze locatie zijn meerdere aardewerkscherven en enkele fibulae uit de Romeinse tijd aangetroffen.
Datering ROM
Plaats, toponiem Culemborg, Provinciale weg
Waarde AMK N/A
Bron Particulier
Amk - nr N/A
CMA – nr N/A
Publicatie N/A
Collectie N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP Nederzetting, Nederzetting
aanduiding

Catalogusnr. 79

Waarnemingsnr. N/A
Coördinaten (x/y) 144721 / 439616
Toponiem Provinciale Weg, Veldzicht
Beschrijving In molshopen zijn enkele aardewerkscherven uit de ijzertijd en Romeinse tijd aangetroffen.
Datering IJZER, ROM
Plaats, toponiem Culemborg, Rijksstraatweg
Waarde AMK N/A

Bron	Particulier
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	N/A
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	Losse vondst,

Catalogusnr. 80

Waarnemingsnr.	N/A
Coördinaten (x/y)	140189 / 437413
Toponiem	Korte Hoeven, Holderweg, De Hoge Bijl
Beschrijving	Indirect (bron?): hofstede Hoge Bijl, die in bezit was van de abdij Mariënwaard.
Datering	LME
Plaats, toponiem	Culemborg, De Hoge Bijl
Waarde AMK	N/A
Bron	Particulier
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	N/A
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	Huisplaats, Nederzetting

Catalogusnr. 81

Waarnemingsnr.	N/A
Coördinaten (x/y)	145282 / 442415
Toponiem	Redichem, Beusichemsedijk, De Bol
Beschrijving	Indirect (hist.krt): dit betreft een mogelijke kasteelplaats (12de eeuw) van de Heren van Culemborg. Er zijn echter geen vondsten of andere directe verwijzingen naar deze kasteellocatie. Op de kadasterkaart is hier een omgracht terrein afgebeeld.
Datering	LME
Plaats, toponiem	Culemborg, De Bol
Waarde AMK	N/A
Bron	Particulier
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	N/A
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	Nederzetting, Versterking

Catalogusnr. 82

Waarnemingsnr.	N/A
----------------	-----

Coördinaten (x/y)	141080 / 439237
Toponiem	Polder Culemborg, Stokvisweg, Punt
Beschrijving	Indirect (historische kaart): tot de 19de eeuw was hier een middeleeuwse hofstede aanwezig.
Datering	LME
Plaats, toponiem	Culemborg, punt
Waarde AMK	N/A
Bron	Particulier
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	N/A
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	Hofstede, Boerderij

Catalogusnr. 83

Waarnemingsnr.	N/A
Coördinaten (x/y)	140452 / 438482
Toponiem	Rietveldseweg, Den Heuvel
Beschrijving	Een hooggelegen terp die deels opgegraven is door L.P. Louwe Kooijmans.
Datering	LME
Plaats, toponiem	Culemborg, De Spitsberg/ De heuvel
Waarde AMK	N/A
Bron	Particulier
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	N/A
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	Nederzetting, Nederzetting

Catalogusnr. 84

Waarnemingsnr.	N/A
Coördinaten (x/y)	141681 / 439374
Toponiem	Rietveldseweg 20
Beschrijving	Indirect (historische kaart?): deze vindplaats betreft een hofstede uit de late middeleeuwen.
Datering	LME
Plaats, toponiem	Culemborg, Hofstede Rietveld
Waarde AMK	N/A
Bron	Particulier
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	N/A
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	Hofstede, Boerderij

Catalogusnr. 85

Waarnemingsnr.	N/A
Coördinaten (x/y)	140818 / 439242
Toponiem	Polder Culemborg, Stokvisweg, Jericho
Beschrijving	Indirect (historische kaart?): deze vindplaats betreft hofstede Jericho.
Datering	LME
Plaats, toponiem	Culemborg, Jericho
Waarde AMK	N/A
Bron	Particulier
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	N/A
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	Hofstede, Boerderij

Catalogusnr. 86

Waarnemingsnr.	N/A
Coördinaten (x/y)	143254 / 440155
Toponiem	Prijsseweg, Kaarpad
Beschrijving	Indirect (bron?): deze vindplaats betreft mogelijk de oude curtis De Uphof.
Datering	LME
Plaats, toponiem	Culemborg, De Uphof
Waarde AMK	N/A
Bron	Particulier
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	N/A
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	Curtis, Curtis

Catalogusnr. 87

Waarnemingsnr.	N/A
Coördinaten (x/y)	145870 / 440745
Toponiem	Weithusen
Beschrijving	Indirect (bron?): langs de noordzijde van de huidige Voorkoopstraat lagen de laatmiddeleeuwse hofsteden Weithuserveld.
Datering	LME
Plaats, toponiem	Culemborg, Weithuizen
Waarde AMK	N/A
Bron	Particulier
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	N/A

Collectie N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP
aanduiding Nederzetting, Nederzetting

Catalogusnr. 88

Waarnemingsnr. N/A
Coördinaten (x/y) 143404 / 441137
Toponiem Kleine Buitenom, Kleine Lek
Beschrijving Steenoven uit de 16de eeuw.
Datering LME
Plaats, toponiem Culemborg, Beusichemsedijk
Waarde AMK N/A
Bron Particulier
Amk - nr N/A
CMA – nr N/A
Publicatie N/A
Collectie N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP
aanduiding Steenoven, Economie

Catalogusnr. 89

Waarnemingsnr. N.v.t.
Coördinaten (x/y) 143445 / 441016
Toponiem Ronde Haven
Beschrijving Indirect (historische kaart): de Ronde Haven, daterend uit 1609.
Datering NT
Plaats, toponiem Culemborg, Ronde Haven
Waarde AMK N/A
Bron Particulier
Amk - nr N/A
CMA – nr N/A
Publicatie N/A
Collectie N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP
aanduiding Haven, Economie

Catalogusnr. 90

Waarnemingsnr. 423156
Coördinaten (x/y) 143857 / 440447
Toponiem Westerwal
Beschrijving Nederzetting vanaf de 14^{de} eeuw. Hist. Kern Culemborg
Datering NT
Plaats, toponiem Culemborg, Westerwal
Waarde AMK N/A
Bron Rapport
Amk - nr N/A
CMA – nr N/A

Publicatie	Wilbers, A., 2007: Inventariserend veldonderzoek, verkennende fase Westerwal, Culemborg Gemeente Culemborg CIS-code: 20294, Becker & Van de Graaf-rapport 20294.
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	N.v.t.

Catalogusnr. 91

Waarnemingsnr.	420106
Coördinaten (x/y)	143887 / 440492
Toponiem	Nieuwstad, Binnen de Wallen
Beschrijving	Nederzetting vanaf de 14 ^{de} eeuw. Hist. Kern Culemborg. O.a. zijn ophogingslagen aangetroffen. Funderingen niet uitgesloten.
Datering	NT
Plaats, toponiem	Culemborg, Nieuwstad
Waarde AMK	N/A
Bron	Rapport
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	Vissinga, A. en J. Jelsma, 2007: Culemborg-Nieuwstad (Gld.). Een Inventariserend Archeologisch Veldonderzoek, De Steekproef-rapport 39206.
Collectie	Nijmegen
RAAP aanduiding	N.v.t.

Catalogusnr. 92

Waarnemingsnr.	413724
Coördinaten (x/y)	143547 / 440808
Toponiem	t Buitenhof, P.J.W. Beltjeslaan
Beschrijving	Ophogingslaag daterende uit Late Middeleeuwen en de Nieuwe tijd.
Datering	LME, NT
Plaats, toponiem	Culemborg, 't Buitenhof
Waarde AMK	N/A
Bron	Rapport
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	Koeman, S.M., 2008: Inventariserend veldonderzoek door middel van boringen, Plangebied 't Buitenhof te Culemborg, Synthebra BV .
Collectie	na deponering bevinden de vondsten zich bij het PDB van Gelderland
RAAP aanduiding	N.v.t.

Catalogusnr. 93

Waarnemingsnr.	411243
Coördinaten (x/y)	143766 / 441093
Toponiem	Markt 1-3
Beschrijving	Ophogingen en resten uit de Late Middeleeuwen en de Nieuwe tijd. Resten

	prehistorie (wel verwacht) niet aangetroffen.
Datering	LME, NT
Plaats, toponiem	Culemborg, Markt 1-3
Waarde AMK	N/A
Bron	Rapport
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	Sophie, G. en P.C.Teekens, 2008: Bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek Markt 1-3 te Culemborg, Oranjewoud-rapport 2008/104.
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	N.v.t.

Catalogusnr. 94

Waarnemingsnr.	411247
Coördinaten (x/y)	143769 / 441107
Toponiem	Markt 1-3
Beschrijving	Ophogingen en resten uit de Late Middeleeuwen en de Nieuwe tijd. Resten prehistorie (wel verwacht) niet aangetroffen.
Datering	NT
Plaats, toponiem	Culemborg, Markt 1-3
Waarde AMK	N/A
Bron	Rapport
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	Sophie, G. en P.C.Teekens, 2008: Bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek Markt 1-3 te Culemborg, Oranjewoud-rapport 2008/104.
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	N.v.t.

Catalogusnr. 95

Waarnemingsnr.	411245
Coördinaten (x/y)	143790 / 441088
Toponiem	Stadhuis
Beschrijving	Ophogingen en resten uit de Late Middeleeuwen en de Nieuwe tijd. Resten prehistorie (wel verwacht) niet aangetroffen.
Datering	ME, NT
Plaats, toponiem	Culemborg,
Waarde AMK	N/A
Bron	Rapport
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	Sophie, G. en P.C. Teekens, 2008: Bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek Markt 1-3 te Culemborg, Oranjewoud-rapport 2008/104.
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland

RAAP
aanduiding N.v.t.

Catalogusnr. 96

Waarnemingsnr.	416241
Coördinaten (x/y)	144700 / 439650
Toponiem	Lanxmeer, Provinciale Weg
Beschrijving	Cultuurlaag uit de IJzertijd, Romeinse tijd en aan het maaiveld vondstmateriaal uit de Middeleeuwen (mogelijk behorende bij bewoning) en de Nieuwe tijd.
Datering	IJZER, ROM, VME, LME, NT, ONBEKEND
Plaats, toponiem	Culemborg,
Waarde AMK	N/A
Bron	Rapport
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	Hebinck, K.A., 2010: Een archeologisch bureau-onderzoek en IVO d.m.v. boringen aan de N320/Rijksstraatweg te Culemborg (Gld.), ARC-briefrapport 2010-101.
Collectie	na afronding van het project zullen de vondstresten worden opgeslagen in het provinciaal depot voor bodemvondsten te Gelderland
RAAP aanduiding	N.v.t.

Catalogusnr. 97

Waarnemingsnr.	416274
Coördinaten (x/y)	139350 / 437850
Toponiem	Molenkade
Beschrijving	Greppel systemen uit de IJzertijd en ontginnings/ophogingsgreppels uit de Nieuwe tijd zijn waargenomen.
Datering	IJZER, NT, ONBEKEND
Plaats, toponiem	Culemborg, Molenkade
Waarde AMK	N/A
Bron	Rapport
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	Malssen, N. van en J.J. van Ams, 2010: Een archeologisch IVO d.m.v. proefsleuven (IVO-P) en archeologische begeleidingen binnen plangebied Molenkade te Culemborg (Gld), ARC-briefrapport 2010-112.
Collectie	Na afronding van het project zullen de vondsten worden opgeslagen in het Provinciaal Depot voor Bodemvondsten te Gelderland.
RAAP aanduiding	N.v.t.

Catalogusnr. 98

Waarnemingsnr.	421278
Coördinaten (x/y)	144667 / 439722

Toponiem	Multatulilaan 3
Beschrijving	Aangetroffen is een oude woonlaag. Op basis van het vondstmateriaal kan deze vanaf de Late Middeleeuwen gedateerd worden.
Datering	LME, NT
Plaats, toponiem	Culemborg, Multatulilaan 3
Waarde AMK	N/A
Bron	Rapport
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	Corver, B.A., 2009: Multatulilaan 3, Culemborg, gemeente Culemborg. Archeologisch Bureauonderzoek & Inventariserend Veldonderzoek (IVO), d.m.v. boringen, Becker & Van de Graaf-rapport .
Collectie	Gelderland depotbeheerder: Louis Swinkels bezoekadres/vondsten: Gelders Archeologisch Centrum G.M. Kam Museum Kamstraat 45 6522 GB Nijmegen postadres: Museum Het Valkhof Postbus 1474 6501 BL Nijmegen tel. 024-360 88 05
RAAP aanduiding	N.v.t.

Catalogusnr. 99

Waarnemingsnr.	426525
Coördinaten (x/y)	144678 / 439705
Toponiem	Multatulilaan 3
Beschrijving	Sporen en greppels daterende uit de Nieuwe tijd. Bewoning is niet aangetroffen.
Datering	LME, NT
Plaats, toponiem	Culemborg, Multatulilaan 3
Waarde AMK	N/A
Bron	Rapport
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	Corver, B.A., 2009: Inventariserend Veldonderzoek (IVO), d.m.v. proefsleuven, Multatulilaan 3, Culemborg, Gemeente Culemborg, Becker & Van de Graaf-rapport 35688.
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	N.v.t.

Catalogusnr. 100

Waarnemingsnr.	424210
Coördinaten (x/y)	144690 / 439837
Toponiem	Rijksstraatweg, rotonde
Beschrijving	Op afzettingen van Hennisdijk of de Meer is een cultuurlaag aangetroffen. Houtskool en verbrande leem wijzen op menselijke aanwezigheid.
Datering	Onbekend
Plaats, toponiem	Culemborg, Rtonde Rijksstraatweg

Waarde AMK	N/A
Bron	Rapport
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	Boreel, G.I., 2010: Archeologisch Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek door middel van verkennende boringen in het plangebied Rotonde Rijksstraatweg, gemeent, Zuidnederlandse Archeologische Notities 212.
Collectie	Booronderzoek; geen vondsten
RAAP aanduiding	N.v.t.

Catalogusnr. 101

Waarnemingsnr.	424982
Coördinaten (x/y)	144059 / 440764
Toponiem	Sint Janskerkstraat, RK Josefschool
Beschrijving	Bij het booronderzoek zijn vullingen (met archeologische indicatoren) van de Meer aangetroffen.
Datering	LME, ONBEKEND
Plaats, toponiem	Culemborg, St. Josefschool
Waarde AMK	N/A
Bron	Rapport
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	Schuurman, E.I., 2010: Plangebied St. Josefschool te Culemborg, gemeente Culemborg; archeologisch vooronderzoek: een bureau- en inventariserend veldonderzoek (karterende fas, RAAP-notitie 3629.
Collectie	de documentatie zal tzt worden overgedragen aan het depot van de provincie Gelderland.
RAAP aanduiding	N.v.t.

Catalogusnr. 102

Waarnemingsnr.	435830
Coördinaten (x/y)	144057 / 440764
Toponiem	Sint Janskerkstraat, RK Josefschool
Beschrijving	Sporen van bebouwing en bestrating conform verwacht patroon binnen de historische kern van Culemborg aangetroffen. Sporen van de Meer zijn niet gezien maar kunnen op een dieper niveau aanwezig zijn.
Datering	LME, NT, ONBEKEND
Plaats, toponiem	Culemborg, R.K. Josefschool
Waarde AMK	N/A
Bron	Rapport
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A

Publicatie	Ridder, J.A.A. de, 2013: R.k. St Josefschool, St. janskerkstraat 10, Culemborg. Een archeologische begeleiding onder protocol opgraven., ADC-rapport 3282.
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	N.v.t.

Catalogusnr. 103

Waarnemingsnr.	431922
Coördinaten (x/y)	145600 / 441700
Toponiem	De Geer, Hamseweg 1
Beschrijving	In de (onderste van twee) vegetatiehorizonten zijn archeologische indicatoren aangetroffen.
Datering	LME, NT
Plaats, toponiem	Culemborg,
Waarde AMK	N/A
Bron	Rapport
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	Botermans, M.C. & N. van Malssen, 2010: Een archeologisch proefsleuvenonderzoek (IVO-P) op het toekomstige Landgoed De Geer te Culemborg (Gld), ARC-rapport 2010-47 .
Collectie	na afronden van het project wordt het beheer over de documentatie en vondsten overgedragen aan het provinciale depot voor Bodemvondsten (Gld).
RAAP aanduiding	N.v.t.

Catalogusnr. 104

Waarnemingsnr.	432280
Coördinaten (x/y)	143117 / 440125
Toponiem	Prijsseweg, bergingsvijver Goilberdingen
Beschrijving	Vondsten uit de Late Middeleeuwen A zijn aangetroffen op de Schoonrewoerdse stroomgordel. In de directe omgeving wordt een vindplaats vermoed.
Datering	NT
Plaats, toponiem	Culemborg, Bergingsvijver Goilberdingen
Waarde AMK	N/A
Bron	Rapport
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	Drs. H.W. van Klaveren, Drs. J.M. Blom, 2009: Archeologisch Bureauonderzoek & Inventariserend Veldonderzoek (IVO), verkennende fase d.m.v. boringen, Goilberdingen, Culemborg, Gemeente Culemborg, Becker & Van de Graaf-rapport .
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland

RAAP
aanduiding N.v.t.

Catalogusnr. 105

Waarnemingsnr.	433510
Coördinaten (x/y)	139593 / 439162
Toponiem	Stokvisweg, Goilberdingerwetering
Beschrijving	Vondst is aangetroffen in de bouwvoor en landschappelijk binnen de Schoonrewoerd stroomgordel. Tevens zijn enkele brokjes/spikkels houtskool waargenomen.
Datering	IJZER, ROM, ONBEKEND
Plaats, toponiem	Culemborg, Natuurvriendelijke oevers Lange Aventura
Waarde AMK	N/A
Bron	Rapport
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	Broeke, E.M. ten, 2012: rapportage archeologisch onderzoek Natuurvriendelijke oevers en vlakvormige inrichting Lange Aventura, SBB-percelen en DLG, Econsultancy Archeologisch Rapport 12065829.
Collectie	Betreffen vondsten aangetroffen tijdens een karterend booronderzoek. Vondst is aangetroffen in een boring gezet binnen de Schoonrewoerd stroomgordel.
RAAP aanduiding	N.v.t.

Catalogusnr. 106

Waarnemingsnr.	433929
Coördinaten (x/y)	145062 / 441368
Toponiem	Honddijk 11
Beschrijving	Indicatoren (aardewerk, houtskool en fosfaat) zijn in de top van oeverafzettingen van Hennisdijk aangetroffen. Er is geen éénduidige bewoningslaag waargenomen. Waarschijnlijk zijn er meerdere.
Datering	ROM
Plaats, toponiem	Culemborg, Honddijk 11
Waarde AMK	N/A
Bron	Rapport
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	Goossens, E., 2011: Plangebied Honddijk 11 te Culemborg, gemeente Culemborg; archeologisch vooronderzoek: een inventariserend veldonderzoek, karterende fase, RAAP-notitie 3990.
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	N.v.t.

Catalogusnr. 107

Waarnemingsnr.	439381
Coördinaten (x/y)	143858 / 440220

Toponiem	Stationsweg 1
Beschrijving	In het afdekkende komkleipakket zijn schrijven uit de Volle Middeleeuwen aangetroffen, waarschijnlijk behorende tot de ontginningsbewoningskern van Pavye.
Datering	LME, NT
Plaats, toponiem	Culemborg, Stationsweg 1 te Culemborg
Waarde AMK	N/A
Bron	Rapport
Amk - nr	N/A
CMA - nr	N/A
Publicatie	Broeke, E.M. ten, 2014: Stationsweg 1 te Culemborg, Econsultancy Archeologisch Rapport 13116230.
Collectie	Al het opgeboorde/gegutste materiaal is geïnspecteerd op het voorkomen van archeologische indicatoren. Hierbij is de focus gelegd op het onverstoorde deel van het bodemopbouw onder de geroerde laag. Deze laatste bevat nagenoeg in alle boringen resten.
RAAP aanduiding	N.v.t.

Catalogusnr. 108	
Waarnemingsnr.	441772
Coördinaten (x/y)	141135 / 438121
Toponiem	Lange Aventura, SBB en DLG percelen, NVO's
Beschrijving	(leeg)
Datering	LME
Plaats, toponiem	Culemborg, Natuurvriendelijke oevers Lange Aventura
Waarde AMK	N/A
Bron	Rapport
Amk - nr	N/A
CMA - nr	N/A
Publicatie	Broeke, E.M. ten, 2014: Archeologisch onderzoek natuurvriendelijke oevers en vlakvormige inrichting Lange Aventura, SBB-percelen en DLG te Culemborg, Econsultancy Archeologisch Rapport 12065829.
Collectie	Zie Econsultancy Archeologisch Rapport 12065829 CUL.WRL.ARC Archeologisch onderzoek natuurvriendelijke oevers en vlakvormige inrichting Lange Aventura, SBB-percelen en DLG te Culemborg
RAAP aanduiding	N.v.t.
Waarnemingsnr.	N.v.t.
Coördinaten (x/y)	141105 / 438111
Toponiem	Lange Aventura, SBB en DLG percelen, NVO's
Beschrijving	Archeologisch onderzoek naar aanleiding van resultaten vooronderzoek. Aangetroffen is LMEA vondstmateriaal in een gegraven greppel. Een huisplaats in de directe omgeving wordt vermoed.
Datering	LME

Plaats, toponiem	Culemborg, Hoek Lange Aventuurseweg en Paveyseweg te Culemborg
Waarde AMK	N/A
Bron	Rapport
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	Broeke, E.M. ten, 2015: Archeologische begeleiding (conform protocol Opgraven) Natuurvriendelijke oever Lange Avontuur (hoek Lange Avontuurse-weg en Paveyseweg) te Culemborg in de gemeente Culemborg, E-consultancy 14065671.
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	N.v.t.

Catalogusnr. 109

Waarnemingsnr.	N.v.t.
Coördinaten (x/y)	144893 / 439735
Toponiem	N320 Deelgebied 6-8
Beschrijving	Archeologische begeleiding
Datering	ROM, LME
Plaats, toponiem	Culemborg, N320
Waarde AMK	N/A
Bron	Rapport
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	R.M. van Heeringen, E. Louwe, R. Schrijvers, 2015: Archeologisch onderzoek in het kader van de reconstructie van de provinciale weg N320 ten zuiden van Culemborg Een Archeologische Begeleiding onder het Protocol Opgraven, Vestigia rapport V1277.
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	N.v.t.

Catalogusnr. 110

Waarnemingsnr.	423550
Coördinaten (x/y)	144500 / 440000
Toponiem	Caetshage
Beschrijving	Proefsleuvenonderzoek op kasteelterrein Caetshage heeft sporen en vondsten opgeleverd behorend bij het kasteel van de heren Caets. Vermoedelijk betrof de oudste fase een motte met een ringgracht. In de periode erna werd een bakstenen kasteel gebouwd.
Datering	LME, NT
Plaats, toponiem	Culemborg, Caetshage
Waarde AMK	N/A
Bron	Rapport
Amk - nr	N/A

CMA – nr	N/A
Publicatie	Hielkema, J.B., 2003: Aanvullend Archeologisch Onderzoek op terrein Caetshage te Culemborg (Gld.), ARC-Publicaties 70.
Collectie	Het vondstmateriaal wordt gedeponneerd bij PDB.
RAAP aanduiding	N.v.t.

Catalogusnr. 111

Waarnemingsnr.	434543
Coördinaten (x/y)	144125 / 440500
Toponiem	Zandstraat (vm. Zandpoort)
Beschrijving	Restanten van de voormalige Zandpoort (14 ^e t/m 16 ^e eeuw), aangetroffen bij een dieprijool.
Datering	LME, NT
Plaats, toponiem	Culemborg, Zandstraat (vm. Zandpoort)
Waarde AMK	N/A
Bron	Rapport
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	Renaud, J.G.N., 1959: Culemborg, kolom 198, Nieuwsbulletin van de Koninklijke Nederlandse Oudheidkundige Bond jg 12, Afl. 10.
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	N.v.t.

Catalogusnr. 112

Waarnemingsnr.	3512
Coördinaten (x/y)	144610 / 439490
Toponiem	Lanxmeer, Provinciale Weg
Beschrijving	Meerdere vindplaatsen langs de Provinciale weg
Datering	IJZER, ROM
Plaats, toponiem	Culemborg, Lanxmeer
Waarde AMK	N/A
Bron	N/A
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	Wassink, JCL: Verslag Gelderse Archeologische Stichting: Beschrijving Culemborg, Lanxmeer
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	N.v.t.

Catalogusnr. 113

Waarnemingsnr.	6908
Coördinaten (x/y)	144610 / 439490
Toponiem	Lanxmeer, Provinciale Weg
Beschrijving	Vondstmateriaal wijst op bewoning in de Midden-IJzertijd

Datering	IJZER
Plaats, toponiem	Culemborg, Lanxmeer
Waarde AMK	N/A
Bron	N/A
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	N/A
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	N.v.t.

Catalogusnr. 114

Waarnemingsnr.	405556
Coördinaten (x/y)	139455 / 438050
Toponiem	Op- en afrit A2, Bradaal
Beschrijving	Bij een veldkartering is m.n. prehistorisch vondstmateriaal aangetroffen. Daarop volgende boringen hebben echter op 1 houtskool deeltje geen indicatoren opgeleverd.
Datering	NEO, BRONS, IJZER, ROM, ONBEKEND
Plaats, toponiem	Everdingen, Everdingen-Deil
Waarde AMK	N/A
Bron	Rapport
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	Haarhuis, H.F.A., 1998: Verbreding A2 Everdingen-Deil; een archeologische kartering, RAAP-rapport 378.
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	N.v.t.

Catalogusnr. 115

Waarnemingsnr.	420953
Coördinaten (x/y)	143738 / 441252
Toponiem	Lange Meent, Theater De Fransche School
Beschrijving	Resten van de lme en nt stadsmuur en latere inrichtingen zijn aangetroffen.
Datering	LME, NT
Plaats, toponiem	Culemborg, Theater de Franse School
Waarde AMK	N/A
Bron	Rapport
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	Mark van der, R., 2007: Culemborg, De Franse School, Inventariserend Veldonderzoek door middel van een proefsleuf, BAAC-rapport 6262.
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	N.v.t.

Catalogusnr. 116

Waarnemingsnr.	N.v.t.
Coördinaten (x/y)	141396 / 439516
Toponiem	Vinplaats 62 Rieveldseweg
Beschrijving	Archeologisch proefsleuvenonderzoek. Vindplaats 62 betreft een IJzertijd nederzetting
Datering	IJzer
Plaats, toponiem	Culemborg, Culemborg Parijsch-L0nden
Waarde AMK	N/A
Bron	Rapport
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	M. Goddijn, 2016: Prehistorische en middeleeuwse sporen in Parijsch Inventariserend proefsleuvenonderzoek in Culemborg, onderzoeksgebied Parijsch-Zuid, Archol rapport 296.
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	N.v.t.

Catalogusnr. 117

Waarnemingsnr.	N.v.t.
Coördinaten (x/y)	142000 / 440000
Toponiem	Parijsch Zuid, Laan van Parijsch
Beschrijving	Archeologische opgraving waarbij een vindplaats Midden Bronstijd-Vroege IJzertijd en een vindplaats Middeleeuwen opgegraven is
Datering	BRONS, IJZER, LME
Plaats, toponiem	Culemborg, Parijsch Zuid
Waarde AMK	N/A
Bron	Rapport
Amk - nr	N/A
CMA – nr	N/A
Publicatie	Verniers, L. & Blom, E., 2017: Culemborg - Parijsch, van Bronstijd tot Middeleeuwen, Een archeologische opgraving, ADC-rapport 4159.
Collectie	N/A of Provinciaal Depot Gelderland
RAAP aanduiding	N.v.t.

Bijlage 2

Overzicht waarden- en verwachtingen per type

Aanduiding	Classificatie	(Beleids)categorie	Bp-waarde	Typering	Regime
Bekende waarde	Waardevol	Archeologisch waardevol gebied	1	Historische binnenstad	30 / 50
Bekende waarde	Waardevol	Archeologisch waardevol gebied	1	AMK-terreinen	30 / 50
Verwachtingswaarde	Hoge archeologische verwachting	Onderzoeksgebied A	2	Historische bebouwing (excl binnenstad)	30 / 200
Verwachtingswaarde	Hoge archeologische verwachting	Onderzoeksgebied A	2	Oude woongronden	30 / 200
Verwachtingswaarde	Hoge archeologische verwachting	Onderzoeksgebied A	2	Ontginningen	30 / 200
Verwachtingswaarde	Hoge archeologische verwachting	Onderzoeksgebied B	3	Meandergordels (ondiep)	30 / 1.000
Verwachtingswaarde	Hoge archeologische verwachting	Onderzoeksgebied B	3	Crevassen	30 / 1.000
Verwachtingswaarde	Hoge archeologische verwachting	Onderzoeksgebied B	3	Oeverwalzones	30 / 1.000
Verwachtingswaarde	Middelhoge archeologische verwachting	Onderzoeksgebied C	4	Meandergordels (diep)	200 / 2.000
Verwachtingswaarde	Lage archeologische verwachting	nvt	nvt	Komgronden	nvt
Verwachtingswaarde	Lage archeologische verwachting	nvt	nvt	Omvangrijke, diepe verstoringen	nvt
Verwachtingswaarde	Lage archeologische verwachting	nvt	nvt	Waterpartijen	nvt
Nvt	Aanduiding	Afhankelijk van onderliggende cat	nvt	Waarnemingen (puntlocaties)	Afh
Nvt	Aanduiding	Afhankelijk van onderliggende cat	nvt	Eendekooien	Afh
Nvt	Aanduiding	Afhankelijk van onderliggende cat	nvt	Dijken (lijnelement)	Afh
Nvt	Aanduiding	Afhankelijk van onderliggende cat	nvt	Historische wegen (lijnelement)	Afh
Nvt	Aanduiding	Afhankelijk van onderliggende cat	nvt	Wielen	Afh
Nvt	Aanduiding	Afhankelijk van onderliggende cat	nvt	Historische elementen	Afh

Bijlage 3

Kwantitatieve normen bij bodemingrepen

AANDUIDING (Beleids)categorie	ARCHEOLOGISCH REGIME PER WAARDE				
	BEKENDE WAARDEN	VERWACHTINGSWAARDEN			
	Archeologisch waardevol gebied	Archeologisch onderzoeksgebied A	Archeologisch onderzoeksgebied B	Archeologisch onderzoeksgebied C	Geen onderzoeksgebied
Classificatie	Waardevol	Hog archeologische verwachting	Hoge archeologische verwachting	Middelhoge verwachting	Lage verwachting
Bestemmingsplan	Dubbelbestemming	Dubbelbestemming	Dubbelbestemming	Dubbelbestemming	Niet van toepassing
Bp Aanduiding	Waarde archeologie 1	Waarde archeologie 2	Waarde archeologie 3	Waarde archeologie 4	Niet van toepassing
Regime omgevingsvergunning	diepte > 30 cm en oppervlakte > 50 m ²	diepte > 30 cm en oppervlakte > 200 m ²	diepte > 30 cm en oppervlakte > 1.000 m ²	diepte > 200 cm en oppervlakte > 2.000 m ²	Niet van toepassing
Typering (Regime van toepassing op):	(1) Historische binnenstad, (2) AMK-terreinen	(1) Historische bebouwing (excl. binnenstad), (2) oude woongronden, (3) ontginningen	(1) Meandergordels (ondiep), (2) oeverwalzones, (3) crevassen	(1) Meandergordels (diepgelegen)	(1) Komgronden, (2) omvangrijke, diepe verstoringen, (3) waterpartijen
Bepalingen	Planologische bescherming van waarden. Behoud in situ. Bodemingrepen in principe ongewenst.	Bodemingrepen mogelijk, mits voldaan aan bepalingen bestemmingsplan c.q. voorwaarden omgevingsvergunning.	Bodemingrepen mogelijk, mits voldaan aan bepalingen bestemmingsplan c.q. voorwaarden omgevingsvergunning.	Bodemingrepen mogelijk, mits voldaan aan bepalingen bestemmingsplan c.q. voorwaarden omgevingsvergunning.	Bodemingrepen mogelijk zonder planologische verplichting archeologie.
Archeologisch maatregel(en) bij bodemingrepen	Uitgebreide bureaustudie en waardestelling tenzij anders besloten. PvE verplicht bij gravend onderzoek Raadpleeg gemeente.	Vooronderzoek (bureaustudie icm inventariserend veldonderzoek) tenzij anders besloten. PvA verplicht. Raadpleeg gemeente.	Vooronderzoek (bureaustudie icm inventariserend veldonderzoek) tenzij anders besloten. PvA verplicht. Raadpleeg gemeente.	Vooronderzoek (bureaustudie icm inventariserend veldonderzoek) tenzij anders besloten. PvA verplicht. Raadpleeg gemeente.	Meldingsplicht art. 5.10 Erfgoedwet, vrijwillige begeleiding amateurarcheologen wenselijk (na expliciete vrijgave gemeente).

Bijlage 4

Detailkaarten periodisering waarnemingen / vondsten vindplaatsen

Alle vindplaatsen van de catalogus zijn als puntlocaties uitgesplitst naar archeologische periode terug te vinden op een van de 9 detailkaarten. De periode-indeling volgt de archeologische hoofdperioden, met uitzondering van de middeleeuwen. Iedere hoofdperiode correspondeert met een bijbehorende cirkel op de kaart. De oudste periode heeft de grootste cirkel, de jongste de kleinste.

Paleolithicum (vóór 9700 voor Christus)
Mesolithicum (9700-5300 voor Christus)
Neolithicum (5300-2000 voor Christus)
Bronstijd (2000-800 voor Christus)
IJzertijd (800-12 voor Christus)
Romeinse tijd (12 voor Christus – 450 na Christus)
Vroege middeleeuwen (450-1050 na Christus)
Middeleeuwen (450-1500 na Christus)
Late middeleeuwen (1050-1500 na Christus)
Nieuwe tijd, inclusief nieuwste tijd (1500-heden).

Verschillende vondsten zijn niet goed genoeg gedetermineerd om de vondst of het materiaal aan een periode toe te wijzen. Archis geeft in dit geval een tijdrange aan die loopt van paleolithicum tot en met nieuwe tijd. Deze vondsten vertroebelen het beeld in de weergave. Als er alleen een tijdrange gegeven kan worden of er is geen periodeaanduiding aan te geven, wordt de vondst/vindplaats als onbekend aangemerkt.